

Brassói Lapok

Ara 6 lei

Dasárnap
1931 * február 22

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

43. szám
XXXVII. évfolyam

Ara 6 lei

Zsilvölgye és az egész ország

Egyelőre elvonult a veszedelem a Zsilvölgye felől. A bányatársulat és bányamunkások végletes harcában a munkaügyi miniszter döntő szavával megegyezést teremtett. Egyiknek az álláspontját sem honorálta teljesen, de egyet sem súlyosztotta megalázó, vagy megkárosító inferioritáshoz a másikkal szemben. A miniszter iparkodott tárgyilagos és igazságos lenni és az a tény, hogy a felek elfogadták az ajánlatot, bizonyosítja a döntése komolyságának és korrektségének.

Ami azonban korántsem jelenti azt, mintha Zsilvölgyében és általában a bányamunkások és még általánosabban a munka megannyi dolga tényezőjének a sorsában az, vagy egy hasonló miniszteri egyeztetés, állandó jellegű ajánlat és megoldást jelentene. A függőkérdések egész tömege, a legsúlyosabb életproblémák, amik miatt már annyi tinta, -önnny és vér folyt, s amik a legfontosabb üzemek aktivitásában annyi zajt, zavart és kárt okoztak, ezzel az alkalmi salomoni békebíráskodással nem oldhatók meg.

A Zsilvölgyébe, mint mindenüvé az országban, ahol ezernyi embernek véres robotban dolgoznia, vagy, - munka hiányában, - nem dolgozhatnak, bele kell költöznie állandó ottmaradásra a szociális igazságnak, az államhatalom tartatlanságának, az egyéni és polgári jogok védtetlenségének. Nemcsak sztrájkot kell elhárítani, a tizenkettedik óra kritikus pillanatában, hanem élet és elejét venni mindazon bajoknak és bántalmaknak, amelyek a dolgozó népet a tőkés és protekciója tudatában elbizott állalkozás részéről sújtják, s amelyek nemcsak magát a munkásságot kárvádják fel és keserítik meg a kétségbeesésig, hanem az országnak is mérhetetlen károkat okoznak.

Hangok a mélyből...

A miniszteri bársonyszékekből, a pazar, szinte csodálatos szépségű miniszterelnöki palotából, emeletes partklubokból, gyönyörű hállyalok, a méla furulyások, szilárd hegedűszólamok, biztató gondok, baritonok, recsegő katonai jelzések.

A miniszterek furulyáznak biztató gazdasági melódiákat, a miniszterelnök matyózási baritonja cseng. Duca, ez ellenzői pártvezér fenyegetően süvölt és Jonescu tábornok, a vasut legfőbb kényura recsegő katonai jelzéseket adal le.

És szól ez a hangzavar erőteljesen, biztatóan, fenyegtően, szünet nélkül. Fentről, a magasból, a kiváltságos régiókból... És lefelé zuhan, a mélybe, a sötét és penészszagú völgyek rejtekeire, ahol a miliónok szegrik a föld felé sápadt homlokukat s eltörzst szájukal hörgők, kiáltják bajukat, átkozódnak maguk elé a maguk háborzongató danáját...

Igy szól ez a két kórus szüntelenül. Az egyik a magasból, a másik a mélyben. Az egyik harsány, a másik tompa, mint a kőműves készülő pulkán mormogása. Az egyik lehet a mélybe, a másik nem szárnyalhat fel a magasba a maga gigászi erejével. Csak az egyiket halljuk tisztán, a másikat inkább érezzük, mint vihar előtti csöndben a közeledő orkán rémítő erejét...

De azért, néha, figyelmeztetésképpen, felszólít a mélyből is egy-egy erőteljes kiáltás. Tisztán, félreérthetetlenül, a magasságokig hatóan, a bársonyszékeket megrémegtetően.

Tegnap két levelet is kaptunk s közöltünk le... A nyugdíjtalansított nyugdíjasok kiáltottak fel az egyikben. Fizetés nélkül tengődő tisztviselők küldték felfelé panaszaikat a másikban... Az ember, országok és népek jövője nem a magasban, hanem a mélyben születik. Lent, a mélyből, a vajadás hangjai hallatszanak...

Ajaj les az azoknak, akik a magasban furulyáznak, gondolkáznak és recsegő kürtökkel fujnak, ha nem hallják meg a mélyből felszálló figyelmeztetéseket. Ha csak maguk nótáját fujják süketen, s nem észlelik észre, vagy nem akarják észrevenni, hogy megcsúszott már s egyre sürűbben költ fel a mélység.

Popovici holnap hazaérkezik

Meghiusult a kölcsön

Hétfőre döntő stádiumba kerül a belpolitikai válság

Bukarest, február 20

A miniszterelnökség a mai nap folyamán a kölcsön ügyéről nem adott ki semmiféle hivatalos jelentést. A déli lapok politikai tudósítói azonban a következő információt kapták: Popovici pénzügyminiszter holnap, szombat este nyolc órakor az Orient Expresszen visszaindul Bukarestbe.

Az információknak lesújtó hatása volt. A szerda esti minisztertanács ugyanis azt az utasítást adta Popovicinak, hogy csak a hét végéig tárgyaljon s akár jobb akár bal irányban igyekezzen dűlőre vinni az ügyet, mert a kormány tovább már nem tarthatja a frontot. A tárgya-

Vádaskodás és kimagyarázkodás...

Az előre látható és mégis váratlanul jött keserves fordulat nagy háborgást idézett elő a kormánypártban, sőt magában a kormányban is. Elkezdődtek a vádaskodások s megindult a mentegetőzés a felindult kedélyek lecsillapítására.

Hírek szerint Popovici a csufos vereségért elsősorban a párisi román követséget teszi felelősé.

A kölcsöntárgyalások bevezetése ugyanis a követség kötelessége volt. A kormány nem is gondolt addig a pénzügyminiszter elküldésére, amíg annak nem kapta meg azt a jelentést, amely szerint a tárgyalások befejezés előtt állanak, a megállapodás elvben készen van, csak néhány jelentéktelen részletkérdés és az aláírás van hátra. Popovici abban a hiszemben utazott Párisba, hogy néhány nap múlva már tele zsebbel jöhet vissza. Ezért terjedtek el akkortájt azok a hírek, mintha a szerződést már alá is írták volna.

A pénzügyminisztert azonban keserves csalódás várta Párisban.

Kiderült, hogy a tárgyalások még egészen kezdeti stádiumban vannak, az alapvető kérdésekben sincs megállapodás, a tőkés pedig szinte elfogadhatatlan követeléseket támasztanak. Popovici megkezdte a reménytelen harcot s mindent elkövetett, hogy a sikert kiverkedje. Felvonultatta az egész francia diplomáciát, sőt Briand személyesen is beleavatkozott a küzdelembe Románia oldalán. A tőkés kérges szívet azonban a diplomácia sem tudta megfőzni. Briand beavatkozásának mindössze annyi eredménye lett, hogy a tárgyaló tőkés csoport hajlandó volt az előző ajánlatban szereplő összegnél sokkal kisebb kölcsönösszegekről tárgyalni. Mindössze 24 millió dollárról volt már csak szó s ebből is csak 18 milliót kapott volna kézhez Románia, ami alig két és félmilliárd lejnek felel meg.

Igy állott a dolog, amikor Titulescu Párisba érkezett.

De már ő sem érhetett el semmit. A tőkés nem voltak hajlandók fel-emelni a kölcsönajánlat összegét. Így aztán maga Titulescu mondotta Popovicinak, hogy hagyja abba a dolgot, mert elég volt a megaláztatásból...

Tartani kell a hatalmat Maniu megérkezéséig...

A nemzeti parasztpártban természetesen lázas tanácskozás indult meg. A nagy többség azon az állásponton van, hogy tartani kell a hatalmat minden áron addig,

amíg a következő hétre csak abban az esetben nyulhatnak át, ha a francia pénzcsoport határozott ígéretet tesz a román ajánlat elfogadására.

Popovici visszaindulása ilyen körülmények között a kölcsön teljes meghiusulását jelenti.

A déli lapok már a további fejleményeket is tudják. Popovici hazaérkezése után először Mironescunál jelentkezik, aztán vele együtt tesznek jelentést a királynak. Hétfőn este minisztertanács lesz, amelyen a pénzügyminiszter részletes jelentést tesz a párisi kétségbeesett küzdelemről. Aztán a minisztertanács dönt a lemondás kérdésében...

amíg a pártvezér, Maniu hazaérkezik. Maniu ugyanis kurirral jelezte jövetelét, hiszen ő is szorongva figyelte a párisi tárgyalások menetét s tisztában volt a lehetőségekkel. Bianu Cornél, a fiatal nemzetipárti képviselő hozott levelet és izenetet a pártvezértől. A kurir először Vajdát kereste fel Kolozsváron. Vajda nyomban értekezletet hívott össze a nemzetipárt ottani vezetőségénél. Bianu Cornél pedig Bukarestbe utazott s Mihalachenak adta át a vezér levelét s bizalmas utasításait...

A cél tehát ez: kitartani addig, amíg Maniu hazaérkezik, aki talán talál még módot arra,

Prezan és Argetoianu...

A kormány védelemre való készülődésével egyidejűleg természetesen erőteljesen egyverkeznek a jövendő hatalom várományosa is, a „tekintélycsoport”. A kormányhoz közilálló Lupta így látja a helyzetet:

Ha Maniu missziója nem sikerül s a nemzeti parasztpárti kormány elbukik, úgy kétségkívül a koncentráció terve kerül előtérbe. Ez a feladat azonban a jelenlegi helyzetben szinte megoldhatatlan. Olyan koncentrációt összehozni, amelyben az ország két leghatalmasabb pártja, a liberális és a nemzeti parasztpárt egyformán megtalálja a maga elhelyezkedését, szinte lehetetlen. Jönnie kell tehát a „tekintélykormány” Prezan elnöklése alatt. Azért Prezan tábornok és nem Argetoianu, mert a tekintélykormány szükségesszerűen diktatórikus színezetű lesz.

Külgügyminiszternek Titulescut szeretnék megnyerni, már csak azért is, mert a diktatórikus jellegű kormányzást ő talán a legsikeresebben tudná elfogadtatni a külfölddel.

És a terv azonban már is a kúba esett.

Megkezdődik az adóhajsza

A pénzügyminisztérium fokozottabb tevékenységre utasította a végrehajtókat

Bukarest, február 20.

A pénzügyminisztérium, amint megírtuk, az adóbehajtások kérdésében erőteljesen hirta össze az inspektorokat, akiket az adók intenzívebb behajtására szólított fel.

A pénzügyminisztérium ma egy lépéssel tovább ment. Rendeletet küldött szét, amelyben közli a pénzügyigazgatóságokkal, hogy adóhátrálék fejében a tisztviselők fizetésének egyharmadát, a munkások fizetésének pedig egyötödét lehet lefoglalni.

Ez eddig is így volt. A pénzügyminisztérium csak figyelmeztetni akarta a pénzügyigazgatóságokat, nehogy megfélemlítsenek róla

hogy a kormány átszervezésével a párt kezében tartsa a hatalmat.

Ennek érdekében megindult a megnyugtató kimagyarázkodás a tömegek felé. A kölcsönre voltaképpen már nem is volt szükség, mert a pénz az agrárhitel megszervezésére kellett volna elsősorban, ezt a problémát pedig Románia javaslatára már nemzetközileg rendezték a nemzetközi agrárhitel megszervezésével. Igaz, hogy ez a dolog még nincs tető alatt, de folyamatban van s külföldi garanciák vannak arra, hogy meg is lesz.

Másfelől: a cukor, szesz, ut és más koncessziók bérbeadásával Románia sokkal kedvezőbb feltételek mellett szerzi meg azt az összeget, amiről Párisban tárgyaltak. Így tehát nincs különösebb ok nyugtalanságra.

Ez a tömegek felé. De a kormánynak magának is fel kell készülnie a harcra. A taktika így alakult ki:

egyelőre csak Popovici mondjon le.

Mironescu és az egész kormány lemondására csak abban az esetben kerülhet sor, ha áldoztatnak Popovici személye nem lenne elég. Néhány napot azonban mindenesetre nyer a kormány s addig megérkezik Maniu, aki segít majd kivédeni azt az attakot, amit a 22-i liberális kongresszus készít elő. Maniunak az lesz a feladata, hogy a kormány átszervezésével hárítsa el a nemzeti parasztpárt bukását.

mert Titulescu közölte az érdeklődő Prezannal, hogy semmilyen körülmények között nem hajlandó miniszteri tárcát vállalni. Titulescu csak egyetlen szerepet tud elképzelni a maga részére: kormányelnök a minél szélesebb alapokon nyugvó koncentrációban.

Prezan és Argetoianu tegnap újra hosszasan tárgyaltak. Nehéz probléma előtt állanak ők is.

A tekintélyek egyrésze ugyanis a parlament nélkül kormányzás mellett van, míg a másik csoport új választásokkal akarja összehozni azt a parlamenti többséget, amivel negatívumai a parlamentáris külső látszatai.

A Lupta szerint Prezan kormányában a következő „tekintélyek” szerepelnek szinte teljes bizonyossággal: Argetoianu, Junian, Garoflid, Grigore Filipescu, Racovitza generális és — Manolescu, aki már két nappal ezelőtt meghordozta gazdasági tervzetét Prezan tábornok előtt.

Hogy aztán később mi lesz, azt egyelőre csak sejteni lehet.

A hamiskártyások is leszálltak a vonatról

Arad, február 20.

Annyi panasz hangzott már el a vonatokon garázdálkodó hamiskártyásokról, annyi embert forgattak már ki apróka pénzcsekkékből, hogy a rendőrségeken kívül már mindenki unja az „itt-a-piros-ott-a-piros” eseteket.

Már maguk a hamiskártyások is unják a vasúti kalandokat és a hamiskártyásfront aradi hadvezére, Weisz ur jónak látta üzemét modernizálni s a kor szükségleteihez képest átszervezni.

Az „itt-a-piros” jó üzlet. Még ebben a nyomoruságos világban is, jó üzlet. Senki sem tudja megmondani hogy hol is van a bizonyos piros, éppen úgy, mintha a gazdasági válság okainak kutatásáról, vagy a politikai válság rendezéséről lenne szó. (Ez érdekes a hamiskártyásokon éppen az segít, ami szakunkra a végső krachot jelenti a pakuban tényleg nincsen piros...)

Tehát a hamiskártyázás jó üzlet. Igazán mindenki belekapcsolódik kivéve a rendőrségeket. Viszont a rendőrség — mint testület — enélkül is veszt ezen a kis üzleten. Weisz ur tehát megengedhet magának azt a luxust, hogy lemondjon a CFR-ről, — nyilván nem tud szegény románul s fél, hogy becsújják majd, nem a hamis kártyázásért, hanem mert magyarul beszélt. Még az hozzá, hogy Weisz ur hamiskártyás tól a vezér, autót vásárolt és átnyergelt a vasúti kocsi kényelmetlen padjairól, az autóturák újszerű üzletgára.

Weisz ur, négy-öt felhajtójával beül az autójába s elindul, mondjuk Csermőre, ahol éppen vásár van.

A felhajtók szépen eltűnnek a tömegben s néhány pillanat múlva a jólöltözött Weisz elővesz egy pakli kártyát, nyíltan, a piac kellős közepén elkezd „játszani”. A felhajtók azonnal „bedúlnak”. Azonnal tesznek fejenként vagy 500 lejt és természetesen azonnal nyernek is.

Most megjelenik egy szomszédfalusi gazda. Éppen tehenet adott el, 4500 lejt van a zsebében. Ő is beáll a játékok közé. 500 lejt tesz — és nyer. Most már ezer lejt a tét. A gazda veszt. Így megy ez szépen, csendben finoman. A gazda jubában izzadja ki a pénzeket, amikor megjelenik a feleség a színpadon. A gazdának mentő ötlete támadt. A tehenen maradt egy 54 lejt érő kötőfék. Elzárja az asszonyt, hozza hamar el, nem adnak ráadást a Csákóra, ugys olcsón vesztegeték.

Mire az asszony visszatér, már fuccs a 4500 lejnek. Volt nincs. Illetve megvan, ott lapul, Weisz ur zsebében.

Az asszony sir is, meg kiabál is. Hogy így a pénz, hogy úgy a pénz, most nincs mit enni, mit fognak ebédelni, hiszen egy lejük sincs, mert a gazember férj elkártyázta az utolsó banit is...

Ekkor felébred Weisz urban az elegáns Weiszban, az autótulajdonos Weiszban a férjúi szolidaritás.

Előkelő gesztussal benyúl a zsebébe és kivész onnan — 100 lejt. Itt van, — mondja —, ebédeljenek meg, nem mondhatják, hogy az a Weisz egy gazember.

A gazdapár hálálkodik. Majdhogy kezét nem csókolnak. Tóff töff. Az autóberrég egyet kettő... és Weisz ur vágtat tovább.

A csendőrök pedig szépen, tempósan, nyugodtan őrzik a vagyonbiztonságot. — Továbbra is úgy, mint eddig... bk.

Chaplin Európába érkezett

London, február 20.

Chaplin ma délelőtt Amerikából jövet, Londonba érkezett. Már a partszállásnál hatalmas tömeg fogadta és úgy ünnepelte, mint idegenből megtért nagy fiát. London utcáin is lelkes fogadtatásban volt része. Százerek tolongtak az utcákon, hogy szemtől-szembe láthassák a világ legnagyobb filmsztárját.

Chaplin, londoni tartózkodása alatt, fel fogja keresni mindazokat a helyeket, a melyeken ifjúságának nyomoruságos napjain megfordult.

Megnyílt **New-York** Uj szálloda!
BUKAREST, CALFA GRIVITEI 143
(A Gara Nord mellett)
Egy ágyas szobák 100-120 lejig, kétágyas szobák 140-160 lejig, beleértve az összes illeteket. Modern kényelem, központi fűtés, meleg és hidegvíz minden lakosztályban parkett, előzékeny kiszolgálás.
Tiszviselő és utazó uraknak engedmény.

A román hadsereg temeti el a világháború három elesett magyar katonáját

Magyar nemzeti színű zászlóval borították be az exhumált hősök koporsóját

Brassó, február 20.

Szombaton délután három órakeror hantolják el ünnepeles külsőségek között Brassóban annak a három ismeretlen magyar katonának a hamvait, akiket a háború folyamán különböző helyeken temettek el, temetőn kívül. Most a katonai temetőbe helyezik el őket.

A magyar katonáknak a román hadsereg adja meg a végső tisztességet.

A parádén résztvesz a helyőrség tisztikara, a katonai menet pedig a brassói altiszti iskola legénysége szolgáltatja. A brassói katonai helyőrség az alkalommal a következő felhívást bocsátotta ki:

„Kérjük a kisebbségek vezetőembereit és a magyar közönséget, hogy február hó 21-én délután három órakeror minél nagyobb számban jelenjenek meg a póstaréti római katolikus temetőben, ahol gyásztisztiztetlet lesz azokért a magyar katonáért, akik életüket a haza védelmében vesztették el.

Az istentisztelet után a gyászmenet a Gesprengen levő katonai temetőbe vonul, ahol a hősök hamvait ismét viszáradják az anyaföldnek.

A koporsókat magyar nemzeti színű zászló borítja.

Herodesi munkát végeztek a népszámláláskor

Csehszlovákiában és Romániában a kisebbségekkel szemben — írják az amerikai lapok

A magyar nagyvárosok lakossága

Newyork, február 20.

Nemcsak az európai, hanem most már az amerikai sajtó is egyre behatóbban foglalkozik azokkal a módszerekkel, amelyekkel a múlt évvégi népszámlálást Csehszlovákiában és Romániában végrehajtották, és ezek a műveletek hamarosan a világ egész közvéleménye előtt megkapják a kellő leértékelést.

A Newyork Times például egyenesen lesújtó kritikában emlékezik meg a csehszlovákiai és romániai népszámlálási manőverekről.

A nagy amerikai lap is megállapítja, hogy a kisebbségek ellen valóságos Herodes-eljárást folytattak.

Az említett országok parasztsága — mondja a lap — a szent család módjára a legszivesebben elmenekült volna a népszámlálási biztosok elől, ha lehetett volna. A népszámlálási technikai lebonyolítását a lap bohózatba illőnek minősíti. Ugyanekkor a Newyork Times dicsérel emlékezik meg a magyar népszámlálási lebonyolításáról s hangoztatja, hogy a háború előtt sokat vádolt Magyarország a kisantanttal szemben a tárgyalogosság valóságos példaképének tekinthető.

A magyar nagyvárosok lakossága A budapesti központi statisztikai hivatal most kezdi nyilvánosságra hozni a népszámlálás részlet-eredményeit.

Ezek szerint Budapestnek az 1920-beli 928 ezer 996-tal szemben 1930 végén 1 millió 4 ezer 681 lakosa volt,

ami 8,2 százalékos szaporodást jelent az utóbbi tíz esztendő alatt. Elővárosaival együtt a magyar fővárosnak összesen 1 millió 420 ezer 513 lakosa van, Nagybudapest lakosságának a szaporodása tehát 16,7 százalékos.

Szegednek 1920-ban 123 ezer 565, most pedig 155 ezer 207 lakosa volt s a szaporulat itt 9,4 százalékos. A perifériákkal együtt Nagyszegednek összesen 165 ezer 787 lakosa van, míg Nagymiskolcnak 88 ezer 636, csaknem 10 százaléknyi szaporulattal.

Ma már az idegenforgalomra is ráfizet Máramaros

„A FINOM TÉSZTA” amit Icíg bácsival gyuratnak és Cikk Mahellel etetnek meg

Csak nem vásárolunk piszok belöldi árut, mikor egy köpésnyire van tőünk Szlatina — mondja az elsodort posztónagykereskedő. Drámai jelenetek a Korona-szálloda 20-as számú szobájában

Máramarossziget, február 20

— Jó napot Icíg bácsi!
— Alászólgája, van szerencsém, Isten hozta az urakat!

Régen volt. Még a háború előtt, amikor Fuchs Icígnek nagy textiláruháza volt Szigeten.

Néhány segéd alig győzte kiszolgálni a kundsajtókat. Icíg bácsihoz már 1914 előtt érkezett a nagy összeomlás. Azok a fránya bécsi gyárosok nem bíztak többé a becsületében, pedig ezen kívül semmi egyébbel nem bírta fedezni a tartozásait. Icíg bácsi már régen nyomoruságban sanyalódik alkalmi ügynök és ezért alaposan szemmél tart minden idegent, hát-ha az Isten küldte és lehet rajta valamit keresni.

Az idegenek a kávéház egyik asztalához telepednek le a délutáni feketére és Icíg ügynököt is helyel kínálják meg.

— Pardon — kezdi zavartan Icíg — ha nem tévedek?

— Nem, nem — szól a megnyugtató válasz —. Én Hartmann vagyok az itteni Libermann veje.

— Ne tessék mondani — álmélkodik Icíg —. A nagyenyedi resekod? A hitközségi elnök személyesen? Csak nem történt itt az apósnál vagy a családnál Isten örizzen valami baj?

— Nem hál Istennek, senkisémet halt meg a családban. Most itt üzleti ügyben járok a barátommal.

Icíg bácsinak hamarosan alkalma nyílt

Berger Adolf ural is ismeretséget kötni akinek országosan híres akter apja van Tasnádon. A családi viszonylatok ismeretése után hamarosan ráterelődik a szó az üzletre.

— Hát bizony a mi üzletünk nagyon diszkrét ügy.

— Kérem — replikázott Icíg bácsi —. Nálam minden jobban van eltemetve, mint a temetőben.

— Kovakőre van szükségünk legalább 50 kilóra.

Az öreg Icíg különösen az utóbbi időben sok mindefféle árut közvetített, de kovakőről is ilyen hatalmas tételben még beszélni sem hallott.

— Lesz kovakő, de amint hallottam az utóbbi időben nagyon felment az ára. Estere utána nézek és megadom a választ, hogy az szálloda mennyebe kerül kilója.

A harmadik idegen.

Az előkelő idegenek csak este kilenckor jöttek a kávéházba, Icíg bácsi meglepetten konstatalta, hogy egy harmadik idegen ur is van közöttük akinek arcvonásai nem a semita fajra engedtek következtetni. Icíg bácsit bemutatják a harmadik idegennek is, akinek nem értette jól a nevét.

Unalmas napi eseményekről kezdtek diskurálni. Végre a legjobb gondúzőnek a kártyát mondták és elkezdtek kaláberezni. Icíg bácsi eleinte nagyon szabadkozott, hogy ő szegény ember, nem neki való a játék és amint meséli, ez alkalom-

mal csak 14 lej volt a zsebében. A bennszüött kibicek nagyon meleg pillantásokkal biztatták, hogy csak fogjon hozzá és ne ijedjen meg egy-két lábnyomástól. Ha az Isten is úgy akarja és a kibicek is segítenek, akkor a legpecheesebb játékos is nyerhet. Ez esetben így történt. Icíg bácsi netto — kassza 200 lejt nyert.

A bucsuzásnál Hartmann megszoritotta Icíg bácsi kezét és csak annyit kérdezték halkan:

— Széna, vagy szalma?
Icíg fellélegzett és jelentette, hogy minden rendben, amiről részletesen referál reggel a szállodában.

Ujabb üzleti megbízások.

Másnap az idegeneknek egy újabb üzlet jutott az eszükbe. Sürgősen férfiruházóvetre lett volna szükségük. Ebben a kérdésben mint régi nagyposztóst Icíg már teljesen otthon érezte magát.

— Tudom kérem, tudom. Csehárut, hát természetesen és csakis, hogy csak cseh árut veszünk, amikor innen csak egy köpésnyire van Szlatina. Szigeten nem szokás, hogy egy okos ember belföldi piszok árut vegyen. Finom lesz, olcsó lesz. Az urak úgy lesznek nálam kiszolgálva, mint ha édes gyermekeim lennének. Mária-rögvest azonnal megyek Szlatinára és délutánra hozom a legszebb tavaszi kollekciót.

A kovakő mégis sürgősebb ruhánál.

Icíg bácsi, amint mondja a legváltózatossabb színeket és a legolcsóbb árakat hozta. Az is igaz, hogy nem Szlatináról, hanem egy helybeli kereskedőtől, akinek közismert rongy áruai vannak, de az is igaz, hogy ezeknek az árát nem szabja rény provízióját csatolta, de az idegenek magásra. Ehhez Icíg a maga nyolc szonok megint a kovakő lett a sürgősebb üzlet. Megint lótas-futás kezdődött, amíg Icíg megtalálta a kovakövet, akit személyesen mutatott be az idegeneknek azzal, hogy becsületes és „jó módú” kereskedő, akinek egészen nyugodtan lehet előleget adni. Az alkalmi kovakőkereskedő Cikk Mehel, felvette a három ezer lej előleget azzal, hogy estére leszállit egyelőre öt kilót, az 1800 lej.

A 20-as szoba titka.

Este hétkor mint pontos kereskedőhöz illik, Cikk Mehel felment a szállodába hogy átadja a megrendelt árut és felvegye a még ezért járó pénzt. Mehel bátya rosszat sejtett és ezért a szálloda előtt sétált. Lebeszélte öccsét az ilyen kalandos üzletről, de ha már megcsinálta, akkor tudni akarta, hogy ezen minden nélkülül tul esett-e. Sétált, de az idő nagyon lassan telt. Igaz ugyan, hogy már a nyolcat is elharangozták, de biztosan még valami újabb üzletről is lesz szó odafönn a szálloda emeleti szobájában. — Kilenckor már kezdett türelmetlenkedni. Szerencsére éppen arra jött Icíg bácsi. Megkérte, hogy menjen föl a szállodába és nézze meg, hogy miért időzik ottan olyan sokáig az öccse. Fuchs Icíg a kérésnek a legnagyobb készséggel tett eleget és már pár pillanat alatt visszatért azzal, hogy beszélt Mehellel személyesen, aki csak annyit mondott neki:

— Menjen csak, menjen Fuchs bácsi, hagyjon engem az urakkal.

Itten Icíg bácsi nem mulasztotta el Mehel bátyjának azt a gyanus észrevételét is megemlíteni, hogy a szállodai szobájában ott van az ecetgyáros is, aki lehet hogy mellékfoglalkozásképpen detektív. Ezt onnan gondolja, mert hangosan beszél és Mehel sápadt.

Igy meséli el Icíg bácsi mindenkinél ezt a furcsa históriát. Nem győzi magát eléggé exkuzálni, hogy ő nem tud az a dologban és várja meg őt az Isten, ha ő Hartmann nem mint hitközségi elnököt ismerte. Különben itt van ennek az apósa, kérdezzek meg tőle, hogy milyen embernek tartja a vejét.

A szigetieknek már nem kell információ az előkelő idegenekről, akik a Krüger detektívjei. Az egyik tényleg vált valamikor hitközségi elnök, akkor még ékesüzlete is volt. A után szappangyáros lett Kolozsváron, ebből is volt lett. A második tényleg a tasnádi akter fia, de nem akarta folytatni az apja mesterségét, mert undorodik a vértől. Csak így szárazon tudja kivégezni nem az ártatlan állatokat — Isten örizzen, — csak a bünsö embereket, akik képesek olyan hitvány bünye vetemedni, hogy Krüger urakat megkárosítsák. Icíg bácsiról most úgy döntött a szigeti legfőbb kávéházi tanács, hogy az a kovakőnagyága becsületét, amiről nem sokan tudtak, azt is elvesztette végérvényesen.

Finálé.

Hogy mi történt Cikk Mehellel? Az, ami minden ilyen ügyben történni szokott. Kihallgatták a rendőrségen, amiről jegyzőkönyvet vettek föl. Kirótták a pénzbírságot, ami kettőszáz ezer lejt fel van. Az iratokat átteszik a monopólhoz majd határozni fognak, hogy az ügy véleges befejezéséig szabadlábban hagyható vagy fogva tartandó.

Kelen György

A bukaresti rendőrség negyven kommunistát őrizetbe vett

Bukarest, február 20.

Amint ismeretes, a moszkvai kommunista internacionale február 25-ikére világszerte vörös munkanélküli napot rendezett el székcióinak. Ennek az utasítások megfelfolón a romániai kommunis-
ták is erősen készülődni kezdtek a szoci-
guranca információi szerint hatalmas munkanélküli felvonulást szerveztek a fő-
városban és a nagyobb ipari centrumok-
ban.
Tekintettel erre, a rendőrség az éjjel
megelőző intézkedésképpen mintegy 40
kommunista vezetőt letartóztatott s
őrizetben tartja őket mindaddig, amíg
a vörös nap veszélye elmúlik.
Ezzel egyidejűleg számos letartóztatás
Kisenevben és az ország városai-
ban is.

Szövetségi állammá alakítják Belgiumot

Brüsszel, február 20.

Ma délelőtt rendkívüli fontosságú ha-
tározatot hozott a flandriai néptanács. —
Kimondták, hogy követelni fogják
Belgium szövetségi állammá való dek-
larálását, Svájc mintájára.
Követelik ezenkívül, hogy Eupen és Mal-
medy vidékén népszavazás döntson, hogy
a lakosság Belgiumhoz, vagy Németor-
szághoz kíván-e tartozni. A határozatnak,
amely első ízben követelel nyílt határo-
zat formájában a versaillesi békeszer-
ződés megváltoztatását,
nagy jelentősége van.

Újabb iasiszta-ellenes merénylet Párisban

Páris, február 20.

Gozzi Ganesti olasz konzul ellen teg-
nap este, amikor hivatalát elhagyta, egy
mellékutcában két ismeretlen férfi me-
rényletet követett el. Hirtelen elejgugro-
tak s több revolverlövést adtak le rá, de
egyetlen golyójuk sem talált. A konzul
egy közeli kávéháza menekült, ahonnan
a rendőrséget telefonált, amikor azonban
a rendőrség odaérkezett, a merénylők már
ereket oldottak Biztosra veszik, hogy
merényletkísérletnek politikai háttere
van s hogy a merénylők csak anarchisták
lehettek.

Antiszemita tüntetés Kolozsváron

Kolozsvár, február hó 20

Tegnap este Catuneanu professzor, az
ismert antiszemita vezér előadást tartott
a tanítók házában. Az előadásra több
száz diák és hallgató jelent meg, akik a
késő éjszakai órákig hallgatták Catu-
neanu professzor előadását az antiszemi-
zizmusról.
A professzor előadása végén azt a kö-
vetkeztetést vonta le, hogy egyedül az
antiszemitizmus alkalmas arra, hogy az
országot a mai katasztrófális helyzetből
kivezesse.
Az előadás végén az ifjuság szimpátia
tüntetést rendezett Catuneanu mellett,
majd a késő éjszakai órák ellenére tö-
meges felvonulást rendezett, amelynek
során zajosan tüntettek a kormány és a
zsidók ellen. Rendzavarás nélkül oszlott
el a tüntetők tömege, ami annak tudha-
sága, hogy a kolozsvári utcák a késő éj-
szakai órákban teljesen kihaltak voltak.

Averescu marsall újabb tárgalmazási pöre a kolozsvári törvényszéken

Kolozsvár, február 20.

Néhány nappal ezelőtt részletesen is-
mertette a B. L. azt a konfliktust, mely
Averescu marsall és Tilea Viorel állam-
titkár között keletkezett egy sajtóközle-
ményrel kapcsolatosan. Tilea államtit-
kár a Chemareában, amely a nemzeti
parasztpárti ifjuság hivatalos lapja, cik-
ket írt, amelyben
azt a szenzációs közlést tette, hogy
Averescu marsall egy Károly király
ellenes röpiratot akart kiadni, amely-
vel meg akarta zsarolni az uralkodót.
Averescu nyomban nyilatkozott és cá-
polt a közlemény állítását, ezzel szem-
ben Tilea államtitkár kijelentette, hogy
állításait bizonyítani tudja.
Az ügyben most váratlanul érdekes
fordulat történt.
Averescu egy kolozsvári ügyvéd útján
tárgalmazás büntetése miatt bünvádi
feljelentést tett a kolozsvári ügyész-
ségnek.
A második Averescu-Chemarea-per
nagy érdeklődéssel tekintenek poli-
tikai körökben.

Mégsem rossz üzlet a szesz

Óriási tülekedés

a szeszmonopólium koncessziójáért

Bukarest, február 20.

A szeszmonopólium terve még csak em-
brióban van, maga az erre vonatkozó ja-
vaslat is csak a holdban létezik, de már
tömegesen tettek javaslatot a kormány-
nak a szeszmonopólium koncessziójára.

A javaslattevők között vannak egy
holland és egy svéd tőkés csoport. A báró
Neumann-féle aradi szeszgyár, egy Ros-
mann nevű kolozsvári szeszgyáros és a
nagyváradi Hitter és Breuer szesznagy-
kereskedő cég.

A két utóbbi ajánlat 5—600 millió lejt
biztosít a kincstárnak a monopóliumért,
azonban csak abban az esetben hajlan-
dó az összeget garantálni, ha a kormány
a kisüstön való gyümölcs-pálinka főzést
elűtja.

A javaslatok közül tulajdonképpen
egyiket sem lehet komolyan venni, csu-
pán jellemzésül közöljük azokat. Ugy-
látszik mégsem olyan rossz üzlet a szesz-
szel való kereskedés, legfennebb az állam
része, amely eltűri a feketeszesszel való
üzérkedést.

Glazner Akibát, a kolozsvári ortodox hitközség főrabiját és a hitközség két alkalmazottját letartóztatták

A kolozsvári rendőrprefektus veszélyeztetés kísérlete miatt jelentette fel a hitközség embereit

Kolozsvár, február 20.

Szenzációs bűnügyi eljárás tartja iz-
galomban a kolozsvári ortodox zsidó hit-
község híveit. Nem kisebb ügyről van
szó, minthogy az

ügyészség ma előzetes letartóztatásba
helyezte a hitközség főrabiját, Glas-
ner Akibát, a hitközségi jegyzőt, Löff-
ler Arnoldot és a hitközség egyik Ro-
senberg nevű alkalmazottját.

Az ügy előzményei a következők:
Dr. Hatieganu Simon, a kolozsvári rend-
őrség prefektusa és dr. Clontz rendőrségi
inspektor feljelentést tettek az ügyész-
ségen Glazner Akiba főrabbi és a hitköz-
ség másik két tagja ellen. A feljelentés
mondja, hogy a főrabbi és a hitköz-
ségi két tag a meg akarták őket veszte-

getni.
Az ügyészség a tegnapi feljelentés után
nyomban idezést küldött az ügy szereplő-
inek, akiket ma ki is hallgatott a veze-
tőügyész. A kihallgatás rövid ideig tar-
tott s ennek végeztével

a főügyész úgy Glazner Akiba főrabbit,
mint Löffler jegyzőt és Rosenberg hit-
községi alkalmazottat előzetes letartó-
ztatásba helyezte.

Az ortodox hitközség hívei között futó-
tűzként terjedt el a letartóztatás híre.
Az izgalom annál nagyobb, mivel sem az
ügyészség, sem pedig a rendőrkészlet
nem nyilatkozik arról, hogy mi volt a
megvesztegetési kísérlet.

Az előzetes letartóztatás ügyében má-
sodfokon holnap dönt a vizsgálóbíró.

Egy berlini bérház emeletéről egy örült harminc ágyulövést adott le a szomszédokra

Maga konstruálta az ágyút, melynek lövedékeit puskaporral és kódarabbal töltötte meg

Berlin, február 20.

Berlin nyugati városnegyedének izgal-
mas délutánja volt tegnap A Pfalzburg-
strasse egyik sarokbérházának második
emeletéről a késő délutáni órákban hirte-
len ágyulövés kördült el. Az első pil-
lanatban senki sem tudta, hogy mi törté-
nik, és mindenki fejvesztetten menekült
a Pfalzburg-strassét környező utcákból.
A rendőrség rövid idő alatt a helyszínen
termett, nagy felkészültséggel kivonult a
tüzoltóság is, de az ágyulövések egymás-
után bömböltek tovább.

Mintegy harminc lövés után az ágyútűz
megszűnt és akkor a rendőrség behatolt
a bérházba, amelynek második eme-
letén lefogta Johann Landtier 38 éves
kereskedő, aki egy 12 és feles kaliberű

ágyút igyekezett újból üzembe helyez-
ni, hogy folytassa az utca és a szom-
szédos ház bombázását.

Kiderült, hogy Landtier kereskedő
örült. A háboruban tüzerfőhadnagy volt
és betegségét ott szerezte. A háboru után,
mint veszélytelen csendes örült minden-
féle technikai konstrukcióval foglalko-
zott, hajtógókat és repülőgépeket kon-
struált, de senki sem vette komolyan, még
a családja sem.

Az ágyút, amelyből a harminc lövést
leadta, Landtier maga konstruálta.

Szerencsére a lövedékeit csak puskapor-
ral és kavicsokkal töltötte meg, különben
a városrész nagy részét elpusztította vol-
na. Így azonban csak néhány ablakot
törték be a lövedékek.

Kovács Imre visszalépett a bukaresti magyar színház vezetésétől

Színészekből alakult konzorcium vette át az ügyvezetést

Bukarest, február 20

A keserves körülmények között ver-
gődő bukaresti magyar színház ügyé-
ben új, remélhetőleg szerencsés fordulat
állott be.

Kovács Imre színigazgató belátta,
hogy a maga erejével már nem tudja
biztosítani a jobb sorsra hivatott kül-
túrális intézmény jövőjét s azért visz-
szavonult a vezetésből.

Nem sikerült a Szinpártoló Egyesület
akciója sem. Minden erőfeszítés és lelke-
sedés ellenére összesen csak 34 ezer lejt
tudott összehozni, ami még napokra sem
fedezheti a színház rezsiköltségét. A ve-
zetőség ilyen körülmények között úgy
határozott, hogy az összegyűjtött csekély
összeget nem bocsájta a színház rendelkezé-
sére, hanem fenttarta arra a nem
remélt, de bekövetkező esetre, ha a
színház ügye teljesen csődbe jut s a kere-
set nélkül maradó színészeknek biztosí-

tani kell az új elhelyezkedés lehetősé-
gét.

Kovács Imre visszavonulásával színe-
szekből alakult konzorcium vette át a
további ügyvezetést és kísérletezést, a
dusabb siker reményében.

A megbízott vezetőség gyelőre kibérel-
te az Amicicia termet s itt kezdi meg
újra az előadásokat. Szombaton este a
„Szökik az asszony”, vasárnap az „Eltö-
rött a hegedűm” című operettekét, va-
sárnap este pedig a „Fatajárás” című
dalszámot adják elő.

A bukaresti magyar színház sorsa
most már igazán a bukaresti magyarok
kezeben van. Ha lesz a közönség, men-
ni fog a színház, hiszen most már nem egy
ember üzleti vállalkozásáról van szó,
hanem a színészgárda begyűjtéséről. A
konzorcium vezetőségének a színészek
jól felfogott érdekében kell hogy anyagi-
lag, mint erkölcsileg a legjobb és legbe-
csületesebb munkát kifejeznie.

Kiutasítják az összes idegen artistákat

Bukarest, február 20.

A belügyminisztérium köréből a Lupta
arról értesül, hogy március elsejével ki-
utasítják az országból valamennyi ide-
gen állampolgárságu artistát, variété-mű-
vészt, színészt és énekest. A kiutasítan-
dók számát mintegy nyolc ezerre teszik.

A belügyminisztérium a munkaügyi mi-
nisztérium javaslatára folyamodik ehhez a
szigorú intézkedéshez.

Megperdült a dob a kolozsvári Heinrich-szappangyár felett

Kolozsvár, február 20.

A valamikor kitűnően megalapozott, nagy-
hírű kolozsvári Heinrich-szappangyár fölött ma
talán utoljára perdült meg a dob. Az utóbbi
időben ugyanis többször előfordult, hogy egyik
vagy másik hitelező árvereztetta a gyár ingó-
ságait, ma azonban magát a gyárat ütötte do-
bra a Creditul Industrial, ipari hitelintézet.

A Heinrich-gyár, még annak idején, amikor
teljes üzemben volt, 1,200.000 lejt vett fel a
Creditul Industriáltól, amely összeg közöttben
kamatokkal és perköltésekkel együtt mint-
egy 2 millió lejre emelkedett.

A gyár új részvényérdeklősége nemrégiben
egyezkedési tárgyalásokat kezdett a hitelezők-
kel, a tárgyalások azonban nem fejeződhet-
tek be, mert a Creditul Industrial árverést tüzetelt
ki a gyár ingatlanaira, tegnap pedig 120 ezer
lejt adóhátrálék miatt a pénzügyigazgatóság ár-
vereztetette el a gyár belső-berendezését.

Érdekes biztosítási bűnügy

Temesvár, február 20.

Érdekes tüzbiztosítási bűnügykomplek-
szum tisztázását kezdette meg ma dél-
előtt az aradi törvényszék. Gálló János
pantokai nagykereskedő és képzőgyáros
állot vádlottként a bíróság elé és az volt
ellen a vád, hogy pantokai üzletet és
raktárait 1928 augusztus 4-én felgyuj-
totta és porrá égette. A tüzeset előtt Gál-
ló a Britannia és az Első Erdélyi Bizto-
sító ügynökeivel folytatott tárgyalásokat,
de a biztosítási kötvényt egyik intézet
sem szolgáltatta ki neki, mert Kohn Vil-
mostól, Gálló egyik alkalmazottjától úgy
értesültek bizalmasan, hogy a pantokai
nagykereskedő fel akarja üzletét gyujta-
ni. Gálló az üzletet meghiusulása után
a Lloydul Roman biztosítóval folytatott
tárgyalásokat, amelyeknek eredménye-
képpen 6 millió lejre biztosította az üz-
letét.

A kötvényt 1928. augusztus 4-én irták
alá s öt nap múlva Gálló üzeme porrá
égett.

A Lloydul Roman nem akart fizetni, ezt
gyujtogatás miatt bünvádi feljelentést is
adott be Gálló ellen. A mai tárgyaláson
Gálló határozottan tagada a terhére rótt
bűncselekményt, a tanuként beidézt Kohn
Vilmos pedig azt állította, hogy a
gyujtogatás tervébe Gálló őt is bevatta
és segítségéért 150.000 lejt ígért. Gálló
védőügyvédje azt akarta kimutatni, hogy
Kohnt a Lloydul Roman pénzelté le és
birta erre a vallomásra. Kohn beismerte,
hogy valóban kapott 4400 lejt a biztosí-
tóintézetől, de nem a vallomásért, ha-
nem utiköltésért. Az érdekes és izgalmas
bűnügyben a tárgyalás még tart s ítélet-
kihirdetésre vagy ma este, vagy pedig
szombaton délelőtt kerül sor.

Modern Mozgó Brassó
Telef. 518

Ma pénteken utoljára
**A titokzatos
szerelem**

Német filmszenzáció.
Nagyszabású lársadalmi filmjáték
Betty Aman és B. Samborski
a főszerepben

Szombattól: A legizgalmasabb
Slager-Premier!
Lon Chaney
legutolsó hangosfilmje

**A VIHAR-
EXPRESS**
Szenzációs sohasem látott attrakció.

„Irredenták és bolsevisták veszik körül Erdélyt“

Jonescu tábornok kolozsvári látogatása radikalizálta a vasúti munkások hangulatát

Hogyan folyt le a „kedélycsillapító“ látogatás? Vasárnap délelőtt az egész országban uccai demonstrációt rendez a szociáldemokrata munkásság

Kolozsvár, február 20

A bukaresti véres csütörtök óta nem akar megszűnni az izgalom a vasúti munkások körében. A munkások joggal érezhetik becsapva magukat, mert eleinte azzal hitegették őket, hogy tőlük nem vonják le az áldozati adót, aztán ki-tűnt, hogy mégis levonják. És panaszkodni nem szabad. A tartományi igazgatóságok a múlt héten körrendeletet adtak ki az alantás hatóságoknak, hogy ne engedjék meg az elégtelen elemek nyilvános tiltakozását. Kolozsváron mégis meg akarták tartani az utcai felvonulást és majdnem összeütközés lett belőle. Erre következett aztán Jonescu tábornoknak, a CFR új vezérigazgatójának kolozsvári látogatása, amelynek nyomán a lapok arról számoltak be, hogy a generális urnak sikerült az izgatót kedélyeket lecsillapítani.

Hát ez nem így van. Jonescu tábornok vizitje óta a nyugtalanság sokkal feszültebb a kolozsvári vasúti munkások körében és a multkor leszerelt utcai tüntetést vasárnap, február 22-én mégis megakarták tartani. Sőt a demonstráció keretében is kiszélesedtek már, mert a tiltakozó akció rendezését a szociáldemokrata pártszervezet központja vette át, amely elrendelte, hogy vasárnap az egész ország területén a munkásság vonuljon ki az utcára és tiltakozzék az egész vonalon megindult bércsükkelés ellen. A demonstrációban a munkanélkülieket is fel akarják vonultatni, úgy, hogy a vasárnapi nap nagyon is mozgalmasnak indul és könnyen vezethet komolyabb következményekre. A hatóságok természetesen, tőlük telhetően felkészülnek minden eshetőségre és

amint hírlik, Kolozsvárra már eddig is 400 csendőrt vezényeltek idegenből,

akiknek az lesz a feladatuk, hogy vasárnap kora reggel közreveggyék a vasúti műhelyeket és megakadályozzák, hogy a munkások kivonulhassanak az utcára.

Azt, hogy Jonescu tábornok látogatása nem csillapította le a kedélyeket, élénken bizonyítják azok a részletek, amelyek csak most kezdenek kiszivárogni a látogatás lefolyásáról. Ezek a részletek, ahogyan a munkások előadják, nem is lehettek alkalmasak az elkeseredett emberek megnyugtására,

sőt egyenesen provokáló hatásuk lehet a további fejleményekre.

A munkások elmondása szerint Jonescu tábornoknak már a bemutatkozása is alkalmas volt a kedélyek felzaklatására. A mikor ugyanis a tábornok vonata befutott, a forgalmi alkalmazottak egy kis delegációja akarta előtte feltárni szomorú helyzetét, de az új vezérigazgató katonás rövideggyel rájuk szólt:

— Nincs időm!
És tovább ment. A szegény emberek reménységük utolsó felpislákolásában a tábornok nyomában maradtak, aki erre visszafordult és még erősebb hangon rázta le a küldöttséget:
— Megmódítottam már, hogy aines időm!

A fogadtatás után Jonescu generális maga elé hívta a vasúti műhelyekben dolgozó 2000 munkás megbízottait, hogy adják elő sérelmeiket. A husztagu küldöttség fogadtatása, a tagok előadása szerint, ugyancsak furcsa formák között folyt le. Jonescu tábornok szigorú hangon kezdte a kihallgatást:

— No mi baj? Mit akartok? Adjátok elő. De gyorsan.

A küldöttség egyik vezetője: Timofi György fényezőmunkás beszélni kezdett:

— Tábornok ur, az áldozati adóról és más sérelmeinkről van szó. Az áldozati adó levonása nálunk nem jogos, mert a pénzügyminiszter ur kétizben is kijelentette a parlamentben, hogy azt a vasúti munkásoktól nem fogják levonni...

Jonescu tábornok itt közbevágott:

— Honnan tudod? Hiszen én csináltam meg nektek, hogy az áldozati adót ne az egész keresményetek, hanem csak az órabér és a drágasági pótlék alapján vonják le.

És ettől kezdve a tábornok nem engedte szóhoz többé a delegációt, amely pedig más sérelmeit is szóba akarta hozni.

4 B. L.

Jonescu generális arról beszélt a delegáció tagjainak, hogy tartózkodjanak az ilyen manifesztációktól és vigyázzanak arra, hogy milyen elemekre hallgatnak.

Ez különösen itt Erdélyben fontos, a hol irredenták, magyarok, zsidók, németek és olyan bolsevisták veszik körül őket, akik nem is bolsevisták, csak ezen jelszó alatt igyekeznek az országot tönkretenni.

Timofi György itt közbe akar vágni. — Vezérigazgató ur, kérem...

Jonescu tábornok haragosan utasította rendre ezért a vakmerőségért.

— Fogd be a szádat! Ne vágj a szavamba! Vedd tudomásul, hogy lesz rád gondom. Ismerlek, hogy ki vagy. Azért kérdeztem az imént a nevedet.

A munkások elbeszélése szerint ilyen tónusban folyt tovább a kihallgatás.

Lupu Nicolae vasúti munkás arról panaszkodott, hogy nagy a családja és nem tud megélni 4400 lejese fizetéséből, mire a tábornok megjegyzi:

— Diplomás tanároknak van ilyen fizetése és ti nem vagytok megalégedve? Nem vagy tisztességes ember! Egyiket sem az, ha ilyen fizetések mellett még panaszra mertek jönni.

Senki sem szólt egy szót sem, mire Jonescu tábornok így folytatta a kedélyek lecsillapítását:

— Emlékeztek 1920-ra? Amikor Bukarestben és az egész országban néhány zsidó bolsevizmust akart csinálni? Tudjátok meg, hogy én voltam az, aki a nagy sztrájkot akkor levertem. Most is irgalmatlanul fogok közbelépni, akármilyen megmozdulás lesz.

És így tovább.
Szakács József kocsifestő arról panaszkodott, hogy az akkordbérék nagyon gyengéek és emiatt nem tudnak keresni. Jonescu tábornok azonban másról keze beszélni:

— Láttam egy most festett kocsit, amelyen összefolyt a festék. Ez munka?

Szakács elmagyarázza, hogy a kocsifestők, amióta a műhelyük légegett, vagy két éve a szabad ég alatt dolgoznak esőben és hóban és ezért láthatta a tábornok ur azt a kocsit, amelyen összefolyt a festék. Jonescu tábornok kimondja a szentenciát:

— Igazad van. Nincs műhelyetek? Akkor feloszlatom a festőosztályt.

Ezzel vége is volt már a kihallgatásnak. Jonescu tábornok kiadta a vezényszót:

— Most pedig menjetek. Dolgozni. — Gyorsan. Gyorsan. Gyerünk.

Amikor a küldöttség kivonult a szobából, ismét odaszólt Timofi Györgynek:

— Vagyázz magadra, mert kifeszlek az utcára! Akkor majd mind jöhetsz hozzám sirni, hogy éhen hal a feleséged és a gyermekek, mert amíg én élek, nem fogsz itt munkát kapni.

Ezt az egész küldöttség és a mérnöki kar is hallotta. Több munkás tiltakozni akart a fenyegetés ellen, de nem engedték őket szóhoz. Amikor a delegáció beszámolt a kihallgatás lefolyásáról, a műhelyben még nagyobb lett az izgalom. A munkások felelősségre vonták a küldöttséget, hogy miért nem vonult ki, amikor Jonescu tábornok értő modorban beszélt vele, Jonescu tábornok csillapító látogatásának egyetemes konkrét eredménye az, hogy

a vasúti munkások hangulata radikálisabb lett

és úgy a nemzeti szakszervezetből, mint a kívülállókból tömegesen lépnek be a szociáldemokrata szervezetbe.

A kolozsvári szociáldemokrata szakszervezetek országos párttanácsa egyébként szerdán este izgalmas ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a vasúti munkásokkal való szolidaritás jeléül február 22-én vasárnap délelőtt az egész országban tüntető utcai felvonulást rendez az áldozati adó, a bérle szállítás, a munkanélküliség és más sérelmek miatt.

Kolozsváron a munkások vasárnap reggel fél tízkor gyűlnek az építőiparosok otthonában, ahonnan felvonulnak a tartományi igazgatóság elé és átadják a fenti kérdésekre vonatkozó követelések memorandumát, majd szabad ég alatt népgyűlést tartanak.

Az állam nem fizeti a házbért,

költözzék falura a Gyergyói járási főszolgabíróóság!

Gyergyószentmiklós, február 20
Megdöbbenő rendelet érkezett a múlt év végén a gyergyószentmiklósi járási főszolgabíróóság vezetőjéhez, a belügyminisztertől. Arról értesíti röviden és velősen Cotta főbíró legmagasabb felletése, hogy az új költségvetés keretében az állam szigorúan keresztül viszi minden vonalon a kényszertakarékossági elvet gyakorlatban is.

Tekintettel pedig arra, hogy a járási főszolgabíróóságok lakbérét az állam ezentul nem fizeti, s a belügyminiszterium a vármegyéktől azt az értesítést nyerte, hogy a magánházakban elhelyezett állami hivatalok bérét a túlterhelt megyék sem tudják költségvetésükbe felvenni,

költözzék a főszolgabírói hivatal járása abba a községbe, amelyikben céljaira alkalmas és üres állami épület van, vagy, amelyik község megfelelő épületet elhelyezésére ingyen felajánl.

A miniszteri leirat óriási elkeseredést keltett Gyergyószentmiklóson, ahová némi pénz ma az idegenforgalom hoz. De megütközéssel találkozott a közel szomszédos nyolc községben is, amelyek lakói hatvan éve járnak be a járási székhelyre s ügyes-bajos dolgaik elintézésének alkalmát arra is felhasználják, hogy az otthon el nem adható gazdasági termékeiket a városban értékesítsék.

Siralmas állapotok vannak a postánál

El akarják bocsátani a postai alkalmazottak egyharmadát

A tisztviselők szerint más módon kell a szolgálatot racionalizálni

Bukarest, február 20.

A postai szolgálat a háboru utáni 13-ik esztendőben is sok kívánnivalót hagy. Mászóval, a postai szolgálat olyan rossz, hogy tenni kell valamit a megjavítása érdekében. Egy bizottság küldték ki a kérdés tanulmányozására, amely megállapította, hogy a posta 2 milliárdos költségvetése körül is bajok vannak. A deficitet a kiküldött albizottság véleménye szerint kizárólag a postai személyzet racionalizálásával lehet kiküszöbölni. Az albizottság véleménye az, hogy a postának tulsok az alkalmazottja, viszont a munkamegosztás teljesen rossz, ami a költségek tekintélyes többletét idézi elő. Az albizottság azt javasolja, hogy a postai személyzet számát legalább egyharmaddal csökkenteni kell a költségvetési egységy megőrzése érdekében. De ez a rendszabály egy magában nem is elegendő, hanem meg kell még találni a módját a munkának minél nagyobb mérvű mechanizálására, azonkívül a posta meghatározott bért fizessen csak a CFR-nek a vasúti postakocsikért, valamint a hivatalos levelezésekre vezessenek be egy fix bélyeget és mindezekből tekintélyes megtakarítások, valamint új jövedelmek származhatnak a posta számára, amelynek most 100 millió deficitje van erre az évre, holott tavaly még 250 millió tiszta hasznot hajtott az államnak.

A személyzeti lépitésre vonatkozó javaslat, ha nem is nyert még felsőbb megerősítést, leírhatatlan izgalmat váltott ki a postai alkalmazottak körében. A tisztviselők arra hivatkoznak, hogy a posta megszervezéséről szóló törvény szerint ennél az intézménynél legfeljebb 20 százalékot tehet ki a női alkalmazottak száma, mégis az utóbbi években szükségtelnlül annyit női munkaerőt alkalmaztak, hogy ez az arány meghaladja a 35-40 százalékot is, azonkívül pedig állandóan újabb és újabb kiképző tanfolyamokat nyitnak a magasabbrangu funkcionáriusok által protezsált női alkalmazottak részére. Az indokolatlanul felvett női alkalmazottakra a postának nem volna semmi szüksége, mégis ezek miatt bocsátottak el eddig is több száz olyan férfimunkaerőt, aki már 3-4 év óta állott a posta szolgálatában. Az újabb lépitések helyett tilták meg kategorikusan, hogy addig semmiféle elmen és semmiféle rangban ne vegyenek fel újabb női alkalmazottakat, amíg a nők száma le nem csökken az előirt százalékarányra.

MIT MONDANAK A TISZTVISELŐK?
De más érveket is hoznak fel a postatisztviselők. Szerintük a személyzet létszáma szoros összefüggésben van a postai szolgálat technikai lebonyolításával. Ha a kezelési formásgoikat leegyszerűsítik, amint azt a 20-30 évi tapasztalattal rendelkező szakemberek már évek óta javasolják, akkor lehetne csökkenteni a személyzetet és a közönséget is gyorsabban kiszolgálja a posta.

Itt kell megkezdeni a postai szolgálat racio-

Akció indult ki elsősorban a városvezetőségtől, amelynek célja a járási főszolgabírói hivatal itt tartása. Végül is abban állapodtak meg az illetékesek, hogy a hivatal visszaszívott házbérének egyharmadát a város, egyharmadát az érdekelte községek s harmadik harmadát a vármegye fogja fizetni.

A fenyegető veszély elmúlt, a kedélyek lecsillapodtak. Minden rendben ment tovább, csak a házbérfizetés kösett. Mára aztán kiderült a szomorú valóság:

a megye még nem választott, a községek legtöbbje nem tud fizetni, a város is fizetni, ha lesz pénze.

De kiderült az is, hogy a háztulajdonos beperelte dr. Todor ügyvéd útján a szolgabírói hivatalt a házbérről, sőt tárgyalási határnapot is tűzött ki ebben az ügyben február 26-ra a járásbíróóság. — Igen könnyen megeshetik tehát, hogy

a hatvan éve Gyergyószentmiklóson székelő járási főszolgabíróóság március holnapra az utcára kerül,

vagy átköltözik a Gyergyótól 36 kilométer távolságra fekvő Tölgyesre, ahol állami épület van. Kutyaagoljanak akkor 36 kilométert a gyergyóiak Tölgyesre, a hová vasut sem vezet s a vaslábi románok — akik járásilag ugyanide tartoznak — pláne 49 kilométert.

(Is)

nalizálását és a különböző hiányok pótlásával. Hátráltatja például a munkát és lehetetlenné tesz minden racionális beosztást a mindenütt érezhető nyomtatványhiány. Régi makulaturák vagy saját pézzen vásárolt papírt és írószert használnak legtöbb helyen a tisztviselők. Ezeket szempontból is káros a postai szolgálatra. Egyfelől a kész nyomtatványok egyszerűsítik a formalitásokat, egységes eljárást tesznek lehetővé, másrészt pedig a tisztviselők nem kénytelenek rengeteg időt elfecsérelni a szükséges blanketták és regiszterek előállításával. Létszámhiány a posta nagyobb városokban és az állomási postahivataloknál lerakottak iródszerekből és nyomtatványokból, hogy ne kelljen minden kis darabért Bukarestbe szaladgálni és végén ott nem is mindig azt adják, amit kérték.

Komoly zavarokat okoz a postai szolgálatban az alsófokú személyzet fejelemzetlensége és tanulatlansága. Annak ellenére, hogy a szabályzat előírja, az alsóbbrendű postai személyzetnek nincs ma sem egyenruhája és így saját számlájára kénytelen ruházkodni, amugyis sovánny fizetéséből. Emiatt sok ilyen alkalmazott nemcsak rongyosan jár, de nem is érzi azt a fejelemet, amelyet uniformisban nem fejelemhet el. Azonkívül ezt a személyzetet senki sem oktatja ki a tennivalóra, hanem minden ember annyit tud, amennyit esetleg valamelyik előjéltől vagy régebbi kollégájától ellesett. Legfeljebb 2-3 hónapig tartó tanfolyamokat kellene rendezni ezek számára, hogyan kell viselkedniük kartársaikkal, felebbvalóikkal és a közönséggel szemben.

Ime, nagy vonásokban, ezek azok az okok, amiért a postai szolgálat ma nem kielégítő, és azonban nem a már betanult személyzet egyharmadának elbocsátásával kell megjavítani.

Astra (Apolló) Mozgó
Brassó

MA pénteken fut utoljára

»SIMBA«
(az állatok királya)

című hangosfilm

Szombattól Carlo Aldini első németül beszélő, éneklő hangosfilmje

Harc az alvilággal
lesz vetítve

Február 22

Kínában olyan hóvihár dühöng, amilyen emberemlékezet óta nem fordult elő

Hankau, február 20.

Észak- és Középkínában napok óta olyan borzalmas hóviharak dühöngenek, amilyenek emberemlékezet óta nem fordultak elő.

A havazás hatalmas pusztításokat végez s egyenesen katasztrófálissá teszi az amugyis nagy éhínséget.

A Peking-hankau vasútvonalon a hóvihár következtében vonatösszeütközés történt, amelyek

36 halálos és 72 sebesült áldozata van. Hankau és környéke csaknem teljesen el van zárva a világtól. Nem tudják ellátni a lakosság élelmézését s ezért fokozott éhínség fenyeget.

Eddig 61 ember halt meg közvetlenül, vagy közvetve a hóviharak következtében.

Shanghai jelentések szerint Pekingben is hasonló a helyzet. Kína nyomorúsága most példátlan méreteket ölt.

Agyilkos Klein Sándor nem kiméli szerel- mese női becsületét

Izgalmas tanuvallomások és szembesítések a nyiregyházi gyilkosság tárgyalásán

Nyiregyháza, február 20.

Klein Sándor gyilkossági perének folytatásán Ehrenfeld Magda hűgát, Ilonát hallgatják ki. A tanu elmondja, hogy tizennyolc éves, kertészeti főiskolát végzett. Kleint csak futólag ismeri és nem tud arról, hogy Klein és nővére között szorosabb viszony lett volna.

Elnök: A vádlott szerint maga tudott arról, hogy ő Magdával szerelmi viszonyt folytat.

Tanu: Igen, Klein kezdett nekem valamit beszélni, de én nem vettem komolyan.

Elnök: A vádlott azt állítja, hogy maga minderről tudott.

Tanu: Nem, nem igaz!

Elnök: Járt Ön a nővérel tiltott műtét miatt dr. Sikorszky Borbála orvosnőnél?

Tanu: (felháborodottan kiáltja) Nem!

Klein Sándor védője a kérdések pergőtűzét intézi ezután a tanuhoz, aki hol igennel, hol nemmel válaszol. Ezután tanu szembesítik Klein Sándorral. Klein fenntartja, hogy bizalmas viszonyban volt és tegeződött Magdával. Tanu tovább erősíti, hogy erről nem tud.

Zoltán Tibor, a fатеleп egykori vezetője a következő tanu. Kleint indulatosnak, lobbanékonynak ismeri. A viszonyról nem tudott semmit egészen addig, amíg Klein egyszer henecegye azt nem mondta neki:

— Nézze kérem, Magda nekem a szeretőm, ezért tudok és kereszülbinni mindent amit akarok.

Tanu végül elmondja, hogy ő találta meg a holttestet és azonnal jelentette a rendőrségnek. Megeketik.

Klein Sándor és Ehrenfeld Magda találkái

A délutáni tárgyaláson elsőnek Gleich János huszonöt éves fатеlepi tisztviselőt hallgatják ki. Bőbes édiun adja elő, hogy egyizben váratlanul belépett a fатеlepi irodába, ahol önkivületi állapotban, kipirult arccal látta Ehrenfeld Magdát a diványon fekiüdni. Klein ekkor szintén kipirult arccal, felhevületen kiugrott az irodából és kivülről rázárta a lányra az ajtót.

Az elnöknek arra a kérdésre, hogy mit gondol, Klein miért tette el Starkot láb alól, tanu azt válaszolta, hogy azért, hogy megszerezhesse a cégvezetőiséget. — Ezt a tanu is megesketik.

Következik Friedmann Ede huszonhat éves nyiregyházi kereskedő kihallgatása. Elmondja, hogy Klein többizben látta az iroda előtt a kispadon csokolózni Ehrenfeld Magdával. A gyilkosságot követő napon feltűnt neki, hogy Kleinnak egy seb van száján.

Vancsics József, negyvenkéteves raktári kufutó, akit a büntény felfedezése után a gyilkossággal gyanusítottak, előadja, hogy tiz éve áll a cég alkalmazásában. Kleint jó embernek ismerte, akinek soha nem volt baja senkivel. Klein tavasszal mindig kiköltözött a fатеlepre és az irodában aludt a diványon. Ehrenfeld Magdát gyakran látta kijönni a fатеlepre, ilyenkor Kleinnal bezárkóztak az irodába. A külső ajtót is bezárták, a redőnyöket leengedték és több óra hosszat maradtak odabent. — Klein azután visszakiért a léányt az anyja lakására. Tanu egyizben

megkérdezte Kleint, hogy miért nem veszi feleségül Magdát. Klein ezt válaszolta:

— Szegény fiu vagyok! A gyilkosság estéjén tanu nem látott világosságot az irodában. A gyilkosságot követő reggel takarított az irodában és akkor sem vett észre semmit. Se rendtelenséget, se vérnyomokat nem látott. Kleinn se vett észre semmi különöset, csupán másodnap látta Klein száján a sebet. Meg is kérdezte, hogy mitől van, mire Klein legyintett:

— Gyomorrontás...

A büntény után gyakran látta Kleint szomorkodni. Kérdezte, talán beteg? Nem, azt mondta, csak fáradt vagyok, pihenni szeretnék.

Elnök: Volt Kleinnak revolvere?

Tanu: Sohasem láttam nála revolvert. Ezután előadja tanu, hogy egyizben újságolta Kleinnak, hogy Magda menyasszony.

— Nem baj... — válaszolta Klein és ekkor is legyintett.

Elnök: Irt Magda leveleket Kleinnak Szatmárról?

Tanu: Igen, sőt feleségem jelenlétében fel is olvasta nekünk a leveleket. — A tartalmukra már nem emlékszem, csak tudom, hogy szerelmes levelek voltak.

Ezután Vancsics feleségét, született Kiss Zsuzsannát szólítja az elnök.

Vancsicsné a Klein és Stark viszonyát a legbarátságosabbnak minősíti. Egyébként Klein és Magda barátságáról ugyan azt mondja, mint férje. Megeketik.

Klein be akarta aszjalloztatni azt a helyet, ahol vetélytársát elásia

Ma délelőtti tiz órakor nyitotta meg a folytatás tárgyalást Illés Andor törvényszéki elnök. A tárgyalás zsufova van érdeklődőkkel. Blum Kálmán budapesti magántisztviselőt hallgatják ki először. Elmondja, hogy Klein jó barátja volt és többször mondotta neki, hogy szerelmes Magdába, de nem adja hozzá, mert szegény fiu. Azt, hogy Kleinnel viszonya volt a lánnyal, tanu abból sejtja, hogy Ehrenfeld Magda állandóan „kisapánnak” szólította Klein Sándort. Arról is tud, hogy Magda rendszeresen jár Klein lakására. — Végül elmondja Blum, hogy Kleinnal együtt akarták revolvert vásárolni a Teleki-téren, de nem kaptak.

Bogár Mihály fатеlepi napszámos előadja, hogy Klein be akarta aszjalloztatni azt a helyet, ahol Stark holttestét elásia. Tanu volt egyébként az, aki Stark oszladózó tetemét felzsinre hozta. Elmondja, milyen rémes érzése volt, amikor ásója megakadt a hulla térdében.

Ersényi Béláné dohánygyári allgazgató fele-

sége a következő tanu. Tudja, hogy Magda és Klein szerelmesek voltak egymásba.

Klein Sándor (közbeszó): Nagyságos asszony azt is tudja, hogy viszonyunk volt.

— Nem, erről nem tudok, — mondja Ersényiné.

— De kérem, — erősítgeti Klein, — Nagyságos Asszony gyakran jött be az irodába és látott bennünket a diványon fekiüdni.

— Láttam magukat együtt üldögélni, de eh-ből igazán nem következtettem azt, hogy viszonyuk van.

Dinnyés Ilona, Ehrenfeldék cselédlánya is ugy tudja, hogy a fiatalok „összeszerelmeskedtek.” Ő hordozgatta a szerelmes üzeneteiket. Tegeződtek is előtte. Amikor az elnök felszólítja, hogy tegye le az esküt, hirtelen eszébe jut még valami. Büszkén mondja: „En is töltöttem ám egy éjszakát a fiatal urral a fатеlepen.”

A tárgyalás folyik.

TELEFUNKEN-SERVICE a Telefunken készülékekkel bírónak szükség esetén felvilágosítással és segítséggel szolgálhat

EURÓPA legjobb RÁDIOKÉSZÜLÉKE Telefunken 9 W

az ötszöves váltóáramu távvevőkészülék. A 110 V, 150 V és 220 V feszültségekre kapcsolható. Három rezgőkör, egyetlenegy beállítás. Hitelesített skálával. Csodás hangszínezet. Ehhez egy TELEFUNKEN hangszóró az

Arcophon 3

Egy fogás és Európa zenél Önnek!

Telefunken 9 A

Ugyanaz a készülék, elemes üzemhez. Páratlan szelektivitás. Kérje a készülék kötelezettségnélküli bemutatását, a rádióületben!

TELEFUNKEN

A LEGRÉGIBB TAPASZTALAT — A LEGMODERNEBB SZERKEZET!

Visszaállítják a nyolcosztályos gimnáziumot

Az új tanvet már a módosított törvény alapján kezdik meg

Bukarest, február 20. Costachescu közoktatási miniszter látogatást tett Jassiban, ahol ebből az alkalmából a nemzeti parasztpárt ottani csoportja népes értekezletet tartott. Az értekezleten a közoktatási miniszter nagyobb beszédben fejtegette a romániai nevelési és oktatási viszonyokat s többek között bejelentete, hogy a hét osztályos középiskolai rendszer teljes csődöt mondott, tovább fenn nem tartható, mert egyrészt szinte lehet-

lenné tette a román diákok külföldi egyetemeken való elhelyezkedését, másrészt a belföldön is kellemetlen zavarokat okozott.

Ezzel kapcsolatban bejelentette a miniszter azt is, hogy a román kormány határozott szándéka visszaállítani a régi nyolcosztályos rendszert.

Már megbízást is kapott, hogy sürgősen készítse el a jelenlegi középiskolai oktatásról szóló törvény megfelelő módosítására vonatkozó javaslatot. A munkálatok már megkezdődtek s a javaslat valószínűleg még ebben a parlamenti időszakban tárgyalás alá kerül, hogy az új tanvet már a módosított törvény alapján lehessen megkezdeni.

„Vajudnak a hegyek” — a milánói sportkonferencián

Milánó, február 20. Sportkörökben rendkívül érdeklődéssel néznek a szombaton Milanóban összeülő konferenciára, melynek tárgyszorozatán nagyfontosságú kérdések szerepelnek. Itt fog eldőlni ugyanis, hogy az olaszok résztvesznek-e továbbra is a középeurópai kupa küzdelmekben, mely tudvalevőleg az élcapatok versenyé.

Az olasz álláspont ugyanis az, hogy a kupa meccsterminusai keresztelik a hazai futballbajnokság mérkőzéseit, ennek következtében csak a legnagyobb áldozatok árán lehetséges az olasz csapatok részvétele a kupáért folyó versenyben.

De nemcsak az olaszok hoznak fel kifogásokat a Középeurópai kupával szemben. A magyar kiküldöttek például azzal a javaslattal fognak fellépni, hogy a múlt évben lefolytatott genfi torna mintájára a kupameccsek is egy városban, rövid idő alatt egyszerre kerüljenek lebonyolításra, hogy ezáltal a fokozottabb érdeklődésre számot tartó nagyszabású versenyeken hamarosan lehessen kiprovokálni a döntést. Előreláthatólag a magyar javaslatot nem fog-

denesetre megállapítható a jelenségekből, hogy tulajdonképpen arról van szó, hogy a Középeurópai kupaküzdelmekben résztvevő sportnemzetek elkedveltenedtek és elvesztették további érdeklődésüket ezen mérkőzések iránt.

Tekintve, hogy az elsőjeget nem lehet valamennyi résztvevőnek nyújtani egyszerre, módosító javaslatokra, sőt a teljes visszavonulásra gondolnak, akiknek nem jutott ki a di-csőségéből.

Ezzel egyidejűleg tárgyalni fogják azt a javaslatot is, melyet a magyarok a berlini FIFA kongresszus elő fognak terjeszteni. Ennek az a lényege, hogy a világbajnoki versenyeket zónarendszer alapján bonyolítsák le.

A javaslat tárgyalása annál nagyobb jelentőséggel bír, mivel arról van szó, hogy az Európai-kupáért küzdő nemzetek a világbajnoki verseny rendszerének kérdésében azonos álláspontot fognak foglalni. Ennek a javaslathoz sem jósolnak sok sikert a milánói konferencián.

A frontjelentés a középeurópai futballfront-ról is így hangozhatik: Nagy horderejű kérdések vajudnak. Vajjon nem fog csak egy nevelésügyi nyulacska világra jönni?

Pesti het.

írja: *Mikes Imre*

Külvárosi inspekcio

— Na, gyerünk! — mondotta a férfi — Elkészünk és nem kapunk lapátot. Már öt óra...

— Valóban, hajnali öt óra. Ez az időpont az előkelőbb városnegyedekben még éjszakának számít. Abban a házban például, ahol én lakom, hét órákor ébrednek a cselédek. Az első emeletet a bolgár köpöt foglalja el. Félizkor kel föl és tízenegykor megy be a hivatalába.

— Csudálatos meber! — mondja a szol-

— Terra!

„Vagyis Föld! s nevérol mégis örökre tanuskodnak az emberi géniusz évkönyvei.

Schnitzlert is megtartja majd a kortörténelem örökkévalósága számára az a véletlen, hogy ő tapintott rá legélesebben és legszellemesebben a külvárosok karakterisztikumára.

Mert valóban, a külvárosokra mi sem jellemzőbb, hogy azt kapják, amit a belvárosok elejtettek. Övék a megrágott élet,

gyományok nemzete, történelmi korszakokra visszamenőleg őrzi a „faubourg” társadalmi alacsonyrendűségének emlékeit. Ez a szankülöt. Az 1789-es forradalom külvárosi csőcseléküde. Visszont az „apas” a müt eleveníti meg. A citoyen képzetében a kültelek és a toloncház könnyen összedeható. kivonható, szorozható mennyiségek.

A román azt mondja:

— Mahalä...

Ebben a szóban benne van a város népközösségének egész szociális képe. Benne a nyomor, a munka, a másodrendű polgárság, a bün, a fegyház, a sok gyerek és a piszok.

A külvárosi férfi neve:

— Mahalagiu!

Ebből a szóból áporodott pálinkaszag és büntetett előélet sugárzik.

A külvárosi leányt így hívják:

— Mahalagioaicä!

On nyilóán nem ismeri ezt a kifejezést, tisztelt olvasó... De érti úgy-e, érti? Ez az a nő, pontosan ez az a nő, akit a belvárosban szeretnek, a külvárosban pedig elvesznek.

Söt ma már el sem vesznek.

Az angol filozófus és így szól:

— Suburb!

Ami etimológiai értelmében nem is

külvárost jelent, hanem albárost. A város alját.

Illetve a mai társadalom alját. Azt az árnyat, melyet a belvárosok fénye mellett a külváros sötét világa képpisél.

— Ne gyerünk! — mondotta tehát a férfi — Elkészünk és nem kapunk lapátot. Már öt óra.

S hárman, az apa, az anya és a kisgyerekek megindultak az Angyalföld fagyasztó éjjelében munkát keresni.

A sarkon már nyitva áll a korcsma és négy koldus szilvóriumot iszik.

A gyarak dudálnak és az utcán görög a szemetes kocsi.

Egy részeg külvárosi szajha hazafele tántorog.

A belváros és a kültelek differenciája nem elméleti. Egyik tünete a mai kóros társadalomnak.

Visszaemlékezem, négy évvel ezelőtt a szatmári korzóról kitiltották az alsóbb elemet. A csőcseléket, a mahalagioaicat, a faubouriant. A cselédet, a szolgát, a parasztot, a munkást.

Vasárnap délelőtt rendőrök kergették őket el. A rendőrség nem engedte, hogy megzavarják azt a harmóniát, melyet a városi rendek elosztódása és jogai tekintetében a korzó fejez ki.

Altalában a külvárosokat el kellene zárni és a belvárosokba csak annyi mahalagiu-t szabadna beereszteni, amennyit a belváros belátása a válság, az altruizmus vagy a konjunktura szempontjából engedőnek és elviselhetőnek lát.

— Na gyerünk! — mondotta a férfi — Elkészünk és nem kapunk már lapátot...

Alapjában ennek a lapátnak a történetét akarom megírni. De a ceruzám megszaladt és most már nem futja a helyből. Röviden jelzem csak, hogy holapátról van szó.

Nem kapta meg.

Pofonról nincs szó.

Megkapta.

De ez egészen külön téma, külön tragédia, külön történet, melyről szives engedelmükkel másszor. Hiszen egyre megy, megírom-e vagy nem...

Az ő sorsán ez úgysem másít.

Egyik pof meg és jön a másik.

A sztrájkoló vezér

Maniu taktikája

A megszépítő távolság — Egy kis belpolitikai helyzetkép

Bukarest, február 20

Jön vagy nem jön Maniu, ez a kérdés? A bukaresti lapokban a legkülönbözőbb kommentárok jelentek meg Maniuról. Hol arról volt szó, hogy megrövidíti külföldi tartózkodását és e hó végén érkezik, hol arról, hogy csak a jövő hónapban jön. Ugy látszik azonban Maniu más elhatározásra jutott. A napok-

gadatlatlanul ügyes. Az ellenzéki pártok növekvő aggodalommal látják, hogy a nacionalisták és caranisták egyformán viszkivánják Maniut és minél többször hallani azt a felkiáltást: Hej, másképpen mennének a dolgok, ha itt volna Maniu.

Maniu taktikájában voltaképpen csak ismétli azt a passzív rezisztenciát, mely őt az ellenzékben diadalra segítette. Maniu ugyanis Mironescuval együtt azt hiszi, hogy egy újabb Maniu-kormány lehetséges már. Ha ugyanis távolléte alatt a türelmetlenség mind élénkebbé válik, hazajövele egybe fogja kovácsolni a bomladozónak látszó pártot és ha Mironescu őt fogja lemondása után utódjául ajánlani, úgy egy kompakt, egybeforrt tömeggel a háta mögött fogja a kormány vezetését átvenni.

A pártban a türelmetlenség azonban már túl nagy Maniu távolléte miatt és az utolsó értekezleten, mely Mironescu lakásán volt,

erélyes hangok sürgették, hogy Maniu vegye fel végre a közvetlen kapcsolatot pártjával.

Most újabbban Anghelescu volt belügyi államtitkár akarják a párt vezetői kiküldeni Maniu után, hogy szándékának megváltoztatására és az azonnali hazajövetelre bírják. Hogy azonban Maniu mit fog határozni, az még rejtély. Bizonyos csak egy, hogy Maniu esélyei pesz szivítása idején csak nőttek.

Hogy Maniu előtérbe kerül, mutatja az is, hogy különösen az ellenzéki lapok újabb nagyon is sokat foglalkoznak az ő személyével. Így a Viitorul tárgyalja hosszasan Maniu távollétét, aki szerinte — címének hátrahagyása nélkül távozott, valamint Vajda megtartásával is, aki az ellenzéki lapok szerint mindent megtesz, hogy a párt helyzetét megnehezítse.

A lap szerint Maniu és Vajda újabb életre akarják támasztani a régi nemzeti pártot, annál is inkább, mivel a caranista párt a Stere-féle akció által megbomlasztva végleg le van győzve és nem számít többé.

Averescuék lapja természetesen az hiszi, hogy a nemzeti parasztpárt bukása után csak két párt marad, amelyek számításba jöhet: a régi liberális párt és az Averescu-párt.

— Na gyerünk! — mondotta a férfi.

az elhullajtott szerelem, a levedlett ruha és a sarokba hajított erkölcs, övék az egész elpotyogtatott szemét, amit mi itt az Andrassy-uton és környékén kiszórunk az ablakból.

A külvárosi népség koldushadsereg, mely vonszolja magát a diadalmas lovaság nyomaiban és a keréknyomokban szervezetlen vadászatot tart a hulladékok után.

A kevés hulladék közneve: válság.

A soké; altruizmus.

A bőségesé; konjunktura.

— Na gyerünk! — mondotta a férfi — Elkészünk és nem kapunk lapátot. Már öt óra...

— Valóban, hajnali öt óra. Ezt a részt, ahol keresztülhaladunk a tél fagyában és sötétjében, Angyalföldnek nevezik.

Külön szaga, ize, szíve, büze, zaja van egy ilyen külvárosnak.

A nyelvekben rejtőző tragikai elem érzékelteti is ezt a különállóságot. Például ez a szó: külváros, a gazdasági, erkölcsi, politikai fogalmak drámai zagyalékát jelenti. Van egy topográfiai s egy társadalmi értelme. Részint megjelöli a külváros periférikus jellegét, részint pedig utal arra a szomorú állapotra, amit külvárosi lakósnak lenni jelent.

A külváros rokonszava a sópredék. Ha palaki azt mondja Önnek: Én az Angyalföldön lakom! — akkor feltétlenül egy alacsonyrendű szociális helyzetet asszociál az agyában. Ön megnézi a pasast, látja a piszkos ruháját, rongyos cipőjét, félrecsuszott nyakkendőjét, zavart pillantását s így szól:

— Sajnálom, de az állás már be van töltve...

Pedig nem igaz. Nincs betöltve.

Minden nyelv kifejezi a külváros elnevezésének erkölcsi jelentésében ezt a katasztrófa-elemet. A francia például így mondja:

— Faubourg...

Ennek két rokonszava van. A szankülöt és az apas. A francia, mint a nagy ha-

ban jött meg Maniunak egy bizalmasa külföldről azzal a hírrel, hogy

Maniu még márciusban sem fog visszatérni.

Söt a kormány egyik erdélyrészi minisztere, aki a pártvezér intencióit ismeri, ezen hírhez még azt is hozzá tette, hogy

Maniu nem azért marad távol, mintha még szüksége volna pihenésre, hanem egyszerűen azért, mert nem akar hazajönni a jelenlegi helyzetben.

Maniu azt akarja, hogy az ő hiányát igenis érezzék a pártban és jussanak tudatára az ő nélkülözhetetlenségének. Az a rengeteg apró konfliktus, intrika, ami a pártban történt az ő vezetése alatt és amit minden egyes esetben sikerült áthidalnia, teljesen felőrölte a volt miniszterelnök idegzetét és ennek dacára — ami különben természetes — még sem tudta elérni azt, hogy mindig újabb elégedetlenségek ne üssék fel fejüket. Ha Maniut önzéssel lehtne vádolni, majdnem azt lehetne mondani, hogy ma elégtételt érez, látva azt, hogy a legkülönbözőbb természetű harcok dülnek, melyeknek elsimítására nincs senki, aki alkalmas lenne. Ha Maniunál ez taktika, úgy ta-

ga. — Napkeltétől alkonyatig dolgozik... Ebből is látszik, hogy a belváros és a külváros között alapvető eltérés van a fogalmak értékelésében. Ami az Andrassy-uton tisztelretreméltó és fáradhatatlan kötelességteljesítés, az a Zuglóban ragyogó, de elérhetetlen álom. Ami bent egyszerű élet, tisztaság, polgári koszt és kultúra, az kint a tőkés társadalmi rend felháborító, eszeveszett, kihívó fényűzése. Ami bent súlyos gond, az kint a jólét lüteményes víziója. Ami bent keserű pohár, az kint az édes álomtól kicsurrannó nyál.

A belvárosnak és a külvárosnak azt a mérhetetlen szociális távolságát legszellemesebben Schnitzler fogalmazta meg, így határozva meg a perifériák leányzóit:

— Ezek azok a hajadonok, akiket a belvárosban szeretnek, a külvárosban pedig elvesznek...

Schnitzler természetesen, lévén minden problémáival és mondanivalóival a szalonok írődéakja, ezt a mélyreható társadalmi bölcselmet csak ötleteskedésnek szánja. Játszani akart a szavakban kifejeződő ellentéttel, courir après l'esprit, ahogy fionom szatírával a francia mondja. Tetszett neki a külváros és a belváros viszonylatának szexuális pikantériája, a kis elesett proletárlányok testének ingere, élcelődött régi, könnyed kéjelgések buja emlékeivel, csillogtatta vidám szellemét azon, ami Ady Endrénéél már a városi T. Karok és Rendei szociális katasztrófájának klasszikus erejű lírájává nőtte ki magát

Dehát mindegy az, hogy mit akart és mit nem akart Schnitzler. Néha éppen a pak tyúk találja meg a szemet. Shakespeare is azt hitte, hogy jelentéktelen és mulandó drámákat alkot a grand guignolokra éhes kortársak számára.

Sejtelve sem volt arról, hogy majdnem frakkban jelenik meg Hamlet dán királyfi a szinpadon.

Néha egyetlen szó is elég arra, hogy a történelem mindörökké följegyezze valaki nevéét. Fernandes a matroz például csak annyit kiáltott 1492. októberében a Santa Maria árbócosarában, hogy

A KÖZÖNYÖS FŐTITKÁRSÁG

50 sorban foglalkozott velünk, boldog kisebbségekkel az egész elmúlt esztendő folyamán — A visszaküldött névjegyek — Film Magyarországról Genf első tudományos csarnokában — Erdélyről is ismertető filmet kell csinálni a romániai viszonyokat bemutató dokumentációs filmhez

Genf, február 20.

(A Brassói Lapok munkatársától).
A Népszövetség időnként jelentést ad ki, amelyekben saját működéséről igyekezik beszámolni a közvéleménynek. A legfrissebb sajtóbeszámoló ma jelent meg és annak tüzetes átolvasása után megint okosabbak lettünk — egy nagy darab semmivel.

A Népszövetség főtitkársága mindent elkövet, hogy kihangsúlyozza a kisebbségek iránti közönyösségét. Legutóbb midőn dr. Curtius német külügyminiszter olyan szép győzelmet aratott a Tanács előtt a kisebbségi kérdésben, várni lehetett volna, hogy majd találkozni fogunk a nagyjelentőségű esemény visszhangjával a főtitkárság könyomatásában. De sehol semmi nyoma a januári szép napoknak.

Még azt is kihagyták a jelentésből, hogy a Tanács megállapítása szerint Lengyelország megsértette a kisebbségi törvényt.

Hasonlóképpen elmulasztották visszaadni Henderson beszédének azokat a kitételeit is, amelyekben az angol külügyminiszter fölhívta Felsőszilézia lengyel lakosságát, hogy ő is alkalmazkodjék a német kisebbségekhez, éljen velük békekedvvel.

Sajtóköri körökben meglehetősen megbotránkozással, sőt fölzdulással fogadták a Népszövetség hivatalos állandó szervének önhatalmu cenzuráját, amellyel mostohagyermekének, a világ 40 millió kisebbségeinek érdekében történő minden előnyös változást elutasolni kíván.

Ugyis elég nehéz torturáltak kell kiállniuk a Genfben megforduló kisebbségi férfiaknak enélkül is. Eppen a legutolsó Népszövetségi ülészek idején történt meg például az alábbi eset.

Memelből, Litvánia németektől területtől a litván diéta (Parlament) két tagja jött Genfbe különböző sérelmekkel. Ittétük alkalmával félkeresték Zaunis litván külügyminisztert.

Hogy, hogy nem a litvániai német parlamentti képviselőknél nem sikerült országuk külügyminiszterének színe elé jutni, sőt másnap hatalmas meglepetésben volt részük.

A litván külügyminiszter visszaküldte a német parlamentti képviselőknél a névjegyeket, amely vasok gorombasággal Zaunis ur azt kívánta Litvánia kisebbségi kiküldötteinek tudtára hozni, hogy nem kíváncsi a látogatásukra. Ezt az esetet nyomban szerzetesiripelték politikai körökben a jólinformált Népszövetségi verekek és a következők az lett, hogy szelvényben-hosszában Zaunis külügyminiszter róváására nevettek.

Tehát most kijött a Népszövetség elmúlt évi tevékenységét visszatükröző friss rezümé. Uj-ból felidéződik előttünk a leszerelési konferencia hágyatag unalma, amit csak Litvinoff és Lunacsarszkij elvtársak pergőtűze, vagy a kizökkenhetetlenül komor Bernstorff gróf néhány odasuhintása zavart meg. Szemünk találkozik ötven (mond ötven) sorral, amit a kisebbségi kérdés új mozzanataira szentelt a jelentés, kiemelve, hogy az államférfiak körében kifejlődött felfogás szerint a „kisebbségi és többségi népek maguknak” kell helyreállítani egymás között az állandó bizalom és együttműködés kapcsolatait.

Találkozunk az információk közt Nansen halálával is, akinek kidölte valóban a legnagyobb vesztéséget jelent a Népszövetség szempontjából. A halhatatlan emlékü norvég sarki kutatónak szíve volt minden szenvedő ember-társra iránt, holott a mai államférfi és diplomata urak javarésze csak egyéni lehetősége-

ket, sőt mi több csak alacsonyrendű étkezés-beli és kényelmi előnyökhöz iparkodik jutni a nagy békeintézmény tövében.

Legutóbb magyar aktualitása volt Genfnek, mert a szép Athenée termében megelevenedett Magyarország néhány órára a város tudományos és intellektuális érdeklődői előtt.

Egy dokumentációs filmet mutattak be, amelyet a Magyar Holland Kulturgazdasági Társulat bocsájított a genfi Középeurópai Tudományos Intézet rendelkezésére. A film bemutatja, mint dolgozik, miből él a magyar nép? Nekünk kisebbségnek kedves, hogy egy ilyen jókedvűen és természetesen dolgozó anyaországot látnak, ám az a sejtésünk, hogy a mai magyar népnek nincs ilyen bohókás jókedve, a magyar népet nemcsak ősi jellegzetességek jellemzik, hanem mai gondok is. Szép a világhírű magyar buzakalásztenger, de többet használnának vele a magyar terményeknek, ha bemutatnák a svájci embernek, miért nem tud ma megélni a munkájából a magyar ember, akinek kitünőbb érzelme van a földműveléshez, mint a világ bármely más nemzetének?!

A mézes kalács, a bő gatyá és a gémes kút. Van-e még ennek varázsa? Mi külföldre szakadt magyarok tagadhatatlanul meglepetést érzünk a szív táján, de egyben valami bejárhatatlan távolságot az otthon és az otthontalanságunk között. Kozmopoliták lettünk a nemzetek metropolisában? Dehogyan, csak jobban látjuk azt a helyzetet, amiből ki kellene vésni is emelni Magyarországot.

Igy is kedves volt a mézeskalács szív költészet, a nemezkalap fabrikálása, a gömbölyű leányok, amint meztelbél öntözik a kendert, vagy szüreti putonyaikkal hamisan tréfálnak a tokaji szőlődombon, a vidám lekvároskenyér-évszék, öklömtényi championjai, meg a vastag jégütőkörrel bevont Balaton, amelynek mély vize alól télen idején veszedelmek közhöz halásszák elő a fogast. (Erre ugyancsak fölgyelték a Lac Léman metropolisában, ahol a tó vize nem szokott befagyjni.)

Nem látunk semmit a modern Magyarországról, a fejlett magyar gyárpárról és nem kapunk izelítőt a magyar népművészetből.

Egy gyönyörű feladat volna Erdély mai életéből gazdasági küzdelmeiből és népművészetéből hozni fel színek. (Természetesen a közel jövőben bemutatásra kerülő romániai film keretében.) Erdély irói rajta! Valami művészeti alkotáson, irodalmi-szépirodalom kereszttel mutassátok meg a művelt közvéleménynek, mennyi életerő bugyog a székelymagyar nép véreben.

De még ebből is láthatja a külföld, hogy a magyar nép a Duna-Tisza mentén élni és dolgozni kíván. Jól mondta a filmet élénk és lebilincselő előadásával kísérő dr. Lédermann László egyetemi magántanár, (egyike a legaktívabb magyarjainknak, akik külföldön érvényesülnek), hogy megváltoztak az idők, mióta St. Genevive, Páris védszentje Attila sújtó keze ellen kért segítséget Istentől. (Ezt a jelenetet ábrázolja a párisi Pantheon festmény.) Ma a magyarok békéshöz fegyverekkel igyekeznek kivívni helyüket a nap alatt és tisztára kulturálva működni közre a középeurópai népek családjának érvényesülésében.

A Magyarországot ismertető film első darabja annak a sorozatnak, amely ismerteti kívánja a Népszövetség székhelyén valamennyi középeurópai állam helyzetét és gazdasági keresztmetszetét.

SEIDNER IMRE.

Székesztői üzenetek

L. I. A törvény értelmében az engedély érvénye tovább is tart s a község csak az új engedélyekről diszponál. A régi engedély csak az engedélyezett halálával szűnik meg.

Hegy János. Ha az orvosi diszpenza nem tüntette fel a továbbiakra vonatkozólag, akkor ajánlatos, hogy az illetékes katonai hatóságtól kérjen felvilágosítást.

Harc az alkohol ellen spriccerrel című írást nem közölhetjük; mivel az írást s annak rendszerit semmiféle formában nem propagálhatjuk.

D. I. Ha tényleg nincs keresete, nem volna köteles adót fizetni, de ép azt nehéz bizonyítani és elismertetni. Ezért történik sok igazságtalan meg- és tulajdonoztatás. Ez ellen csak fellebbezéssel élhet, mi nem csinálhatunk semmit. A számszámokot tegye oda, ahová mondták, ha ez a feltétele annak, hogy még meg ne róják adóval.

K. K. Az áthelyezés egyéni körülményektől függ. Járjon el a Cerculnál, s ott megmondják, a teendőket. A városban való künnlakás és étkezés az ezredparancsnokságtól függ.

Tanítónő. Sajnos, nem tudunk a helyzetén segíteni s az említett módot az érvényesülésre nem tartjuk célszerűnek. Valami más-sal kell próbálkoznia, ahol intelligenciája és képzettsége érvényesül.

Egy vásárhelyi előfizető. Ugyében interve-niálunk az illető hirdetési irodánál, közelebbi adatokat nem közölhetünk, miután Ön hoz-zánk intézett levelét nem írta alá. Szívesked-jék újból írni a hirdetőirodának, ahol remé-ljük azonnal elintézik kérését.

Volt áll. tisztviselő. Teljes joggal vallhatja magát a népszámlálás alkalmával magyarnak és joggal vehet részt magyar jellegű akciók-ban is, ezért senki felelősségre nem vonhatja és a nyugdíjától sem foszthatja meg.

Előfizető, Udvarhely. Mentősorsjegyei nem nyertek.

N. N. Torja. Ha az az ur olyan brutálisan bánik a gyermekekkel, mint önkök írják, akkor fel kell jelenteni az iskolai revizoratusnál s ha ez nem használna, a képviselőjük és a Magyar Párt utján kell megtenni a megfelelő lépéseket. Különbön, ha részletesebb és kellően alátá-

masztott panaszokat kapunk, megbízható pol-gároktól aláírva, akiknek nevét azonban nem közöljük, a B. L. is nyilvánosságra hozza a dolgot.

S. B. Helyszüke miatt maradt el a közlés. B. L. Uzon. Ha igaz, hogy már eloltották a tüzet, akkor kár volna az oltás módján törnie a fejét.

F. A. Azt kérdezi: mi van a vasuti ügyünk-kel? Hát ebből mit értsünk, mikor azt sem írja meg, mi ön, mi érdeklí?

Sorsjegy, Kézdivásárhely. Sorsjegyei nem nyertek. Leveléből nem tudjuk megállapítani, minő Szénbánya és Villamosmü r. t.-ről van szó?

Olvasó. Az új legea sanitará közlését s a végrehajtási utasítást, annyi ígéret után még mindig hiába várják és sürgetik a gyógyszer-észek.

L. O. Seprőt készítenek a brassói törvény-széki fegyházban és Ney Aladárnak van seprő-gyára Brassó, Kőbánya-u.

H. M. Forduljon valamely nagyobb magyar, német vagy román bankhoz. Külföldi tőkét ma nehéz kapni (belföldit sem könnyen), hasonló jellegű vállalat finanszírozására.

F. M. Ott helyben is van vagy volt hason-ló gyár (Negru de Fum.) Ott minden szüksé-ges információt megszerezhet.

K. F. Igen, Marosvásárhelyen, ahol a Bürger-fele sör- és likör számára szükséges palacko-kat gyártják.

Régi olvasó. Guth Armin és fia parafadugó-gyára, Szatmár.

Német olvasója a B. L.-nak. A háztulajdono-sok szervezeten védik az érdekeiket és az ügy mai állásában semmi ok rá, hogy írását, mely csak köztudomási álláspontokat ismer-tet hézagosan, közöljük.

021103. A fixfizetésnek egyharmada csak, de a ténben igen. Fiának hogyné járna bér, ha dolgozik!

Folyóirat Mv. A vármegye alispáni hivatalá-hoz kérvényt kell beadni és bizonylatot ro-mán állampolgárságáról, ennyi az egész.

W. F. Választási verse elkészült utószülött, de jobb lett volna megsemm szülnie.

Kereskedők. Panasz ismert dolgokat mond, amelyekről a B. L. többször megmondta és még meg fogja mondani a véleményét. Különbön a Kiskereskedők Lapja is állandóan napirenden tartja ezt a kérdést s kongresszusukon is bő-ven foglalkoztak vele.

Alsórákos. Tényleg felháborító, hogy az al-sórákos regátból való állomásfőnök az utaso-kat és kísérőket nem engedé be — csak a perronon keresztül — a váróterembe, holott idáig ez minden akadály nélkül megtörténhe-tett s így kényszeríti a szegényebb utasokat, akik perronjegyet nem válthatnak, hogy künn fagyoskodjanak. De még felháborítóbb, hogy ugyanez, mint önkök írják, a közseg-román tanító stb. nemcsak a perronon, de a jól fű-jött forgalmi irodában is szabadon járhatnak és várakozhatnak.

P. N. Olasz vöröskereszt-sorsjegyei közül a 10897 sz. nem nyert, a 7559-et a törlesztési huzáson 40 lírával kihúzták. A 2107 is ennyit nyert, de ha 2117 száma (mert a zerus egy-nek is olvasható), akkor nem nyert. A szerb sorsjegye nem nyert. Az Erdély Utja közelebb megjelenik. Ennek szolgálati ideje arányában megfelelő felmondási időt biztosít a törvény. Forduljon az illetékes munkainspektorátushoz vagy indítson pert.

L. Jenő. Harmincötévi szolgálat után, ha részben vagy egészen szellemi munkát vég-zett, egyévi a felmondási idő. Munkaképtelen-ség esetén is felmondhatnak Önnek.

Udvarhelyi előfizető. Brassóban is van, aki ezzel régóta foglalkozik. Tessék talán megírni, — esetleg fényképpel kiegészíteni — miről van szó, milyen értékűek, hány darab stb. Látat-lanul nehéz az ilyesmihez hozzájárulni. Ajánla-tát majd továbbítjuk.

Dicsőszentmárton. Ha nem kapott üzenetet s eddig nem közölte a lap, akkor ez azt jelen-ti, hogy nem volt közölhető. A kéziratot már nincs módunkban visszaküldeni.

Ploesti régi előfizető. Fogtechnikai tanfolyam nincs, ha pedig tanoncnak kíván valahová fel-vétetni, apróhirdetés vagy ismerősök utján kell ajánlkoznia, mert mi közvetítésre nem vállalkozhatunk.

Sz. Gy. Willer József dr. képviselő a parla-menti ülészekben állandóan Bukarestben tar-tózkodik. A Magyar Párt bukaresti irodájában (Str. Transilvaniei 6.) vagy a kamarában Alea Metropole találhatja meg levelével vagy sze-mélyesen.

Lemper Lic. Levelét illetékes helyre jut-tattuk.

83004 sz. előfizető. Mint sok minden, ez is pihen (nem alszik) de mihelyt aktuális lesz — ami azt hisszük rövid idő kérdése, hirt adunk róla. Attól kell azonban tartani, hogy mivel magánkezdeményezés a rokkant-nyugdíjról szóló törvényjavaslat, a kormány nem fogja magáévá tenni, kivált, hogy csak erdélyi rok-kantokról és pénzről van szó.

021306 sz. előfizető. A legjobb akarat mellett sem közölhető.

Petrilla. Nem nyertek. R. T. A huzás nem történt meg.

I. E. Oficiul Proprietarie Industriale. Minis-terul Comerțului și Industrie București, Ca-lea Victoriei.)

N. A. Lehetetlen, hogy egy ilyen határozat-lan megjelölés alapján a kérdéses hirt megke-ressük. Arra nincs fizikai időnk.

Régi előfizető, Nagybánya. Ha nem tulsok, magukkal vihetik, a vám sem csinál nehézsé-

Antineuralgic

DR. MANU MUSCEL

aze guedlii gyogyszer influenza, mig-
ren, idegzabak stb. ellen Csak's
eredeti csomagolásban aru-
sitják. Minden dobozban az
orvos jelzésével ellá-
tott 2 kapszula (os-
tyában) van

Kapható:
gyogyszertárakban és drogériákban.

get. De használt legyen ám. Rendes körül-mények közt a magyar jóléti minisztérium és a magyar vámigazgatóság engedélye kell hall-sonló holmik Magyarországon való bevitelé-bez.

B. P. Irgalmatlanul rossz versek. Jégtörő Mátyás. Maradhatnak a törvény-szerint, de bizonyos többlet fizetése mellett — ami városként különböz — a háztulajdono-s a különbözetet kérheti a bíróságtól.

F. H. előfizető. Tudunkkal nem értéktele-nek a kéredezett sorsjegyek, de ott egy banknál még informálódjék.

Bélyeggyűjtő, Brassó. Egyelőre gyűjtsön itt-hon, mert azot, hogy külfölddel lépjen érint-kezésbe, németül, franciául kellene tudnia, a helytelen magyar helyesírása is arra vall, hogy céltalan volna a külföldi kapcsolatot kere-sése. Bélyeggyűjtés dolgában egyébként bras-sói könyv- és papír és más üzletekben is kap-hat felvilágosítást.

Sorsjegy. Kézdivásárhely. A törlesztési hu-záson az olaszt 40 lírával kihúzták. A második nem nyert. Az a vállalat tudunkkal nem szűnik meg, de nem is működik.

K. M. Tessék a sorsjegyek mindkét számát közölni.

I. T. Sorsjegyei nem nyertek. Faraktár. A refakcia csakis a kikötőkől bi-zonyos relációkba feladott árumennyiség után van engedélyezve.

D. G. Ploesti. A válasza b. kérdésre levelé-ben fogjuk megadni.

Z. L. Karásebes. Nem nyert.

Millió nyomor. A cukorgyárosokhoz írt ver-se oly rossz, hogy az inkább emelésre, mint se-csökkentésre indítaná a gyárosokat. Már csak ezért sem közölhetjük. A 32 drb. Fortelorsors-jegy egyike sem járt még közel sem a kihuzott számokhoz.

Érdeklődő, Sepsiszentgyörgy. A Fortelo-nem nyert, a Sanatornak nem volt huzása.

Nullus. A vers gyöngye, a hírek használhatatlanok.

Tanítónő. Suljos tartalmu levelét elküldtük Farkas Aladár urnak Bukarestbe. Érdeklőd-né és cselekedni fog.

G. G. urnak és a baromfitenyésztés iránt ér-deklődő több olvasónak. Most jelent meg Ara-don Lengyel G. szerkesztésében magyar, né-met és román nyelven a Revista Avicola, a baromfi és kisállattenyésztők lapjának első száma. (Arad, T. E. Radulescu 1, I. emelet.) Itt az érdeklődőknek (előfizetés féltre 80 lej) szakszerű felvilágosítással szolgálnak. De kés-séggel ad utbaigazítást a baromfitenyésztés minden vonatkozásában Puiu Aurél is, a Ko-csis András és fia fűrészgár minta baromfi-telepének (Brassó, Tömöcsatorna-u.) vezetője is. Válaszdíjeket mellékeljenek.

S. K. Közönlük ajánlatát, de tudósítónk mindenütt van állandó s ök a fontosabb sport-eseményekről is referálnak.

K. B. Szívesen adtuk közre a szép cseleke-det híret.

Dottore. Nem nyertek. Mindennapos olvasó. Régen. Tessék a pos-tahivatal főnökéhez s ha ez nem használna, a postai igazgatóságához panaszt tenni.

G. L. Nem írja meg, a magyar világból való szolgálatáról szól-e az a bizonyítás, amit a temesvári pénzügyigazgatóság nem akar adni, mert az iratot „kiselejtezték” (Boila Romulus szenátor ur figyelmébe!) Ha igen, akkor pró-bálja meg az illetékes magyar minisztérium-tól azt megszerezni. A második ügyében — ha mindjárt igaz is van — jó lesz ügyvéd ta-nácsát kikérni. A születésnének egyébként, ha ő járt volna el kezdettől és rendszeresen há-zhoz, a megállapított hivatalos taksán ki-vül nincs joga többet követelni. A több csak önként adott jutalom lehet.

B. I. Szatmár. Forduljanak magyar képvise-lőkhöz, aki készséggel fog érdeklődni ügyük-iránt vagy a Magyar Párt bukaresti irodájá-hoz (Bukarest, Str. Transilvaniei 6.)

SZEKELY & RÉTI

ERDELYRESZ, BUTORGYAR RT.
Marosvásárhely — Nagyszében
BRASSÓ

Butoraink
Araink **Fizetési**
feltételeink

SZENZÁCIÓSÁK

A leggazdaságosabb és legmeg-bizhatóbb, zörejmentes vételi csak

"VARTA"

FŰTŐ ES ANÓD
AKKUMULÁTOROK
biztosítják

VARTA
ACCUMULATOR

Az én babonáim

Írta: Szász Zoltán.

A zivárvány a zivatar happy endje.
A osztriga az ehető tenger.
A virágillat egy nászágy szaga.
A szerelmes nő elő adja oda a lelkét s a testét, ha adja, a testét, a szerelmes férfi előbb oda a testét s aztán, ha adja a lelkét.
A nőket a tükör figyelmezteti arra, hogy nézzenek, a férfiakat a nők.
A kacérság a szerelem sója: kevés belőle teszi a szerelmet, sok elrontja.
A erkölcsstelen nő kapható, az erkölcsstelen férfi mindenre kapható.
A férfszerelm nagy sorsjátékában minden nő egy főnyeremény, melynek azonban gyakran nincs az a szerencséje, hogy kihuzza.
A szerzői hírség, mellyel az apák gyermekeiké kíválóságáról beszélnek, többek között azért is türethetelen, mert nem is mindig bizonyos, hogy ők a szerzők.
A gazdag emberek és a szegény emberek közötti különbség az a különbség, hogy a gazdagok panaszkodnak, hogy nincs pénzük, a szegények pedig — nincs pénzük.
Csak annak az írónak szabad más írótatézni, akinek nincs szüksége rá.
A repülőgépből a tájkép térképnek látszik, a földön keresztül a távoli hegyek nem képeznek a technika irtja a regényességet.
Van olyan bölcsészlet, melynek az iskola az a helye s olyan, amelynek az élet az iskolája. Az utóbbi az igaz.
A nagy államférfi az igazi aranyesimálót a népkarát utszéli, salakos anyagát kiolvastja a népholdogság aranyát.
Ahol nem szabad mindenkinek a politikusok formáira nézni, ott ezekből karmok lesznek.
Nagy és művelt nemzetek jellemvonása, hogy a jogorvok államférfiak iránt; silányok sorsa, a nagy államférfiak szigorúak velük szemben.

A világsajtó humora

Uj szakácsnő.

— És végül azt is megkívánom, hogy a gazdaság abbanjon nekem egy jobb vendéglőben. Sohase voltam képes megenni a magam főztjét.

(Gringoire.)

Világpolitika.

— Hiszel abban a közmondásban, hogy a nevetés lefegyverzi az indulatokat?
— Igen.
— Akkor jól van. Mert ezeken a lefegyverzési konferenciákon már az egész világ nevet.

(Simplicissimus.)

A törzsvendég.

— Hogyan, már megkerült az aranyórád, melyiket tegnap elloptak?
— Képzeld, az a buta zsebtolvaj egyenest a kávéházba vitte és ott rögtön ráismertek, hogy az enyém.

(Lustige Blätter.)

Az már más.

— Mit vered azt a másikat te gyerek? Nem tanultad, hogy felebarátainkat szeretni kell?
— De ez nem felebarátom! Ez az édes öcsém.

(Wahre Jacob.)

TESTA

FÁJDALOMCSILLAPÍTÓ

PÁRATLAN

FELÜLMULHATATLAN

RÜLESEKNÉL INFLUENZÁNÁL REUMÁNÁL

KAPHATÓ MINDEN MODERN

GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGÉRIÁBAN

Három kis eset

Három kis eset leírása következik itt, amelyekben három falusi fiatal, husz éves nézi a háboru képét, ahogy az életünk kezdetéről, mint generációs élmény előmered és vigyorog, vigyorog a szörnyűségekkel, a ma szörnyűségekkel.

EZÜST KANALAK.

Az első beszél:

Apám az olasz fronton volt egy kis faluban. Apám pucérja volt a főhadnagynak.

Abban a faluban minden üres volt, minden lakatlan. Akkor az egyik katonára a templom alatt kincset talált egy pincében. Ott kutatott a pincében és egy másik lyukat talált mögötte, amelynek az ajtaja be volt falazva. Hát ott meg egy ládát talált, tele ezüst eszközökkel, mint: kanalak, kések, gyertyatartók.

Szalad a katonára az ezredeshez. Jeleni az ezredesnek, hogy mit talált. Az ezredes rögtön elhallgattatta a katonát, azt ígérte, hogy hazaengedi szabadságra, ha nem szól senkinek.

A katonára hallgatott aztán, de addigra apám főhadnagya is megtudta valahogy. Hát az ezredesnek osztotnia kellett a főhadnaggyal.

A ráeső részt apámmal küldte Bécsbe, a feleségéhez.

Apám meg fogta, a vonaton két csomagot csinált az egyből, a felét hazaküldte nekünk, a többi meg vitte Bécsbe.

A BÍRÓ ÉS A KÁRTYA.

A másik beszél:

Apám katonára volt. Tizenhétben, márciusban otthon volt szabadságon.

Egyeszer a bíróval kártyázott a kocsmában. Elvesztett akkor a bírónál kétezer koronát. Egy másik szabadságot katonára is vesztett kétezer koronát.

Egy-egy tehén ára volt. Áldomást iszogattak ők ketten, a harcterekről beszéltek és a bíró hirtelen feljött, ült a kártyáznál. Nem is soká kérték magukat, leültek a bíróval és kártyáztak és szerencsétlenségükre, elvesztették mindent.

Együtt indult haza a két vesztés katonára. Este volt és közös akarattal megesték a bírót, hasbaszúrták és elvették tőle a pénzt.

A jó bornak is kell cégér

Ha talán néhány elefántcsont-toronyban élő lírai költő még irtózva is emlegeti s ha néhány széplelkű hölgy keserű fintorral is beszél róla, — a diagnózis mégis megállapítja, hogy ez a mai kor — értve ez alatt 1920-tól az éveket — a reklám korszaka. Az élet minden valóságos megnyilvánulásának reklám kell s egy lehellet-finom verskötet má már ép oly kevésbé nélkülözhetetlen a hirdetés vagy a reklám egyéb fajtáját, mint a cipő-krem, vagy mondjuk az állami posta.

A jó bornak is kell már cégér, miután a reklám korszakában a jelszavak és közmondások is elvesztették tartalmukat. Kepler még legsötétebb álmaiban sem gondolt bizonyára arra, hogy későbbi utódját, a relativitás elméletének világhírű professzorát, milyen fantasztikus reklámcieloakra akarják majd felhasználni 1930-ban ami egyuttal vagyoni függetlenséget is biztosítana Einsteinnek, ha elfogadná az ajánlatokat. Kepler háromszáz évvel ezelőtti vajjon számolt-e azzal (mint a magasabb matematika atyamestere), hogy jön egy kor, amikor a legnagyobb élő matematikusnak 50.000 dollár ajánlanak fel, — persze Amerikában — arra az esetre, ha közjegyző előtt megkóstolja az egyik hashajtópirula-gyár remekét s annak kitűnő ízét és hatását írásban igazolja!

Vagy, hogy egy másik amerikai cigarettatörzst hasonlító vagyonnal akarja rábírnai a világhírű fizikust és matematikust, hogy cigarettáit szíjva és kezében egy telt dobozzal üljön a fényképezőlelencse elé...

Ez már kétségkívül az amerikai reklám brutális ajánlata ugyan, ami azonban a valóságban nem esőkkenti a reklám világhódító erejét. A világvárosok világvárosi jellegét biztosító transzparensei (amelyek pedig ugyancsak a reklám eszközei), a hatalmas, színes hirdetőoszlopok, az óriás plakátok, csillogó kirakatok és impozáns üzleti portálok — mind, mind a reklám céljait szolgálják. Így lett a fogpiszkálót, vagy önműködő seprűt hirdető transzparenstől és plakátból nemcsak agitativ, de dekoratív eszköz is, amely évtizedek során a világváros karakterének legmarkánsabb vonásává vált.

A divatruházaknak, könyvkiadóknak, gyáraknak, újságvállalatoknak ma már külön reklámosztályai vannak, amelyeknek élén egy képzett és speciális szakutdással rendelkező reklámfőnök áll. Hihetetlen összegek, fantasztikus eszközök s nagy személyzettel az ötletek bőségszaruja áll a reklámfőnök rendelkezésére, aki valóságos gyámja, istápolója és kísérője egy-egy újonnan elinduló cikknek, könyvnek, gyártmányoknak, alkotásnak.

Ma már nem elég jól adni, a jól a közönség tudomására is kell hozni! Hiába jelenik meg a legragyogóbb irodalmi munka, ha senki vagy csak néhány hozzáértő olvassa. Az üzleti élet nem tűr ma már arisztokratikus formákat, a vásárló közönséget nem várja, hanem hívja és csalogatja a kereskedő.

Egyébként ez természetes velejárója az idő felértékelésének. Mióta az idő pénz lett, nem szabad várni sem a kereskedőnek, sem az árunak, sem — a vevőnek. A reklám egyik célja, hogy valamire felhívja a közönség figyelmét, de másik célja, hogy szükségleteit habozás, kutatás nélkül szerezze be, minél gyorsabban, könnyebben, a forrás ismerete, felkeresése után.

A magukét is, az övét is.

A bíró két hónapig volt kórházban és följelentette az apámát és a társát.

Apám elesett.

Mégis megkellett fizetni a kétezeret is, a perköltséget is és amit a bíró fájdalomdíjjal követelt.

Apám halott lett és a büne rajtunk száradt. Azóta már a bíró börtönben ült hamiskártyázás miatt, de a mi pénzünket nem adták vissza, amikor bepörögtük a bírót. Mert megvádoltuk, hogy akkor is hamisan játszott.

Ha koldus a hamiskártyás, úgy minden régi büne bün, de a bírónál csak az utolsó volt az.

Két hold földünket kellett eladni a tizennégyből, hogy a költségeket megfizethessük.

Egy harmadik legénnyel beszélgetek Felelő:

ÉN KOLDULNI JÁRTAM

— Az én apám már nem élt a háboru alatt. 1913-ban a bolond grófnál aratott. A bolond gróf a kastélyja tetejéről lövöldözött a földjein dolgozó munkásokra. Apámnak a hátába szaladt a golyó. Meg is halt tőle. Nem volt a háboruban.

A borzalom végigszaladt rajtam, de ő nyugodt.

— De te, hát hogyan éltél a háboru alatt?

— Én koldulni jártam, Abból éltünk, amit kaptam. Anyám beleges volt... Hát úgy étem.

Olyan faarecal mondja... de ismerem, jaj! százezer ilyen élet van, ilyen gyerekekkel és ez a vád a legszörnyűbb a háboru ellen.

— Hát most?

— Most béres vagyok a bolond gróf majorjában. Neki szántok, neki vetek, neki ázok és fagyok a kenyéért.

— Mára nem telik?

— Nem telik. Anyámnál lakom. Ha feleségem volna, koplalni is kellene, de az anyám öregasszony, vele ki lehet jönni. Az asszonynak ruha kellene, gyerek volna, csupa kiadás. Még jó, hogy anyám él, ő főz nekem.

— Most tudnál koldulni.

— Nem tudnék. De ha elvinnék a munkámat főlem és kenyeremet akkor odamennék a kastélyba, ebéd idején és melléjülnék a bolond grófnak. Ha ki akarna dobni, agyonvernem.

SELYEI JÓZSEF.

A reklám, amely terebélyes tudományág lett az utolsó évtized alatt, munkát és kenyeret biztosít rengeteg embernek. Mérnökök, művészek, írók, iparosok, tervezők, ügyvédök és speciális apparátusok állanak ma már a reklám szolgálatában, amely egy ország ipari, kereskedelmi, sőt művészeti vérkeringését is jelzi a jó öreg Barnum óta, akit a reklám apjaként szoktak emlegetni.

Egy jó reklámötlettel reménytelenül induló vállalkozásokat lehet virágzóvá tenni s haladó üzemeket új életre varázsolni. Egy kedves bécsi eset igazolja ezt az utóbbi tételt, amely nemrégiben az egész osztrák fővárost megnevettette. Egy öreg antiquárius, finom, művelt rajongója a könyvnek, a tönk szélén állott. Utolsó nap mentőötlete, reklámötlete támadt. Hatalmas betűkkel kiírta a boltjára, hogy egy „kitűnő könyvsorozata“ van raktáron, amely műadást tartalmazza, „amit fiatal leányoknak kell tudniok a házasság előtt.“ A könyvet azonban csak postán kézbesítheti, éppen kényes volta miatt: utánvételt... Másnap ezrével kapta a megrendelő leveleket — és szorgalmasan küldte a raktáron porosodó — szakácskönyveket, utánvételt... Azt mondják, hogy két hét alatt kifizette minden régi adósságát, ma a legstabilabb könyvkereskedő Bécsben.

Az angol borbélyok hintalovon, vagy kis legrgített autókban nyírják gyermekvendégeiket, akik közben szórakoznak.

Egy berlini divatcég, szigorúan hölgyközőnség előtt bemutatja „Önagysága egy napját“ az ágytól, illetve a fürdőkádától, az esti grand toalettig, az arcfestés, öltözködés, kozmetika, fésülködés, torna és ékszerdíszítés ezer apró titkával.

Egy kanadai háztulajdonos, aki garzon urak számára épített bérházat, fényképfelvételeket küldött, amelyek olyan csinos hölgyeket ábrázoltak, akik a szomszéd házakban vagy legálábbis a környező utcákban laknak.

Az ötletes, vakmerő és fantasztikus reklámok azért még mindig Amerikában születnek. Egy newyorki csokoládégyár egy halálraírt banditával olyan üzletet kötött, hogy az, utolsó kívánságaként a gyár csokoládéját kérte a síralomházban. A horváriumot — már csak a család tagjai vehették fel.

Egy csik-gói parfümgyár minden autóbussz-jegy mellé egy kis üveg parfümöt adott — egy héttig. A következő héten már ismertek a gyár üvegeit...

A berlini cigarettagyárak egy-egy dobozban egy összerakható játék darabjait mellékelik. Aki egy dobozt vesz, szenvedélyes játékos lesz és rászokik a gyár füstölínivalójára. Egy bécsi cipőkrémgyár sorsjegyeket becsútotott ki. „Minden második doboz nyer“ felhívással.

Vastag kötetek jelennek meg ma már a reklám újabb és újabb hajtásairól, amelyek egy-egy névtelen cikket egy napról a másikra világhírűvé tettek. A repülőgéptől a villamossáig, a mannequintól a jazzig mindet felhasznál a mindenható reklám, amely nélkül ma már el sem képzelhető lüktető üzleti élet, könyvsiker, színház választási agitáció, új vállalkozás, nagyszabású társadalmi mozgalom, sőt — nem ritka esetben — házasság sem. (g. i.)

Brassói egyedárusító:

OSTERSETZER H. és FIAI cég,

Brassó, Buzasor

ZÁTONY, VAKVÁGÁNY, vagy FEKETESZÁRU CSERESNYE?

Három új vonal van itt, illetve csak kettő „Zátony“ és a „Feketeszáru cseresznye“ és ehez mértem a harmadikat, a „Vakvágányon“ című regényt, amit most megint elolvastam tisztán a dogoknak magam előtt való rendbe szedésére. Házi lelkemben csináltam nagytakarítást.

A „Zátony“ a legborzasabb, a legidegesebb — művészi emulziója van. Azt, hogy itt egy duvad formát talált horkanásainak, — kétségtelen, Biológiai bizonyítékát is tudom adni — Székely Mózes beszéli, hogy amíg a Zátony meg nem írta, tehát tízeven át — a nyakszirtegen állandóan merevséget, nyomást, érzett. Abban a pillanatban, amikor a könyvet fel tudta hozni a gyomrából és agyából — ez a fájdalom megszűnt.

Hogy Hunyady Sándor nem normális ember — minden társasélete ellenére — az is kétségtelen. Bejáról égő, denaturáltiszesz-szemű mozdulataiban a jelenlevők mögött maradt vagy eléjük szökött, furcsa férfi volt mindig. Gyakran figyeltem, éveken keresztül, — amint fényesség és pirosság önti el arcát. Fortyogó természet.

Levegős, szabad, felengedett stílus, — ez a „Feketeszáru cseresznye“ legfőbb érdeme. De nem a pesti jampeces szabadság, — hogy na én most olyan jólom könnyen fogok „beszélgetni“. Ilyen tákolörök (ezt a tákolni szóból franciásítottam) a színházak néhány újdondásza, akiknek azonban már mind ritkábban dőlnek be a — direktorok is: Anday ur, Balassa ur, Vaszary ur.

Azonban: tudja-e Hunyady, hogy csunya hullafoltok is vannak a darabban: — például a második felvonás elején, vagy tíz-tizenöt percig? Diagnosztikailag nem lehet-e itt vajjon arra következtetni, hogy — valami szervi baj van itt jelen! Az anyag, a szöveg nem jó? Én azt hiszem. Aztán a harmadik felvonásban is — egyszerre csak levegő nélkül marad! Meg a végén, amikor Dusán azt mondja: — „A háborut megnyertük és én mindent elvesztettem“. Szóval körülbelül mindenütt, ahol a darab elve jönne ki, — amely, ezek szerint hát — hamis: fa? fuvola?

Igen, a Hunyady darab — nagyszerűen elgondolkozott! Pompás kísérleti példát! Nemzeteket összehangolni, ügylátszik, ezeken a hangszeren, amiken általában ma játszunk — nem lehet. Nem lehet, kedves uram! Amíg nemzeti államok vannak, — de hát csak nézünk körül a világon, Genfben. Azért hat egyes helyeken a darabja úgy, mintha kilyukadt volna a pneumatik.

A Kacsó-könyvből a következőket jegyzetem ki:

„Felvetődött kérdések, féligigaz feleletek, a test és lélek külön igazsága között, a szeretet és a gyűlölet közös örvényében ostromolták egymást és felettük lebegett álomkubus is az a nagy tévelygés, ami nemcsak az övék volt egyedül ezen a földön.“

Ezt nevezem: plaszticitásnak! Bizonyos fajta éjszakai hánykolódás pontos terápiajának!

„Minden aktivitás bün, mert magában hordja már a bün csírát.“

Birtók Bénérol, a regény hősről: „És nincs közössége végezetül a pénz urival sem. Ne is legyen!“

„A sötétség hirtelen esett le s ugylátszik maga alá törte a lábát, mert megkaporodott körülöttük.“

(A ritmusról olyan sorok vannak ebben a regényben, amelyeket be fognak iktatni a művészet tankönyveibe.)

De ez más:

„Ahogy mennek a lábak a pinceablak fölé, egyszeri nyílásuk közé elfér az egész világ.“

„A csónok még a halál után is megmaradnak, de a lélek még a test életében megrotad.“

„Röviden, kicsi méltósággal és nagyon nyugodtan elhozták a részvétüket.“

„Akkor megnyílt és mint vadgalamb a fészkekből, pillanatra kidugta rajta fejét a jókedv.“

Es végezetül egy mondat:

„Vagy alakítsunk hazafias szövetséget! Hogyne! Uj házat én nem építek annak a gyűlöletnek, aminek most magam érzem a súlyát. A hazafiaskodás minden bün ajsa s minden baj forrása. Ez nem lehet a haladás útja.“

Attól a fiatalembertől — és ez a szó alkotó értelmében mondom — aki a Vakvágányt megírta, a „Zátony“ és a „Feketeszáru cseresznye“ helyzeti kirobbanásán és helyzeti alkalmazkodásán túl: az a stabil művészet várható, amelyre tulajdonképpen csak később lesz szükség de amelyet raktárainkban célszerű már most felhalmozni. BENNYEY SÁNDOR.

Happy end, pofonnal és bifsztekkel

Irta: Finta Zoltán

1. Mr. Stokes — van-e valamire való busznesman az Allamok területén, aki ne hallott volna hatvan vasgyáráról, a részvények után fizetett 30 százalékos dividendáról és megszámlálhatatlan rigolyáiról — telefonált:

— Hello! Na végre, hello! A nagymester... Itt Stokes... Igen, a feleségeről van szó. Ma reggel megint azt üzente, hogy nem tekintí komoly és tartalmas reggelinek a cukros tejben párolt zabdarát és az olajban piritott tökmagot... Hello? Hogy ön részvétel van irányomban... Köszönöm, nagymester... Well... Szóval ön azt ajánlja, hogy... Köszönöm... Remek... Pontosan fél tizenegyre legyen itt az fiatalember... Hello?... Ugyan, ugyan, nagymester!... Arra a pár rongyos dollárra ilyenkor nem érdemes szót vesztegetni...

2. Pontosan fél tizenegy órákor különös figura csoszogott be a Stokes-palotába.

Talárhoz hasonló fekete köpeny fedte a termetét, amely — mint minden embernél — feltűrt a fejben, alul pedig lábban végződött. A fej még nem is tűnt fel a szűfűléc berusnak, de a lábai megpillantásakor azonnal elbarrikádozta a feljártot.

— Hello, miszter! Hová csülköl csóré lábával, amelyen kalucsnai lett a tavalyi sárból? A különös fiatalember sajnálkozva nézett végig a portáson.

— Nézze miszter, — mondotta, — bal kezét ujját lendítve az arca elé — kegyed előtt tiszteltetelmőt Mr. Huckleberry áll, akit Mr. Stokes...

— Well, — vigyorgott a portás — szóval maga az a prédikátor, vagy mi a fene, akit Mr. Stokes fél tizenegyre iderendelt? Hát ha maga az illető, akkor csak pucoljon arra fel-fel!

3. Hello, Bobby — mosolygott löncs közben veszedelmes kedvességgel Mrs. Stokes — ez a tiszteltetelmőt Huckleberry testvér egészen nett fiatalember volna, ha cipőt húzna és levinné a kalpagját, mielőtt belekezd a mondókájába. Különösen egészen kellemes csevegő és egy árva szót sem beszélt a zabdaráról és a piritott tökmagról.

Mr. Stokes szemmelláthatólag jóévtággal kebelezte be a reszelt tormával meghintett ananászt és éppen az olajbogyóval kevert számozócaért nyult.

— Well, — mosolygott fölényesen, mint a dolgában biztos ember — Mr. Huckleberry a mi szektánk leghíresebb prédikátora. Most egyelőre mindennap feljön hozzád egy-egy órára, hogy lelkedet kissé átnevelje.

Mrs. Stokes bájos arcán megfagyott a kedves kis mosoly, amelybe alig észrevétlenül csöppnyi gúny is vegyült.

— Bobby! Egészen kedves fickó vagy... Csak ne lennének ilyen hóboros bogaraid! Azonban... ha nagyon szívügyednek tekinted az én átlénygülesemet, én megígérem neked, hogy legközelebb időn belül valóban átlénygülsz! At, — a mamához...

Mrs. Stokes ruzst kent az ajkaira és felkelt az asztal mellől.

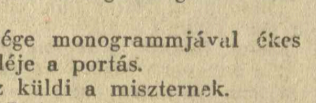
4. Mr. Stokes este hét óra után néhány perccel olyan hangulatban szállt ki az autójából a Stokes-palota előtt, amelyet a Wall-Streeti krachok fekete napjainak nagyobb trósz-tök elnökei is megirigyelhetek volna tőle.

Történelmi tény, hogy a Stokes-koncern ura azért volt ilyen rózsás hangulatban, mert a Rend délutáni összejövetelén bizonyos Mrs. Beelesh boldogan közölte a hívők gyülekezetével, hogy mézzel megpermetezett savanyu ugorkában olyan kiváló tápanyagot fedezett fel, amely tökéletesen alkalmas arra, hogy a savak, lugok és sók arányos kiválasztása révén a testet, a lelket és a mindkettőt megszállyva tartó szellemet a legboldogítóbb harmóniában tartsa.

A hallban felesége monogrammjával ékes levelet nyújtott feléje a portás.

— Ez a misszisz küldi a miszternek. A levélből Mr. Stokes a következőket olvasta:

— A Csukamájolaj minden tulajdonságával rendelkezik! — Ize olyan, mint a legfinomabb xeresi bor!

ELIXIR PANGADUINE,

legfinomabb tokhai májkivonatból készült és rendelkezik a csukamájolaj minden hatékony tulajdonságával, csak hogy négyezer olyan erős.

Ajándék! Legendó, a Georcs Verglas cégé, Bukarest, Str. Precupești Vechi No. 1. beküldi ezt a hirdetést a B. L.-ből, rendesen felbélyegzett borítékban és olvashatóan közli nevét és pontos címét ha azt akarja, hogy díjtalanul egy próbaküldemény Elixir Pangaduint kapjon.

„Tisztelt Mr. Stokes (nemrég még: Kedves Bobby)!

Meg akarom önt kimélni a felesleges energiapazarlástól és tudatom, hogy ma délután, öt órákor már át is lénygülttem. Amint már mondtam: At, — a mamához.

Ha este nyolc óráig választani tud közöttem és a zabdara között, szívesen látjuk vacsorára. A menüt természetesen a mama szakácsnője állítja össze takarmányanyagok szigorú mellőzésével.

Ha azonban nem tudna szakítani bogyóival és füveivel, holnaptól kezdve az ügyvedem útján folytathatok eszméjét a válás feltételeiről.

Atlénygült farkasévtággal üdvözl: Evelyne Paster (egyelőre: volt Mrs. Stokes).“

5. Gyorsaság nem boszorkányság. Különösen Newyorkban.

Mr. Stokes odaszárgult a Paster-palota elé s mielőtt Mrs. Paster a meglepetéstől magához térhetett volna, leányát hat markos lakáj guzsbaköve cipelte le a csukott autóhoz.

És Mrs. Stokes mégis együtt vacsorázott Mr. Stokeskel, csak éppen nem azt a menüt fogyasztotta el, amelyet Mrs. Paster kitűnt szakácsa készített a családi tüzhelytől való ellénygülés első estéjére.

— Well, — dörmögte izgatottan Mr. Stokes — velem nem lehet kukoricázní.

— Ez stilszerűtlen, — mondotta a fogai közül Mrs. Stokes. — A kukorica kiváló takarmányanyag... Nem tudom miért van kifogása éppen a kukoricázás ellen?

Mr. Stokes nagyot nyelt.

— Evelyne, az erélyesebb rendszabályok — úgy látom — elmaradhatatlanok. Holnaptól kezdve nem hagyhatod el a lakosztályodat. Holnaptól kezdve nem kapsz enni. Ugy értem: dögmradékot semmit. Tiszteltetelmőt Mr. Huckleberry pedig nem egy, hanem két órán keresztül tart előttem bevezető előadásokat a Rend dogmáiba.

Mrs. Stokes az ajkára akart harapni, de meggondolta. Rámosolygott Mr. Stokesre, mint macska az egérre, amellyel megkezdte a játszadozást. Odament Mr. Stokeshez és melegen, puhán csókot nyomott a szájára. Es mire Mr. Stokes boldog bódulata visszalénygült volna józan hidegvérre, Mrs. Stokes már másodsor is megfogatta a kulcsot a lakosztályát elzáró ajtó patent zárjában.

6. A szobafogság és a lelki nevelés negyednapján Mrs. Stokes olyan pongyolában fogadta a tiszteltetelmőt Mr. Huckleberry testvért, amelyet még a legforradalmibb jelzővel is csak igazónak nevezhetnénk. Nyakát és karjait erre az alkalomra a kaliforniai mák bódító parfümjével locsolta meg.

— Üljön ide egészen közel hozzám, — sutogta fátyolos hangon — olyan kellemes és behelgelő a hangja, szeretném közelről, egészen közelről hallani...

Tiszteltetelmőt Mr. Huckleberry testvér helyet foglalt a puha párnákkal teleszort heverő sarkán. Sáros lábait, amelyeken vastag bocskorrá merevedett a Gangesz iszapja, óvatosan húzta maga alá, míg orrcimpái idegesen remegtek a mákonyos illat szertől. Belekezdett magvas fejtegetéseibe, de már az első negyedóra multán mintha hebegni kezdett volna.

Mrs. Stokes egészen melléje simult s igazón mosolygott a szent arcába, mint az áldozatát hipnotizáló kobrakigyó.

— Well — köszöriülte a torkát néhány pillanatnyi szünet után tiszteltetelmőt Mr. Huckleberry — most pedig kifejtsem önnek, hogy mi a rejtett és csak a kiválasztottak által ismert összefüggései a testnek, a léleknek és a mindenekfelett uralkodó szellemnek.

— Boldoggá tesz, ha engem is végre besoroz a kiválasztottak előkelő táborába. Mint asszony, valóban büszke vagyok erre a kitüntetésre.

— Yes, — köszöriült még egyet a torkán a Rend kitűnő apostola — ön téved, ha azt hiszi, hogy az embernek csak egyetlen egy testi formája létezik. Az emberi lény ugyanis három részből áll, nevezetesen: testi részből, lelki részből és szellemi részből. A lény testi része pedig tagolódik a következőképpen: Fizikai test, avagy Stuhla Sharira, éterikus test, avagy Prána és végül Asztrális test, avagy Káma Rupa. A lelki rész pedig...

— Stop! — tapsolt a kezével Mrs. Stokes. — Egy kérdést, ha megengedi, kedves Mr. Huckleberry testvér... Ön nagyon rokonszenves fiatalember... Ha én most az ön hatalmas vállára kulcsolom a karjaimat, ha én önt minden különösebb bevezetés nélkül átölelem, melyik formájában érzékelik ön a zerekhöz simuló emberi lényt? Mint fizikai valóságot, avagy éterikus, esetleg teljesen asztrális formájában? Na ne fickándozzék sokat... Így ni...

— Hmm, hmm — pislogott zavartan Mr. Huckleberry — ön sajnos nagyon kíváncsi természetű és folytonosan zavarba hoz a kérdéseivel és én mindig elejtem a téma fonatát...

Mrs. Stokes bársnyos arca egészen közel simult Mr. Huckleberry kieszerzett bőréhez.

— Nem tesz az semmit — mosolygott Mrs. Stokes — majd én segítek önnek a fonatát ismét felemelni. És mondja, hiszen ön szakember az ilyen fogas kérdések megvilágításában, a fizikai test nem feszülve magát ilyenkor,

ha tudja, hogy két-két eterikus és asztrális test minden kedveskedő mozdulatát árgusszemekkel figyeli?...

— Mrs. Stokes — rebegte tiszteltetelmőt Mr. Huckleberry, megadva magát végzetének, fejt szendén Mrs. Stokes alabástrom vállaira hajtvva, — most... izé... hogy mondtam... nem tudok... felelni... mert esküszöm önnek a szent cikória gyökerére... boldogabb vagyok... mint amikor zarándok koromban... a Gangesz szent habjaiban elmerültem...

Mrs. Stokes mosolygott egy pillanatig.

— Drágám — simogatta az apostol kócos fürtjeit — mondtam, hogy ön nagyon rokonszenves nekem... Nem tenné-e meg azt a szívességet, hogy mára fűgessze fel élvezetes előadását és... Nos, azt akarom mondani, hogy legyen a vendégem néhány korty és néhány jó falat erejéig... Na, legyen kedves és ne adjon kosarat...

Tiszteltetelmőt Mr. Huckleberry még szorosabban maga alá húzta a szent Gangesz iszapjától ékes lábait, egyik karját illegetlenül odátájozta Mrs. Stokes derékára és hangtalanul bólintott.

— Akkor, ha megengedi intézkedek egy kis villásreggeli és némi itóka irányában.

7. A szobalány, akit Mrs. Stokes fejedelmi borralóval nyert meg a ragyogó hadiússal érdekében, teával és mindenféle földi jóval megrakott asztalkát gördített Mr. Huckleberry elé.

Az apostol megnyalta a szája szélét. Pompás szendvicsek, remek szeletek, sütemények, gyümölcsök kellették magukat, metszett flakóban likörök illatoztak. És Mrs. Stokes sajátkezüleg rakta Mr. Huckleberry tányorjára a válogatott inycenseket.

— Izlik? — borzolta ujjával Mr. Huckleberry borzas tincseit. — Nos ebből a meggy-párlatból nem iszik egy kortyot melléje?

Töltött, koccintottak. Mr. Huckleberry akkora nyelt hogy majd a torkán akadt a falat.

— Tudja, Mr. Stokes — mondotta hatalmas falatokat öröve állkapocsi között — ha az embernek semmije sincsen ezen a földön, csak a vállalkozó szelleme, ha életében nem evett egy jó falatot, nem öntött garatjára egy tisztességes kortyot, akkor igazán nem kunsza ha felcsap apostolnak és eszi a füveket, meg a bogycákat, meg a lapikat... Tudja, én öszön monva nem értem a maga mélyen tisztelt férjét... Annyi a pénze, mint a szemét és beugrik a nagymesternek, aik közöttünk maradjon a szó, régen megérdemel néhány eszterdei fegyházat világboldogítás miatt.

— Ne pocsondiázza azt a tiszteltetelmőt förfiut, — mosolygott Mrs. Stokes, — mert holnaptól kezdve én is miudnenben követője leszek. Ez a mostani kis löncs olyan bucsuféle az undok dögmradékoktól és hasonló barbárságtól... Bizony...

— Hagyja, Mrs. Stokes, — legyintett az ember sorsán zordonan merengő fiatalember, — ha rendes ember lehet az ember, ne legyen se apostol, se rajongó hívő... Svindli az egész...

8. Mr. Stokes kicsit elcsudálkozott, amikor Mrs. Stokes szobalánya sebtiben firkált cédulet tett az íróasztalára.

„Bobbykám, — olvasta Mr. Stokes az írka-

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. MANU MUSCEL-téle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

firkából — ha az atlénygülés csodáját tulajdon szemekkel akarod látni, azonnal szedd hozzád. Türelmetlenül vár: Evelyndé.

— Well, Stokes — dörmögte elégedetten Bobby — ezt nevezem alapos munkának. Na gyereink, nézzük meg a csodát!

Es éppen abban a pillanatban nyitott be Mrs. Stokes szobájába, amikor az apostol nagy harapott a sonkás szendvicsekből és hosszú kortyot küldött utána a finom meggy-párlatból. Még azt is kivette, hogy az apostol rezignáltan legyint és határozottan leszögezi véleményét.

— Svindli az egész... Szédelgés, világszalás.

9. Mr. Stokes akkorát bödült, hogy tiszteltetelmőt Mr. Huckleberry testvér kijöttte kezéből a vérszíni itókaival telt poharat.

— Well, nagymester, — mondotta kissé kedves hangon Mr. Stokes — köszönöm, hogy elfogadta a meghívásomat.

— Mindig boldog vagyok, — vigyorgott a bandzsi nézésű férfiú, ha hívő lélek felelő alatt szent eszmeközösségben vehetem magamhoz a test táplálásához szükséges étkeket.

— Yes, Evelyne, légy jó csengess a főszakácsért. Meg kell beszélnünk kissé a menü nemde nagymester?

A főszakács, gömbölyűen és rózsaszíntűen, mint a ropogóra sült malac, belépett.

— Nézze miszter, — bölintott Mr. Stokes — ma estére bifsztek készítsen. Különös tekintettel vendégünkre, aki nem veti meg az izet falatokat.

— Mr. Stokes, ön megháborodott elmében? — hápogta a nagymester képéből kikülvé. Csak nem gondolja komolyan, hogy én vagyok én... hogy én...

— Yes! — bömbölte Mr. Stokes. — Félangolosa sült, vértől csorgó bifsztek lesz vacsorára. Jó vörösen, jó levesen hagyja miszter, fordult a főszakács felé. — Ilyen legyen, Mr. Stokes hatalmas keze előre lendült a tenyere ijeszítő osattanással kikötött a nagymester ábrázatján.

A főszakács közelebb hajolt a nagymester pirosra dagadt képéhez. Bölintott Mr. Stokes felé.

— Parancsára, miszter. Pontosan ilyen lesz. On az Allamok legkiválóbb bifsztek szakértője.

ANŐI DIVAT

A divat-világháború legforróbb ütközete még mindig dul, a kalap nagysága és a ruha hosszúsága terén. A Jean Patou által kreált óriási kalapok még mindig vívják csatájukat a csöpp kalapokkal, anélkül, hogy az ütközet sorsa pillanatig eldőlt volna. Ugyanez a helyzet a ruhafronton is, ahol a hosszú és derékban tapadó ruha vereszik a kissé rövidebb sport-szerű viselettel. A színek között az örök fehér és fekete vívják harcát a mély-vörössel... akár csak a politikában.

Altalában, ha lehetséges, a ruhák ismét hosszabbak lettek, ami az alakot karesubbnak és magasabbnak tünteti föl. Nagyon sok az angol anyagból készült sportruha, tweedkomplé. Délutánra divatos a crépsatin, különböző marocainek és a nagyvirágú mintás mousline-anyagok.

Majdnem minden ruhához saját kabát készül, vagy a ruha anyagból, vagy sötétebb, hozzáillő színű. A kabát tavaszi kompléknál rendszerint kissé rövidebb, mint a ruha.

Az estélyi ruhák elől nagyobbrészt gömbölyded, hátul pedig mély, derékig érő, ékszerű kivágásuak. Az estélyi ruhához cap-et, vagy pedig szoros, csipőig érő kabátot viselnek. A forma egész vékony, hosszú, sima, terden alul gödét-vál, vagy oldalt hosszú, lelógó panneaux-val díszítve.

Domináns színek, amint már említettem, fehér, fekete, bordó.

Altalában a nyár és a tavasz a pasztellszíneké. Anyagban sok a sima, egyszínű crepp-dechine, de még az impriméek is futnak, főleg mouseineben.

Az újatlan ruhák helyett, főleg chantoungban, kis rövid ujjakat viselnek.

A divatházak között Vorth és Pather mellett a szezon egyik legkomolyabb sikerét Maggy Rouff aratta, különösen szép délutáni és estélyi ruháival. Remek, nehéz, suhogó estélyi ruhákkal és finom hermelinbélőpökkel, amelyek meleg hullámokban borulnak a fehér vállakra, könnyű kis tavaszi köpenyek, opálrózsa selyemből komponálva!

Az előkelőbb házak közül Blanche Lebouvier egyike azoknak a szalonoknak, amely szezonról-szezonra tért hódít. Agnes remek chantoungból készült kóstümjeivel, Marcel

Kocsi gyönyörű kis szövethűzával tűnt fel Madeline, mint mindig, most is diszkrét és finom, Moineux empire-stílus ruhái teleltetetlenül szépek, Jean Regnier a téli sport-kosztümökben vezet, Germaine Lecointre zsufolt ház nézte végig a pompás bemutatást.

Meg kell jegyezni, hogy a fűző ismét divatba jött, sőt minden ruhához más és más fűzőt viselnek. A finom kis kombinék is megintre készülnek, nehogy a csipő ráncot vessen.

MIBE KERÜL EGY DIVATHÖLGY?

A világ csak hangulat... Ostoba illúzió volna azonban azt képzelní, hogy ezt a hangulatot ingyen adják. Illetve, sokféle hangulat van. Az az illúzió például, hogy a tavalyi nyári kóstümöm némi átalakítással az idén tavaszal is megfelel, aránylag olcsó; ha azonban azt a hangulatot akarom ébreszteni magamban és környezetemben, hogy a legújabb párisi divat szerint öltözöm, — úgy öszeg tekintésem egy bizonyos minimális — határon túl már korlátlan lehetőségeim vannak. Tehát: ez frankért Párisban is csak a roueni divat színteret öltözködhetem; de ha jóval nagyobb összeget költöhetek ruházódásomra, s véletlenül közben a Tanganyika tó mellett időzöm, — azért én még párisi divathölgy vagyok.

Tehát: mibe kerül egy estélyi ruhás hölgy? A Jean Patou, a Worth vagy a Maggy Rouff. Egy rendesebb estélyi ruha már tízezer franknál kezdődik, hozzávaló estélyi köpeny, nem mellette díszítve, negyvenöt ezer frankért már teljesen elfogadható. Ehhez való állítva collier, Van Cleef-től, a Place Vendôme-on, ha már ott vagyunk, a kitűnő ékszerészektől, úgy az újatlan ruhához egy széles brilliáns karkötő is illik — mindezt nem aprózm: lényeg az, hogy széles tülkalap alatt legyen — három ezer frankra jatszva elfér, ami a divathölgynek megadja: az az illúzió, hogy a világ vezetőgazdája, nagán-vagy államtitkár akihez nyíltan vagy titokban tartozik, nélt és dolgozott hiába a földön.

B. L.

Hírek

WEEK-END FALUN

Egyik intim ismerősöm dr. Nyársopolgár falun tölti a week-endeket.

Szombaton délután felpakolja feleségéből álló családját a motorbiciklire, majd olyan száguldáshoz fog, hogy a legangyalibb lelki közlekedési rendőr is migrént kapna láttára.

Legutóbbi találkozásunk alkalmával meglehetősen megviselten nézett ki! Mi bajod? — kérdeztem csaknem meghatottan.

Lemondóan legyintett motorbicikli szarvától kérges tenyereivel. Megöl ez a drága jó falusi wee-kend! Beszélj! firtattam.

Hát kérlek — kezdte dr. Nyársopolgár — az egész baj onnan ered, hogy valaki bebeszélte nekem, hogy mint modern embernek, week-endezni muszáj! A feleségemnek tetszett az ötlet! Menjünk apus — főzött — nagyszerűen fogunk mulatni és esetleg még egy pár tojást is vehetünk előállításra! Egy paraszttól kibéreltem week-end lakás céljából, egy gazdasági épületet! Fából készült alacsony házikó, palánkkal körülvéve, csak az a kellemetlen, hogy négykézláb kell belemenni. Te tudod, hogy én mindenbe belemegek! Pihenni azért lehet benne. Először alomra, azután alomra hajtottam fejemet. Reggel négykor felkeltem. A nap ezt jóval később tette. Felkeltőt a falusi dzsessz! Csupogás, kukorékolás, nyerítés, rüfögés bögés! Cócócó! szóltam közbe jelentősen.

Várjál, ez még semmi! Rámkapott a népi! Megszimatolták, hogy lényképezőgépet vittem magammal. Le kellett vennem min'enként. Ez a zsánerfelvétel — mert így hívják, tudod — nekem egyáltalán nem zsánerem. Kis-Piszkó Julika tyukszemet vág verőnyben a patak mentén, stb., stb. Na és?

Délután fiam elvitte kuglizni. Belém-töltött egy-két lityi feketeszessz! Kicsit elfektetül előttem a világ! Hazamenet a városban nekivettem a motorbiciklit egy kirakativegnek! Mit gondolsz, mibe került ez nekem?

Mi történtek — szóltam — többé nem látogatod meg a falut!

Csak az a baj — válaszolt elcsüggedve, — hogy a falutól nem szabadultam meg mégsem. Egy te én velem jött!

Fülembe hajolt és sugott valamit.

Diszkrét leszek és elhalgatom, amit b. nejezől mondott.

INCONNUE.

Meghalt a Remarque-film főszereplője. Hollywoodból jelentik: Az „Universal”-film-gár művésze, Louis Wohlheim, aki Remarque. Nyugaton a helyzet változatlan” című filmjének főszerepét játszotta tegnap meghalt.

Wohlheimnak legközelebb egy karsu fiatalember kellett volna alakítania és ezért tizenöt évvel le akarta magát fogyasztani. A kura került is, — a rossz táplálkozás következtében azonban Wohlheim szíve tegnap felmondta a szolgálatot. A szerencsétlen sorsu filmszész a nagy megdöbbenést váltotta ki Hollywood művészkörében, mert nem ez az első eset, hogy a gyák mesterséges fogyasztásra kényserültek színészeiket, aminek következtében már az elmúlt évben is több görli került másvilágra.

Tizenhárom évre ítélték az Anguszta-telepi szakácsnő gyilkosát. Budapesti újság jelentik: A törvényszék ma tárgyalja Mester János krassoszőrnyemgyei bűndör ügyét, aki az elmúlt évben meggyilkolta az Anguszta-telep szakácsnőjét. Mestert, aki tudvalegleg Romániából szökött át Magyarországra, tizenhárom évi fegyházra ítélték. Védekezésében elmondotta, hogy anyja temetésére akart átjönni Magyarországra, de feleségének hatóság nem adott erre engedélyt. Felelt keseredett el anyira, hogy gyilkosságra ragadtatta magát.

Halálra gázola a madridi nemzeti színház négy művésznőjét a vonat. Madridból jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap este Gerolla város káptalanában. A madridi Nemzeti Színház négy művésznője vendégszereplésén részt vevő Barcelonában, ahonnan délután autóra akartak visszatérni a fővárosba. Az autó a vasúti átjárónál teljes sebességgel nekiütközött a leengedett sorompónak, a helyet átfőrt — és a következő pillanatban az autó az éppen arra robuszó gyorsvonat elé került. Három színésznő és a negyedik színésznő kórházba szállítása után szenvedett ki. A színésznők tragikus sorsa miatt országsszerte óriási részvét nyilvánult meg.

1929 és 1930-beli
fajborokat
Fr. Caspari földbirtokos, Medgyesen (Medias)

Luminál, patkányméreg és borotva

A munkanélküliség elől a halálba menekült egy munkás és egy munkásleány

Brassó, február 20.

Gál Ilona, alig 14 éves gyári munkásleány, mintegy két éve beleszeretett Coman Nicolae 33 éves gyárimunkásba. A szerelmesek közös udvaron laktak és naponta együtt mentek munkába, a Scherg gyárba és talán ez a nagy község hozta őket közel egymáshoz. Coman Nicolae, akit a gyermekleány szerelme egészen rabul ejtett,

elkergette a feleségét öt kicsi gyermekével együtt, hogy szerelmével együtt élhessen.

Két évig tartott ez a viszony, amelyről már sokat suttogtak a környéken. A férfit nemrég elbocsátották a gyárból és hiába keresett munkát, a lány pedig, hogy ragaszkodását bebizonyítsa, azt ajánlta, hogy legyenek mindketten öngyilkosok. A férfi eladta ünneplő ruháját, új bakkancsát, hogy szerelmese menyasszonyi ruhát vegyen.

Azután a lány patkányméreg és luminált vett és tegnap délután, amíg az anyja valahova elment, bement szerelmésének lakásába.

Itt közösen bevették a mérget és megnyugodva várták a halált.

A kislány anyja időközben haza érkezett és rosszat sejtve kereste lányát. Coman Nicolae lakásán. Amikor meglátta a szerelmeseket a kintől fetrengve, ijedten segítség után sikoltozott. Gál Ilonát szállították előbb a kórházba, addig a férfi egyedül maradt. Ezt az időt arra használta fel, hogy borotvával átmetszette a nyakát.

Az orvosi segély ma reggelre már megszabadítottá a szerelmeseket a halálosveszelemtől.

Ha hashajtóra van szüksége, vegyen be este 2 szent piciny Artin dragéet, reggelre enyhe, biztos széke lesz.

A szépségápolás kis kézikönyve. Dr. Mezey Károly budapesti kozmetikus-bőrörvos tollából rendkívül praktikus kis könyv jelent meg, amelynek kellemes külsőre törekvő, fiatalos és kellemes külsejüket sokáig megőrizni akaró nők és férfiak egyaránt örülhetnek. A könyv teljes címe: „Mit tegyek? Mit ne tegyek, ha szép akarok lenni? A nő és a férfi kozmetikája.” 25 fejezetből álló munka a lehető legkevesebb és legegyszerűbb elméleti fejtegetéssel, gyakorlati tanácsal szolgál arra nézve, hogy, (mint a könyv címe is mutatja), mit tegyünk és mit ne tegyünk az egyes szépséghibák és ehhez hasonló kellemetlen testi sajátosságok megszüntetésére. Igen gyakori ugyanis az az eset, hogy rossz tanácsok, vagy tudatlanság alapján éppen azzal súlyosbítjuk a bajt, amivel enyhíteni akarjuk. Ebben a könyvben tehát éppen olyan jelentősége van annak, hogy mit ne tegyünk, mint annak, hogy mit tegyünk a kitűzött kozmetikai cél elérése érdekében. A kitérő könyvet 102 lejt szállítja a B. L. könyvosztálya. (Portó 10 lej. Megrendelésnél elegendő így kérni: Mezey kozmetika.)

A spanyol-nátha, amely Spanyolországban a lakosságnak a felét támadta meg, már Romániában is napról-napra jobban kezd fejlődni. A betegség lefolyása az idén azonban meglehetősen enyhe, úgy, hogy a komplikációk meglehetősen ritkák, halálesetek pedig alig fordulnak elő. Mindennek dacára elengedhetetlen, hogy már a betegség első észlelhető jelenél megfelelő hatású ellenszert használjunk.

Ilyennek különösen — a Franciaországban közismert — Algocratine-t ajánljuk. E szer összeállítása olyan sikertelt, hogy már az első dózis után, vagyis már 10 perccel belül beáll az erőteljes hatás, a leginkább fejfájás és a kibíratatlan szuró és húzó fájdalmak a végtagokban és az izületekben megszűnnek. Az olyan idegfájdalmaknál, amelyek nem spanyol-nátha megbetegedésekből származnak továbbá menstruációs zavaroknál, fog, állkapocs és reumatikus fájdalmaknál az Algocratine szintén kitűnő hatással használható.

Gyenge, vagy angolkórra hajló gyermekek, gyakran gyenge fogakban és sokszor vérszegény, laza foghúsból szenvednek. A fogak idő előtti és gyors pusztulása bizonyos. Ilyen esetekben a Gellé Frères fogkrém és fogszappan, mint hatásos speciálkészítmény jól beváltak, úgy, hogy a közönség azokat teljes bizalommal használhatja. Mindkét készítmény tudományos szempontból tökéletes, árára nézve pedig nagyon olcsó. Mindenképpen próbára ajánljhatjuk.

Szent Antal-estély. A brassói római katolikus Négyesület folyó hó 22-én, vasárnap délután 6 órai kezdettel a gimnázium tornatermében, szegényei javára Szent Antal-estélyt rendez. Műsor: 1. Smidt: Chanson ruse. Hegedűn játsza Gutseh K., zongorán kíséri Paulusz E. 2. Enek-szólo. Előadja Mecenero Rudika. 3. A régi Egyiptom kulturája. Vetített képek kíséretében előadja dr. Jénáky Ferenc. 4. Magyar népdalok. Címbalmon előadja Zsuffa Jenő. — Minden áldozatkész lelket szívesen látnak a rendező háziasszonyok: Bordeaux Árpádné és Meisel Rezsőné.

A feleség, az anya egészségétől függ a család boldogsága és öröme. Minden nő könnyebben birkózik meg a háztartás gondjaival, játszva végzi el feladatát, ha az erőt és egészséget jelentő Ovomaltine-t rendszeresen használja.

Tibor Dénes ügyei. Tibor Dénes kolozsvári könyvtérjesztő letartóztatásával kapcsolatban annak közlésére kérnek fel bennünket, hogy a letartóztatás nem Tibor Dénes bátyjának, Tibor Iván helyettes bankigazgatónak kívánságára történt. Tibor Iván nem rendezte öccse kötelezettségeit és nem is rendezheti azt, mert ez anyagilag nem áll módjában.

Dr. Bakk Elek egyetemi klinikai orvos rendel Bukarest, Calea Victoriei 50. Pasa J Geara E. I. em. d. u. 4-9.

Nagy tűz a budapesti telefongyárban. Budapestről jelentik: Hatalmas tűz pusztított ma reggel a magyar fővárosban, a telefongyárban. A tűz eddig ismeretlen okokból, a parafinos osztályon keletkezett, ahonnan rövid idő alatt átterjedt a gyár tetőzetére. A kivonult tűoltóság csak három órai megfeszített munka után tudta a tüzet lokalizálni, amely az épület egész tetőzetét elhamvasztotta. Közlebbi adatok hiányzanak.

Nekiment a villamos egy munkáscsoportnak. Budapestről jelentik: Megdöbbentő szerencsétlenség színhelye volt ma délelőtt az egyik keresztelő-utca, ahol a 16-os villamos elütött egy munkásokat szállító szekert. Az összeütközés olyan súlyos volt, hogy a szekér ötvenéves kocsisa szörnyethalt, Polyák Imréné nap-számosasszony a kórházba való szállítás közben szenvedett ki. Stern András munkás pedig életveszélyes sérüléseket szenvedett. A vizsgálat megindult.

Rádióműsor

VASÁRNAP, február 22.

Bukarest. 11.15: Gyermekek negyedőrája. 11.30: Szentbeszéd és egyházi ének. 12: Zenekari hgv. 13: Gramofon. 16: Mezőgazdasági előadás. 17: Könnyű és román zene. 18: Vidám negyedóra. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Gramofon. 21: Chopin-est. 1. Bevezető előadás. 2. Zongoraverseny zenekari kísérettel. 3. Valcerék. 4. Lengyelkék. 22.35: Üzenetek. — Budapest. 10: Hírek, kozmetika. 11: Egyházi zene és szentbeszéd az egyetemi templomból. 12.15: Evangélikus istentisztelet. Utána: Az operaház tagjaiból alakult zenekar hgv. Somló József operabékes közreműködésével. A hgv. szünetében: Papp Jenő heti krónikája. 16: Gyermekek negyedóra. 16.30: Mezőgazdasági előadás. 17: Rádiószabadegyetem. (A budapesti szimfonikus zenekari hgv. szünetben: felolvasás. 18.15: Bodán Margit magyar nótákat énekel Magyar Imre cigányzenekarának kíséretével. 19.25: Novellák. 19.50: A munkásdalárda hgv. 21: Kacsóh Pongrác és Bakonyi Miksa: „János vitéz” c. operettje. Utána: Fejes szónozzenekar és Toll Árpád cigányzenekara. — Bécs. 11.30: Orgona-hgv. 12.05: A Wiener Symphonieorchester hgv. 14.40: Poldi Milner zongora-hgv. 15.20: Ganglberger-zenekar. 17.45—18.25: Felolvasások. 18.25: A Sedlak-Winter vonósnyegyes Haydn hgv. 19.25—20.20: Előadások. 20.30: Puccini: „Tosca” c. operája. Utána: Hírek, Macho-zenekar. — Königs wusterhausen. 17.40: Szórakoztató hgv. 21.45: Tréfás zenei előadás. Utána: Táncezene. — Páris-Eiffel. 21.20: Zenekari hgv. — Varsó. 20.50: Gramofon. 21.30: Népszerű hgv. 23.15: G. Wilkomirski (gordonka) és Mme. Wilkomirski (zongora) olasz zeneszerzők műveiből játszik. 24: Táncezene. — Milánó. 20.30: Szórakoztató hgv. 22: Opera. — Prága. 19: Német műsor. 20.05: Tamburica-zenekar. 20.40: Milnovsky-fuvószekar. 21.35: Alfred Lichtenstein fuvola-hgv. 22: Szimfonikus hgv. J. Nussy-Bücherová énekesnő szólószámaival. — Róma. 21.40: Leoncavalló „Rózsakirálynő” c. operettje. — Stockholm. 19: Istentisztelet. 20.15: Rokokó hgv. — Belgrád. 21.30: Kamarazene. 22.30: Operett-részletek. 23.50: Balalajka-hgv. — Stuttgart-Mühlacker. 20.15: Hgv. modern zongorakomponisták műveiből. 21: Egyházi zene. — Königsberg-Heilsberg. 22: Brahms-Beethoven-hgv.

HÉTFŐ, FEBRUÁR 23.

Bukarest. 13: Gramofon. 17: Zenekari hgv. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Gramofon. 20.30: Német nyelvoktatás. 21: Kamarazene. 21.45: Jean Moscopol sanzonok énekel. 22.15: Luca-zenekar. — Budapest. 10.15: A rádió kvartettje. 13.05: Eugen Stepat balalajka hgv. 17: Aszszonyok órája. 18: Felolvasás. 18.30: Bárdos Alice (hegedű) és Papp Miklós (zongora) hgv. 19.15: Német nyelvoktatás. 19.50: Felolvasás. 20.25: Mándits-szalonzenekar. 21.25: Odry Árpád előadestje. 22.45: Magyar Imre cigányzenekara. 23.50: Az 1. honv. gy. ezr. zenekara. — Bécs. 12: Gramofon. 16.20: Silving-zenekar. 18—20.25: Felolvasások, előadások. 20.30: Paul Bender kamarabékes és Carl Lafite (zongora) hgv. Schubert, Brahms és Löwe dalaiból. 22.50: Hummer-zenekar. — Königs wusterhausen. 20.30: Werner Sombart előadása a modern kapitalizmusról. 21: Mandolin-hgv. 21.30: Schiller „Fiesko” c. szomorujátéka. Utána: Táncezene. — Páris-Eiffel. 21.20: Szimfonikus hgv. — Varsó. 18.45: Könnyű zene. 20.25: Gramofon. 21.45: Operettelőadás. 24: Táncezene. — Osló. 23.05: Svéd dalok. — Prága. 21: Kamarazene hgv. 22: Szimfonikus hgv. N. Wiren-Rejmanová énekesnőjeival. — Róma. 18.30: Szigeti József hegedűvirtuóz hgv. 21.40: Könnyű zene, énekesnőkkel. — Stockholm. 19: Gramofon. 20.50: Beethoven-hgv. 23.10: Könnyű zene. — Belgrád. 19: Hgv. a Moszkva-szállóból. 21: Macedón dalok. 21.30: Hegedű hgv. 21.15: Gramofon. 23.20: Zenkari hgv. — Stuttgart-Mühlacker. 17.30: Délutáni hgv. 20.35: Kamarazene. 22.45: Szórakoztató hgv. és táncoktatás. — Königsberg-Heilsberg. 19.30: Kamarazene. 20.45: Mandolin-hgv. 1: Fuvószekar.

Félrevezetik Ön ha „OLLA” helyett silány utáni zafokat ajánlanak. — Utasits vissza s ragaszkodjék az eredeti csomagolásu „OLLA”-hoz.

Arzen

REGÉNY * IRTA MIKES IMRE *

(11-ik közzemény)

(Minden jog fenntartva.)

Az esti jelenet az elfojtott indulatok újját kicsapta medrükből.

Hát mi ez a falu? Bünszövetkezet? Rimák és kitartottak gyűlhelye? Rablóbarlang?

Hogy egy csendőrszolgátot egyszerűen rászabadítanak a kösségre, maguk elé idéznek tisztességes anyákat és fiatal lányokat, szemükbe mondják a vádat és rájuk nyomják a megbélyegző billogot.

Ki vette a jogot ahhoz, hogy például a szentéletű Csernét odacitáltassa a zsandárok elé?

A szegény asszony este óta fel nem hagyott a zokogással. Férfja, a halkszavu, halvérű kocsmáros ide-oda rohan a kösségben, akárha esztét vesztené volna. Az ő asszonyát!

Az ő asszonyát, aki két gyermek anyja, aki egész életében egyebet sem tett, csak dolgozott, küzdött és munkált, aki maga a megtestesült becsület és tisztesség! Hogy őrá essen a gyanúnak csak az árnyéka is! Ezért valakinek lakolni kell!

Es a Takácsné, a jóságos Rozi... A legderekabb asszony Nagykompon, a falu szíve. Hogy lehet őt csak olyan egyszerűen a zsandár elibe vinni. A férje, a hajlott gerincű, posvadt paraszt nekirohant, összetörte, legyalázta, amikor hazatért a kösséghez.

— Ezirt nincs énnekem gyerekem... Ezirt hordod te a szalonnát a Zsuzsihoz... Szotykos!... Rusnya!... Rohadt!

A falun végigszántanak az indulatok. Valakinek felelni kell.

A hangulat hirtelen és élesen a Lidi ellen fordult. Az ő beteg lelke, az ő sóvár szíve hozta ezt a szégyent Nagykompra. De nem csak az övé. Benne van a dologban Forintosné is, Vargáné is, de maga a tisztelet is. Mert másképpen nem lett volna lehetséges, hogy házkutatást rendeljenek el a Zsuzsánál. Sem az, hogy anyji ártatlan asszonyt citáljanak a kösséghez. Ez nem volt egyszerű feljelentés, valakinek a keze dolgozott benne, ki más lehetne, mint a pap?

Szendi Mátyás, a Mari apja és Cser Lajos, a vallásos kocsmáros együtt mennek el Becsy Pálhoz. Nem mondanak szembe semmit sem nyíltan, de hangjuk színe elárul mindent. Fojtott, gyűlölködő, izgatott, túlfűtött hang ez, melyben benne van minden burkolt vád, minden lenézés, minden felháborodás.

A tiszteletes megdöbbenve nézi az embereket. Vajjon mit akarnak? Ő maga is tulzottnak látja az ügyesség eljárását. Tapintatosabban kellett volna. Hamar megérti, hogy ezeknek vele van bajuk. Míg a Cser Lajosnak is, aki pedig jó embere.

De nem védekezik, mert az egyetlen lenne a beismeréssel.

A kínos helyzet azonban felkelti az ő ingerültségét is. Tul messze megy a Lidi. Tul heves, tul gyűlölködő. Ő csinált itt valamit. Talán az orvoson keresztül. Vagy többben irták alá a levelet. Esetleg a Király tisztelgéses volt a kelletlenül inkább ambiciózus.

Feszült, ellenséges hangulatban köszön el a nagyvárda és a kocsmáros. A pap riádtan jár fel-alá az irodában, szíve kínosan elszorul, legjobban szeretne kifutni a világból.

Minek is a sok lelkesedés, sok terv, önzetlenség, önfeláldozás? A vége az lesz, hogy ő maga kárhozik el a gyehennában. Hiszen lassankint mindenki ellenségévé válik, szava egyenlő lesz a semmivel, akár itt se maradjon. Nem fizetik az adót, összevadászik az iskola, árnyabb lesz a szószék, mintha kint a Szaharában állítaná föl és ott prédikálna a végtelen pusztaságoknak. Tönkre megy ő maga is, az asszony, a két gyermek és a csecsemő, aki most van eljövendőben.

A finom és ifjontian lelkes szívét mely szorongás fogta el. Jaj, mi is lenne, ha a tehetetlenek kenyér nélkül maradnának? Ha nem tellene ruhára, iskolára, orvosra? Ha teljesen öltre menne a falu-

val, ha elveszítene papi renoméját, ha úgy kellene élniük a nép tengerén, mint sajkának a háborgó óceánon?

Feladtad nekem, Uramistenem, az élet nagy leckéjét. Jaj, kifejti meg ezt a problémát?

Hogy kell cselekednie hogy helyes legyen? Mit kell mondania, hogy okos legyen?

Elbátortalanodott lélekkel megy be az ebédlőbe, ahol az asszonya tesz-vesz. Atöleli és érzi, hogy szorít egyszerre két életet a karjai között. Két életet, melyekért ő a legközvetlenebbül felelős. Melyeknek ő a kormányosa. Nem is kettőt, négyet, négy legedesebbet, legkedvesebbet, legtehetőlenebbet, akiket neki kell átvezetni a pusztaságon. Ezekre vigyázni kell, ezeket őrizni kell, adj hozzá, Jézusom, erőt!

*

A feltűzött hangulat délután kirohant a cigányok ellen.

Ki kell őket verni. Kapára-kaszára és usgyil! El velük...

A tanács koradélután ülést tart. Nem hivatalos az összejövetel, csak afféle véleménycsere. Meg kell hányni-vetni a dolgot.

Villámok cikáztak a levegőben.

— A mórakat őrizzük mi, bennünket pedig őriz a zsandár! — véli az egyik.

— Mi tömjük a hasikat, magunk pedig pusztuljunk! — mondja a másik.

Kétségtelen, a cigányokat távozásra kell bírni. De hogyan? Hiszen maguktól nem akarnak menni, bolondok is lennének ha akarnának. Éjszaka bármikor felszedhetnék a sátorfájukat, ha kedvük volna odébb állani.

Végül Hahn Fülöp, a tréfamester segédjegyző szólásra jelentkezett és vállalkozott arra, hogy a karavánt elkényszeríti a határból.

— A minisztérium, tisztelt tanácsagok, csak azt írja elő, hogy élelmezziük őket. Hát adunk nekik enni. S azt, hogy őrizzük őket. Megtettük. De mi felelőségünk van abban, ha megszöknek? Semmi. Nem vagyunk porkolábok. Ennélfogva a karaván meg fog szökni!

Néhány perc múlva a segédjegyző, a rektor és három tanácsag megindultak a cigányok tábora felé. Ez jócskán a falun kívül feküdt, tul a temetőn.

Két nagykompi legény örkdött a füstösökre. Mászáltak a sátrak között, viháncoltak a lányokkal, jókat huztak a füstösök hátra.

Milyen csodálatos is a Teremtő bölcsessége. Lám, éppen olyanra teremtette ezeket a tolvajokat, mint a becsületes embereket, de dupla bört huzott a testükre. Kell is nekik. A tél fagyasztó hónapjaiban kint a szabadban laknak, tenger-lenge, ringy-rongy sátrak alatt, melyeken keresztül szabadon vándorol az eső, a fagy és a szél. Olyan kicsi a sátrak, hogy esténként, ha lefeksznek, a lábuk és a fejük kilátszik az elnyütt vitorlavászon alól.

— Nem báj, — mondották — csak a hásunk ne fázzsék...

A segédjegyzőnek eszébe jutott az apja, aki vásáros csizmadia volt. Kocsin cipelte a portékát egyik faluból a másikba s maga is gyakorta aludt vászon alatt, bundák, kendők, takarók, lópokrócok tömegével takarva. Gyerekkorában sokszor elkísérte az apját, a vidám tolnamegyei svábot s ha egy helyről odébb állottak, segítette a cececulát felrakni a szekerre. Még most is visszatekint neki, ahogy az apja félig svábul félig magyarul, furesa vásáros zsargonban gyorsan hadarva a szavakat biztatta:

— Fülöp, mein Kind, steck ein dein füled unter den sapka hinein, sonst megfázni. Nitti tacken fogdd meg fiam die sátorfa und so tu's auf den koci hinauf, sonst lecsni...

A cigányok körülözönlötték a vendégeket:

— Kezűket csokoljuk... húst tetettek hozni... megvesünk már a dárától!

A segédjegyző magához intette a vajdát:

— Te anyagyilkos!... Öszentsége a kalocsai érsek ur kegyelmes parancsa folytán holnap beoltunk benneteket. — Adok én fincktek feketehimlőt és ingyenkosztot, bestia fajzatja! Reggelre szedd össze a bandát, asszonyostól, gyerekestől együtt. Aki az oltás elől szökni próbálna, az deresre kerül és százat kap a mogyoróvesszővel, hogy kinyulik, mint a mákos nudli. Takarodj innen, hogy vesszen meg, aki nemzett!...

A cigányok riádtan kotródtak arrébb.

— Tehát megértettétek?... Reggel mindenki kap a kösségi tüvel egy oltást! Mit bámulsz rám, te bibas? Az anyád errearráját! Ugy váglak képen, hogy fölrepülsz a mennyországig, szétmázolódsz az égen és falfestmény lesz belőled!... Hát még itt vagy? Kenj le neki egyet, Jóska!

Elindultak visszafelé. Utánuk sirt a cigányok panaszkodása, könyörgése, jajszava, rémülete.

— Hajnalban egy sem lesz itt — mondotta büszkén a segédjegyző. — Banni kell velük tudni!

Másnap reggel a két soros falőr kiment a határba. Együtt volt az egész karaván, nem hiányzott még egy sátoroszög sem.

Riadt pillantásokkal elől szemlélődött a vajda. Mögötte az asszonyok jajveszékelték. Várták az oltást. Maradtak.

A vezényletet az egész vonalon a segédjegyző vette át. Frankovics az előző nap délutánján elutazott. Azt mondotta, Szentmártonban van dolga. Már, aki hiszi...

Hahn Fülöp olyan volt, mint a pulyka. Kurafi cigányjai, dühöngött magában, hogy csufá tették. Na, lesz nekik hadd el hadd.

Athivatta a kösséghez a egyik gazdát.

— János bácsi, van magának szecska-vájója?

— Honne, segidjegyző ur...

— Régi vagy új?

— Régi.

— Na rakja hamar kocsira, osztán hozza ki a temető mögé. Beoltjuk vele a cigányokat.

Özönvíz előtti masina volt, nagy lendítőkarral, mely vágta a levegőt, akár a mozdony dugattyuja. A segédjegyző egy nagy gombostűt vert át a kar fején és odaintette a vajdát:

— Le a nadrágot, moré...

A cigány arcán kiült a halálfelelem.

— Mit mondtam, az ördögöt az apának?... Le a nadrágot, vagy százat verek rád!

Tragikomikus színjáték következik. A szecska-vájó karja meglendül, a kösség tüje szur egyet rajta.

— Jáj, náccságos uram!

Olyat ugrik a moré, akár a pápua táncos a győzelem utáni bálon.

A vajda után sorra jönnek a többi férfiak. Azután a nők állanak a szecska-vájó elé. Ők a karjukba kapják az inyekeiót. Mert bölcs a falusi higiénia. A gyógykezelést össze tudja egyeztetni a szeméremmel.

Két óra múlva a karaván makkegés-séges. Ki itt tapogatja magát, ki ott. Most már nem szólhat a kalocsai érsek egy szót sem. Elmúlt a himlőveszedelem. Joggal igénylik a húst.

De a segédjegyző még nem vesztette el a háborút Odaintette magához a vajdát és másnap reggelre kiadta az ordret:

— Vakapád!... A bécsi püspök leirt, hogy holnapra kopasz nyírjunk mindnyájatokat. Az asszonyokat is. Reggelre tehát együtt legyetek valamennyien, majd a kösségi beretvával lenyessük a fejbőrötöket. Pusztulj a szemem előtt!

Reggelre nem volt egy cigány sem az egész határban. Még a nyomukat is elhordta az éjszakai szél.

— Nagy művész a tekintetes ur! — gratuláltak a segédjegyzőnek a falusiak.

— Semmi ez... Csak ismerni kell a fajzatát! — felelte szerényen. Hahn-Teti nélkül nem tudnak élni...

Ez a cigányhistoria kissé lecsillapította a falut. De a kedélyek azért izzottak. Akiket a zsandárok kihallgattak, nem tudtak feledni. Néhányan bezárkóztak házaikba és nem voltak hajlandók senkivel sem érintkezni. Ezek a Rác Lidi környezetéhez tartoztak.

A mórak elhajszolása után afféle vihar előtti csönd ülte meg a falut.

Unnapi fegyverszünet a háboruban.

Majd kiderül, mi lesz a Zsuzsával.

Az ő dolga tudni, ki kinek tartozik el számolással.

Ha ugyan hazajön.

Szegény feje.

IX.

Rác Lajos már ötödnapja jeget hordott Marót Balázsnak, a nagyvendéglő pincéjébe.

Az éjszaka kint aludt az istállóban, hogy korán kelhessen és kezdhesse munkát. Még nem is pitymallott, már befogta a lovat és elindult a Tiszához a komp irányában.

Embertelen munka volt, amit vállalt. Negy kilométernél több a folyóig oda-vissza. De mivel az ut használhatatlan a földeken halad keresztül, a ló minden percben botlott egyet, Isten csodájára, hogy eddig le nem sántult vagy lábát nem törte.

A folyón ő maga csakányozta össze a jeget, fölrakta a kocsira, bevitte a nagy vendéglőig Husz krajcárt fizetett Marót Balázs egy fuvarért, dolgozhatott hajnalról késő estig, mégsem keresett meg többet nyolc hatosnál, vagy legjobban esetben egy pengőt. Benne van a maga és lova munkája, egész napi áldatlan kimerítő verejtékezés és a rizikó, hogy a ló a lábát töri, vagy a szekér felfordul a süppedékes talajon.

S nem szolt egy szót sem, sőt örülhet, hogy ő kapta a jégelést. Más is vállalta ennyiért. Szegény embert még az ág is huzza.

Egyetlen vigasza van, az, hogy lesz az még rosszabbul is. Ha az apja meghal, annyija sem lesz, mint most. Mert ameddig az öreg él, addig az egész az övé, hiszen az apjának nem kell már semmi, egy darab kenyérről, tányér levestől és pofa bagóval el van hétszámra. De ha elmegy földvárja deszkát árulni, ami nem késztetik soká, alig mozog benne a szuffla, akkor megoszlik az a semmi is, amit hátrahagy. Vagy osztózás lesz vagy megváltja a Lidi részét.

Nyolc hatosért törni magát, a lovat, szekereit egész nap!

Ez az állat is kiáll a tavaszi munkát. Nem lesz jó már, csak szafaládának.

Délután három óra van, amikor negyedszer ér le a Tiszáig. A komp drótkötelekkel megkötve áll a part mellett egészen körülragyta a jég. A révész oldja a csónakot. Valaki áll a tulparton és integet.

Asszony.

Kiabál át errefelé, de hangját nem hallani, mert elnyeli a jégtáblák zengése.

— Menyek mán, ne ordéj, te cafra... A csónak siklószerű ügyességgel siklik a táblák közé. Ha csak egyszer is eltevésténé, az Isten sem segítené ki az ördög karmaiból. Összeroppanna a gyöngye ladik a jégtáblák erejétől. Mert nem porhanyós, mállós jég ez, mint decemberben, amikor a víz éppen csak összeáll, hanem kemény, akár a kő és vastag, mint az acél.

Uj előfizetők

az eddig megjelent folytatásokat díj-talanul kapják. Fizessen elő a B. L. hogy mindennap rendszeresen olvashassa a legjobb romániai magyar pot.

Közgazdasági Lapok

ROVAT-ÉLEN

A földkiszajátítás revíziója

Madgearu földművelésügyi miniszter új törvényjavaslattal kedveskedik, amely valóban kedves lenne számunkra, ha — ha bizhatnánk abban, hogy valami hasznunk is lesz belőle.

Csak hogy éppen ebben nem bizunk. Nálunk sajnos, a legideálisabb elgondolás is torzszülötté válik, mire tetté megszűnt.

De ime a törvényjavaslat: 1. A kiszajátítás revíziója kérhető a következő két esetben:

a) Ha bizonyítható, hogy a kiszajátítás iratai alapján történt.

b) Ha ugyanazon kiszajátítás ügyében két ellentmondó végzés hozatott.

2. Kérhető a földosztási listára való felvétel:

a) Ha bizonyítható, hogy a kérvényező tévedésből, vagy más indoklatlan okból hagyta ki a névjegyzékből.

b) Kérhető a névjegyzékből való törlés, ha bizonyítható, hogy a jegyzékben való felvétel hibás alapon, vagy indoklatlanul történt.

A javaslat a törvényvéleményező tanács ülésén élénk vitát vont maga után, ettől eltekintve a javaslat már a közeli napokban a parlament plénuma elő kerül.

Nem vitás, hogy — ha a javaslat valóban törvényerőre emelkedik és azt becsületesen végre is hajtják — a földosztásból kifejezett kisebbségek tömegesen fogják kérni jogaiknak elismerését.

Kérdés azonban, hogyan fogják végrehajtani a törvényt.

Katasztrófális a munkanélküliség Csehszlovákiában

Prága, február 20.

A cseh népjóléti minisztérium jelentése szerint Csehszlovákiában a munkanélküliség olyan arányokat ölt, hogy már nemzeti katasztrófáról lehet beszélni. A legutóbbi statisztikai kimutatás szerint az országban hivatalosan 600 ezer munkanélkülit tartanak nyilván, azonban csak 65 ezer kap segélyt.

Lapjelentések megállapítják, hogy az átmeneti munkanélküliséggel együtt egy millióra tehető a munkanélküliek száma, akik teljes éhínség előtt állanak.

A kormány akcióit indított be, hogy önkéntes társadalmi adakozásokkal enyhítsen a munkanélküliek nyomorán. Ha ez az akció nem sikerül, a kormány egy kényszeradakozási törvényt fog életbe léptetni.

Amerika a nemzetközi vámok csökkentéséi kezdeményezi

Newyork, február 20.

Az Egyesült Államok kormánya rövidesen felhívással fordul az összes államok kormányaihoz, hogy Európa valamelyik városában megtartandó nemzetközi vámkonferenciára szakminisztereikkel képviseltesék magukat. Amerika ugyanis a nemzetközi vámok csökkentését kezdeményezi. Az amerikai elgondolás szerint a vámok általános csökkentése maga után vonná a fogyasztás növekedését és ezzel az ipari tevékenységet is fokozni lehetne.

A baj csak az, hogy az utóbbi években nem egy ilyen és ehhez hasonló kezdeményezés történt már, azonban a gyakorlati megvalósítását egyszer sem lehetett keresztülvinni.

Ujabb agrárvámemelés Németországban?

Berlin, február 20.

A német birodalmi földművelésügyi miniszter javaslatot készített a behozatali agrárvámok újabb emelése érdekében. Németország nemrégiben már emelte azoknak a terményeknek a vámjait, amelyekből intenzív termelés folyik belföldön és így csak mérsékelt behozatalra van szükség. Ezért az előterjesztést az újabb vámemelésre idegenkedéssel fogadják úgy gazdasági, mint politikai körökben.

Bánsági küldöttség interveniált megint Bukarestben a Timisiana és Victoria bankok szanálása érdekében

Bukarest, február 20.

A fizetésképtelenné vált temesvári Timisiana és az aradi Viktória bankok szanálási ügye egy lépéssel jutott közelebb. Hónapokkal ezelőtt kiltatásba helyezte a kormány, hogy a Banca Naționala útján szanálja a két fizetésképtelen román pénzintézetet és vagy hosszabb lejáratu kölcsönt bocsát rendelkezésükre, vagy pedig a nagyváradi Bihoreana-val fuzionáltatja azokat. Eddig egyik megoldás sem történt meg és a betétesek, meg egyéb hitelezők hiába várják a

beigért szanálást és pénzeiknek visszafizetését.

Tegnap Bukarestbe érkezett Bocu Sever bánsági tartományi igazgató, Balta Coriolán temesvári polgármester és dr. Mercea Vactor, a Timisiana ügyésze, akik a Timisiana szanálása ügyében hosszasan tanácskoztak a Banca Naționala igazgatóival.

Amint kompetens helyről értesülünk, a delegáció ezuttal is csak ígéretet kapott, de pénz nem és így az insolvens román bankok frontján a helyzet változatlan maradt.

Magyarország az összes favámokat felakarja emelni

Ha a vámokat felemelik, felborul a készülő román-magyar kereskedelmi szerződés

Budapest, február 20.

A magyarországi importtűzifa vámját, amint ismeretes, nemrégiben felemelte a magyar kormány és ezzel az intézkedéssel, amely a belföldi tűzifa védelme érdekében történt, halálos döfést kapott az utódállamok tűzifaexportja, a melynek főpiaca Magyarország volt.

A magyar belföldi fatermelőérdekeltségek most újabb akciót kezdtek, hogy a kormány az összes favámokat emelje fel. Eddiginél nagyobb védmérelmet akarnak a termelők gömbfára, hárdozt, ácsolt és hasított fára, vasuti talpfára, kádárfára és fűrészárura.

A fafeldolgozó ipar érdekelteit és az importőrök már is állást foglaltak a tervezett vám-

emelés ellen és rámutatnak arra, hogy Magyarországon keményfatermelés alig van, puhafatermelés pedig ugyszólván egyáltalán nincsen, ha tehát a vámokat felemelik, úgy a fafeldolgozó ipar adja meg annak az árát. Egy másik szempont, amely a vámok felemelése ellen szól, az is, hogy a most készülő román-magyar szerződésben a favámok már le vannak kötve és ha a vámokat felemelnék, úgy ez a szerződést felborítaná.

Hogy azonban ezeket a szempontokat nem fogja-e a magyar kormány a belföldi fatermelők érdekeinek alávetni, azt ebben a pillanatban még nem lehet tudni és így — romániai szempontból — legalább is aggályos a helyzet.

Jön a karfell törvény!

Manoilescu állítólag végleg elejtette a kényszer-szindikátusok tervét

Bukarest, február 20.

Február 17-én ült össze Bukarestben az ország gyáriparosainak közgyűlése, hogy a különböző kerületek által elfogadott határozatok alapján egységes álláspontot hozzon létre a Manoilescu kereskedelmi és iparügyi miniszter által kidolgozott ipari és bányászati kényszer-szindikalizálási törvénytervezettel szemben. Annak idején, amikor egy indiszkréción folytán Manoilescu mindenképen katasztrófális tervezete nyilvánosságra jutott és az érdekeltek az első megdöbbenés hatása alatt viharos tiltakozással reagáltak a bolsevista-fascistáizú törvényjavaslatra, Manoilescu miniszter maga elé invitálta a gyáriparosokat, hogy tegyék meg észrevételeiket a javaslat tekintetében. A gyárosok azonban udvarias formában kitértek a meghívás elől és azt a választ adták a miniszternek, hogy csak

a javaslat teljes szövegének ismerete és alapos tanulmányozása után kívánják véleményüket kifejteni.

A tizenhetedik gyűlésen az ország gyáriparosai megegyeztek abban, hogy Manoilescu terve egyszerűen kivihetetlen és nem egyéb, egy merész fantáziájú elméleti kísérlet elgondolása.

A gyűlés után népes delegáció kereste fel a minisztert, aki a javaslata ellen felsorolt igen súlyos érvek hatása alatt és a gyáripr egyetemes tiltakozásának látára

kijelentette, hogy ilyen formán elejti a kényszer-szindikátusok alakításának tervét

és a kolozsvári gyáripari körzet kívánóságának honorálásával az új törvénytervezet a szabad megegyezés alapján létesítendő szindikátusokról fog intézkedni, egyben az ilyen természetű karfell alakulását fogja szorgalmazni.

Kétszáz ajánlatot adtak be eddig az állami erdők koncessziójára, de egy sem komoly — mondja az autonóm pénztár vezérigazgatója

Bukarest, február 20.

Néhány hónappal ezelőtt jelent meg az első hír arról, hogy különböző külföldi tőkecsoportok nagy összegű kölcsön fejében hajlandók az állami erdők bérbe venni. Az első ilyen ötlet felvetője Krausz Simon volt, az ismert budapesti bankár, aki a legnagyobb titokban ajánlatot nyújtott be az autonóm erdőpénztárnak, amelyben

svájci, belga és német tőkésekkel álló pénzeszoport nevében felajánlott néhány milliórd lej kölcsönt, ha az erdők bérbe adják a konzorciumnak.

Krausz Simon feltűnést keltező ajánlatával megadta az ötletet a belföldi va-

gyonbukott sibereknek, akik sáskahad módjára rohamozták azóta az autonóm erdőpénztárt hasonló ajánlatokkal Akadt azonban egy értelmes közgazdász, aki felvilágosította az érdekelteket tényezőket, hogy most, amikor világszerte pang a faüzlet, hogy most, amikor összes romániai nagyüzemek kénytelenek redukálni termelésüket, a nagytermégekben való fakitermelés nem lehet üzlet.

Mégis: Krausz Simon ötletének nyilvánosságra jutása óta

több mint 200 ajánlat futott be az erdőpénztárhoz az erdőkoncesszió elnyeréséért.

E kérdéssel kapcsolatban alkalmunk

volt beszélgetést tolytatni Orecea professzorral, az autonóm erdőpénztár vezérigazgatójával, aki a következőket mondotta:

— Az utolsó hónapokban rengeteg ajánlatot kaptunk nagyszabású erdőki-termelési engedély-koncesszió kiadására. Az autonóm erdőpénztár szabályzata az ilyen természetű tranzakciót hetedik szakaszában kimondja, úgy, hogy a mennyiben mi az erdőköt törvény által megengedett keretek között koncesszionálnánk, úgy csak jogunkkal élünk.

Az eddigi ajánlatokról azonban meggyőződünk, hogy mind komolytalannok

és véleményem szerint e pillanatban az idő sem alkalmas arra, hogy az állami erdőköt bérbe adjuk. Amennyiben egy komoly ajánlkozó jelentkeznék, úgy szívesen tárgyalunk vele. Sápót hajhászó ügynököknek azonban nem ülünk fel.

Werner Sombart előadást tart Kolozsváron

Kolozsvár, február 20

Werner Sombart berlini egyetemi tanár, a világhírű szociológus és nemzetgazdász, március első napjaiban rokonainak látogatására Erdélybe jön. A kolozsvári gyáriparosok ezt az alkalmat arra használták fel, hogy a nagykonceptióju német tudóst, aki közvetlenül a háboru befejezése után adatszerűen kimutatta, hogy az egyes államok által inaugurált gazdasági politika a mai borzalmas világháborúhoz vezetett, egy előadás megtartására megnyerje. Werner Sombart a meghívást elfogadta és március kilencedikén Kolozsvárra érkezik, ahol a kereskedelmi és iparkam disztermében fogja előadását „A jövő gazdasági élete” címmel megtartani.

Kis Közgazdasági Hírek

Ujabb rendelkezés szerint Magyarországból Romániába egy postautalvánnyal az eddigi 280 pengő helyett, 340 pengő küldhető. Utánvételes küldeményeknél ugyancsak 340 pengő a legmagasabb összeg. Romániából Magyarországra az utánvételes és postautalványi küldemény 10.000 lej.

A temesvári kereskedők egyesülete vasárnap tartja rendes évi közgyűlését, amelyen tárgyalni fogják az aktuális problémákat is.

A csehszlovák-osztrák kereskedelmi tárgyalásokat hétfőn folytatták. Magyarországgal az új tárgyalásokat február 20-án logják megkezdeni, míg a jugoszláv-osztrák kereskedelmi tárgyalások kezdetét március elejében állapították meg. Időközben megtárgyalják az ideiglenes osztrák-román kereskedelmi szerződés módosításait is.

A súlyos gazdasági krízis következtében a jugoszláv faipari vállalatok egymásután szüntetik be működésüket. Teljes üzemmél csak a Sipad állami vállalat dolgozik. A bányá- és erdészeti miniszterium március 3-ára ankétot hívott össze, amelyen az érdekelte szervezetelek képviselői is részt vesznek.

Legújabb hivatalos jelentés szerint Ausztriában 351.239 személy élvez munkanélküli segélyt, ebből Bécsben magában van 116.905.

Tőzsde

1931. február 20.

Zürich (nyitás): Berlin 123.22 és fél, Amsterdam 208, Newyork 518 és fél, London 25.18 és egyenyed, Páris 20.52, Milánó 27.13, Prága 15.55, Budapest 90.42 és fél, Belgrád 9.12 és háromnegyed, Bukarest 308, Varsó 58.05, Bécs 72.80.

Devizák (belföldi jegyzés). London 816.50, Zürich 32.48, Newyork 167.80, Berlin 40, Bécs 23.63, Prága 4.97, Budapest 29.55, Milánó 8.80, Páris 6.60, Amsterdam 67.61.

Valuták. Angol font 816.50, svájci frank 32.50, dollár 168, osztrák shilling 25.60, cseh korona 5, pengő 29.50, marka 40, olasz lira 8.80, francia frank 6.60, holland forint 67.70, dinár 5.

Ifjuság

Szerkeszti: Kőrösi Sándor

A magyar könyv

Azt hiszem, az Ifjuság mindegyik olvasója olvasott, vagy hallott az utolsó két évben rendezett magyarországi magyar könyv-hetekről és megértette ennek a mozgalomnak szép célját. Egy hétig kizárólag magyar irodalomnak, a magyar szellemnek hódolni és csak azt terjeszteni! Milyen nagyszerű gondolat ez és milyen kár, hogy itt, Erdélyben, nem valósítható meg. Pedig talán sehol nincs nagyobb szükség rá, mint itt, ahol — sajnos — a magyar irodalom erősen háttérbe kezd szorulni a külföldi irodalom „remekai” előtt. Mert hiszen ugyan kinek kell ma magyar könyv, mikor olyan külföldi „alkotásokat” olvashat, mint Courts-Mahler, Ellinor Glyná és a többi „halhatatlan” művei és amikor mindenki idegen írók olvasásával akarja műveltségét fitogtatni. Különösen vonatkozik ez a lányokra és éppen ezért ez a cikk inkább nekik szól, mint a fiúknak, de azért az utóbbiak is olvashatják.

Nagyon sokan azt hiszik, hogy a műveltséget csak a külföldi könyvekből lehet elsajátítani. Ezek nagyon tévednek, mert nekünk magyaroknak elsősorban a magyar könyvre, a magyar műveltségre van szükségünk! Vajjon a franciáknál, angoloknál, vagy bármely más nemzetnél előfordulhat-e az, ami nálunk oly gyakori, hogy nemzeti irodalmunkat nem ismerik, míg ellenben a külföldi nagyszerűen (sajnos azonban, gyakran annak is csak a selejtesét.) Nem, ez nem fordul elő sehol, viszont nálunk nem nagy ritkaságszámba. Nem egy lánnyal találkoztam, aki szégyenkezve vallotta be, hogy bizony magyar könyvet ő csak egy párat olvasott, inkább külföldit olvassa, mert azt jobban szereti. Arra a kérdésomre, hogy miért szereti jobban, nem tudott felelni.

A régi magyar írókról, mint Jósika, Kemény és a többi kiváló íróművészeinkről meg szó se lehet. Pedig mennyi szépség van ezeknek az igaz halhatatlanoznak egy-egy művében! Lehet hogy eleinte kissé nehézkessé teszi olvasásukat a nyelv ódonága, de ha megszoktuk, éppen ebben gyönyörködünk a legjobban és büszke boldogsággal tölt el a tudat, hogy nálunk már 100—150 évvel ezelőtt ilyen kiváló mesterei éltek a tollnak. Azt pedig, hogy ki volt Mikos Kelemen, meg se merem kérdezni egy mai fiatal lánytól, mert félek, hogy nem tudná és nekem kellene elpirulnom helyette. Pedig szívet-lelket nemesítőbb olvasmányt képzelni se lehet Rákóczi hűséges apródjának tisztaságát, zamatos-magyar, meghatóan kedves, szép leveleinél.

En nem azt akarom ezzel mondani, hogy külföldi könyveket nem kell olvasni. Dehogynem! Csak előbb mindenki ismerkedjen meg saját nemzeti irodalmával és csak azután a külföldivel, de azok közül is csak a legkiválóbb alkotásokkal, nem pedig mindenféle limonádé-regényekkel. Bár merem állítani, hogy a mi ritka gazdag szép és tudományos irodalmunk alapos ismeretével a külföldi könyvek olvasása nélkül is igen nagy, széleskörű műveltségre tehetünk szert, míg akár-mennyi külföldi könyvet olvasott is valaki, ha a mi irodalmunkat nem ismeri, nem művelt magyar ember!

Olvassuk és szeressük a magyar könyvet, amely a magyar géniusz tükré és amelyben saját magunkra találunk. Nekünk, erdélyi magyar ifjuságnak, kétszeres szükségünk van erre, mert csak így lehetséges, hogy szellemünk tisztaságát megvédvé, az idegen elemnek ellenálljunk. Már pedig szellemünk tisztaságát...

Köhögésétől gyorsan megszabadulni

gyorsan megszabadulni, mert annak oka sok súlyos betegség okozója lehet. Prof. Dr. Páter köhögés elleni teája megszűn'e'i a köhögést és a légzőszervek hurutos me betegedéseit gyorsan gyógyítja. A teának napi használata a nyhülsé megcsinálja. Köhögésre hajlamosok egy napszere tesztáljanak, mely szük-ség esetén tavaszig folytatandó. Prof. Dr. Páter köhögés elleni teája me na ny mennyisége élvezése során sem aralmas. Hosszabb használatnál a gazdaságos doboz-csomagolás érendő.

Prof. Dr. Páter köhögés elleni teája a drogériákban is megvásárolható. Ahol nem található, ott a gyógyszerészek — határozott kívánsá-ra — rövid idő alatt, eredeti csomagolásban szállítják a teát. A telitaláló kepe és örvényesen védett aláírása minden egyes ere etl csomagolón látható — Nagyban kereskedjék: STANDARD Drogeria, Bucuresti.

Tanulságos érdekességek

Törvény a békafoágás ellen — és más tudnivalók

A békecomb Tiroiban annyira kedvelt csemege, hogy a nagy kereslet már-már kipusztulással fenyegette a rendkívül hasznos békát. Ezért a tiroli tartománygyűlés szigorú törvénnyel tiltotta el a kecskebéka fogást s kövekezőképen a békecomb nyers, vagy elkészített állapotban való árusítását. A tilalom ellen vétőket súlyos pénzbírsággal sújtják.

Ilyen törvény minálunk is felférne, ahol ilyenkor szintén rossz napok járnak a szerencsétlen békára. Ezrével fogdossák és pusztítják őket a legnagyobb kegyetlenséggel s több kárt okoznak ezzel, mint mennyit egy-egy béka-cimb-vacsora a legkedvezőbb számítás mellett is megérhet. A jóérezű emberek azonban törvény nélkül is igyekeznek megakadályozni azt a borzalmas álatkínzást, amely a béka-fogással jár.

Hogy a szigorú telek milyen rettenetes pusztítást visznek végbe a hasznos madarak között arról némi fogalmat nyújt Legee német megfigyelő beszámolója. Legee 1929. márciusában bejárta az Északi-tenger partvidékét és csupán ké kilométernyi utvonalon 555 madárhullát talált. Az elhullott madarak 34 különböző fajhoz tartoztak s a hidegtől és...

éségtől pusztultak el. Megfigyelései alapján aztán Legee kiszámította, hogy azon a télen egyedül Németországban több millió madár pusztult el s hogy a beállott hiány pótlása évekig eltarthat. Ebből az egyetlen adatból is látszik, hogy a madárvédelem szempontjából mennyire fontos a madarak téli etetése.

A testmagasság a veleszületett faji sajátások mellett leginkább három tényezőtől függ: az éghajlattól, a táplálkozástól és éle körülményektől. Hogy az éghajlati viszonyoknak milyen nagy befolyása van a testmagasságra, azt leginkább az Amerikába vándorolt kistermetű népek mutatják, akiknek Amerikában született gyermekei jóval nagyobb testmagasságot érnek el, mint szülőik. Az ugyanegy fajhoz tartozó hotten-otai és busmánégerek közül a természetlen Kalabári-sivatagon élő busmánok sokkal alacsonyabbak, mint a természetlenebb vidékeken élő és bővebben táplálkozók legközelebbi fajrokonai.

A japán iskolásgyermekekben végzett magasság-mérések is azt mutatják, hogy a tisztán rizs táplálékot élők jóval alacsonyabbak, mint azok, akik a rizs mellett egyéb táplálékot is kapnak.

...nem örvéne édes-sznt kötelességünk, amit, remélem, az „Ifjuság” gárdájának minden tagja örömmel teljesít (Kolozsvár.)

Petrovay Gabriella.

A mese hatalma

Az arab nép rendkívül szereti a mesét. Aki szépen tud mesélni, annak könnyű dolga van náluk. A következő történet a mese hatalmáról szól. Olvassátok figyelmekkel.

Volt egyszer egy dús gazdag kalmár. Nagy birtokai voltak és sok szolgát tartott. Gyakran messze földre kellett utaznia, hogy üzleteit lebonyolítsa. Történt egyszer, hogy lóra ült és elindult különfele városokba üzleti ügyeit eligazítani. Meg is érkezett a legközelebbi városba és baj nélkül lebonyolította dolgait, azután újra lóra ült és hazatért. Négy napja utazott már. Negyednapra egy szép ligetbe ért. A nap merően tüzött a földre és a hőség elviselhetellenné vált. A kereskedő lezárt a lováról, odakötözte az egyik fához, ő maga pedig leheveredett a közeli patak partján egy hatalmas diófa tövébe. Tarsolyából datolyát, kétszeresített vett elő és falatozni kezdett. Amint a datolyát ette, megáit jobbra-balra hajgálta. Mikor befejezte ebédjét, megmosta kezét, arcát, lábait, azután imádkozott. Még be sem végezte imádságát, mikor egyszerre hatalmas, galambösz szellem lépett eléje és rettenetes kardot suhogtatott a kezében.

— Kelj fel, — rivalt a kalmárra, — mert megöllek. Megöllek, mert megölted a fiamat. — Isszoyu ordítással fejezte be szavait.

A kalmár megijedt a szörnyeteg szavaitól, megjelenésétől s reszketve szölt: — Ó jaj, jó uram, mit vétettem ellened, hogyan ölhettem volna meg én a te fiadat?

— Mikor a datolyákat etted, — felelte a szellem, — szétdobáltad a magvakat. Az egyik mag az én piciny fiamat találta és szegényke azonnal meghalt.

— Isten kezében vagyunk mindnyájan, — mondta a kalmár és térdre borult. — Nem akartam megölni a fiadat! Higgy nekem, szellem! De, ha megöltem, bocsásd meg érte!

— Nem bocsátok meg, — üvöltött a szellem, — meg kell halnod! — Megragadta a kalmárt, lelepete a földre és felemelte a kardját. De a kalmár tovább könyörgött.

— Hatalmas szellem! Gyermekeim, feleségem, birtokom, üzletem, több szolgám van otthon. Engedd meg, hogy csak még egyszer hazamenjek, hogy elosszam igazságosan minden birtokomat. Isten a tanom, hogy amikor elvégeztem ügyem-jos dolgaimat, visszatérek hozzád, akkor megölhetsz tetszésed szerint.

— Attól félek, — mondta a szellem, — hogyha megadom a haládeket, nem térsz vissza többé.

— Esküszöm az élő Istenre, — kiáltotta a kalmár, — visszatérek.

— Mennyi időt kívánsz? — Egy évet — felelte a kalmár. — Rövidebb idő alatt nem tudom elrendezni ügyeimet és nem tudok felkészülni a halálra. Fogadom azonban, hogy holnap-hoz egy eszlendőre előjök ehhez a fához és kezembe adom az életemet. A szellem újra megeskette a kalmárt, hogy viszszaér, azután eltűnt.

Mikor a kalmár felocsudott ijedségéből, szomorúan felült lovára és hazafelé baktatott. A szive elfacsarodott, amikor arra gondolt, hogy egy év múlva biztosan meg kell halnia. Otthon felesége és gyermekei kitörő örömmel fogadták, a kalmár azonban könnyes szemmel ölelte magához kedveseit.

— Mindnyájan boldogok vagyunk, hogy megérkezél, — mondta a felesége és le busulsz? Miért?

— Hogyne busulnék, — felelte a férj — mikor biztosan tudom, hogy egy év múlva meg kell halnom. Azután sorra elbeszélte mindazt, ami közte és a szellem között történt. A lesújtó hír hallatára az egész háznép siránkozni kezdett és gyászos szomorúság borult a kalmár otthonára. A kereskedő mindjárt másnap kifizette adósságait, — megajándékozta barátait, gazdag alamizsnát osztogatott szét a szegények között, ingó vagytonát feleslegére hagyta. Az év gyorsan eltelt és eljött a pálás szomorú napja. Az egész család zokogva és kétségbeesetten búcsuzott el az apától. Mindnyájan vele akartak menni vele akartak meghalni, de kalmár nem engedte.

— Kedves gyermekeim, — mondta — gondoljatok arra, hogy minden mibernek meg kell halni. Kövessétek példámat és nyugodjatok bele mindig Isten akaratába.

Ezeket mondotta, azután lóra kapott és elvágatott arra a helyre, ahol a szellemmel találkozott. Oda is ért pontosan a kitűzött napra. Leszállt lováról és leült a forrás mellé. Szomorúan várta a szellemet. Amint így szomorzkodott a patak partján, egyszerre csak egy nyájas öregember lépett hozzá. Az öreg szarvas-ünnöt vezetett pórázon.

— Testvérem, — köszöntötte az öreg kalmárt. — Miért jöttél erre a pusztára helyre, ahol csak a gonosz szellemek tanúznak? Ha a szén fákat nézed azt hiszed, hogy emberlakta vidék, pedig valóságos vadon ez a tájék és veszedelmes itt időznöd.

A kalmár sóhajtott, elmondotta, hogy miért kellett idejőnnie a forrás mellé s hogy minden percben várja a halálhozó szellem megjelenését. Az öreg csodálkozva hallgatta végig.

— Valóban ez a világban a legkülönösebb eset, amit eddig hallottam. Itt maradj és megvárnom veled a szellemet. Hátha segítségemre lehetek. — S leült a kalmár mellé.

Amint így beszélgettek, egy másik öregember érkezett melléjük. Ez két fekete kutya vezetett. Odament hozzájuk és megkérdezte, hogy mit csinálnak ezen a helyen. A szarvas-ünnöt vezető öreg elbeszélte a kalmár és szellem történetét és megajegyezte, hogy ő nem hagyja el a kalmárt, hanem vele együtt be akarja várni...

a szellemet. A másik öreg melléjük ült és elhatározta, hogy ő sem hagyja el a kalmárt. Egyszer csak hirtelen egy harmadik öreg is jött az uton feléjük. Ez az öreg egy ösvért vezetett. Megállott a két öreg és a kalmár előtt és megkérdezte, miért olyan szomorú a kalmár. Neki is elmondották a kalmár és a szellem történetét és a harmadik öregember is leült a többiek mellé. Nemsokára sűrű gözt láttak a mezőről felszállani, a gőz, mint palami felhő közeledett feléjük, majd hirtelen eltűnt a felhő és a szellem állt előttük.

— Kelj fel, — rivat a kalmárra, a többiekkel nem is törődbe. — Most megöllek, mert megölted a fiamat. — A kalmár és a három öregember erőt vett magán és oda lépett a szellemhez:

— Szellemek fejedelme, mely alázatlan esedezem színed előtt, türtőztessd haragod és mielőtt megölnéd ezt a kereskedőt, légy kegyes, hallgass meg a történetemet. Elbeszélem esetemet e szarvassal, melyet itt látsz mellettem és ha csodálatosabbnak találsz történetemet, mint a halmárét, bocsásd meg e boldogtalan halandónak és engedd el büntetésének egyharmad részét.

A szellem gondolkodott és végre így felelt:

— Am legyen kívánságod szerinti. Mondd el tehát történeted.

A szarvast vezető öreg elmondotta életének történetét. A szellem olyan csodálatosnak találta az elbeszélést, hogy elengedte a kalmár büntetésének egyharmad részét. Ekkor a két ebet vezető öreg lépett a szellem elé és így szölt:

— Hallgass meg engem is fejedelem s ha szavaimat érdekesebbnek, történetemet csodálatosabbnak találsz, mint a szarvas vezető öregember meséjét, úgy engedd el a kalmár büntetésének második harmadát is.

Mindnyájan csodálkozva hallgatták a második öregember meséjét és mikor befejezte, így szölt a szellem:

— Elbeszélésed valóban csodálatra méltó. Elengedem a kalmár büntetésének második harmadát is.

Ekkor előlépett a harmadik öregember és arra kérte a szellemet, hallgassa meg az ő történetét is és ha csodálatosabbnak találja a másik két öreg elbeszélésénél, engedje el a kalmár büntetésének utolsó harmadát is.

A szellem meghallgatta az ösvért vezető öregembert is és mert annak története még érdekesebb és bámulatraméltóbb volt, mint a másik két öreg meséje, megkegyelmezett a kalmárnak s eltűnt. A kalmár nem győzött hálálkodni három meg szabadítójának, a három öreg vele örült, azután elbúcsúztak és kiki a maga útjára ment. A kalmár hazatért feleségéhez, gyermekeihez és örömtelt szíppel adta hátulát Istennek a csodás menekülésért és azontul boldogan éltek, amíg meg nem haltak.

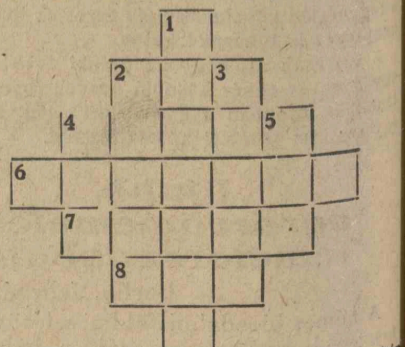
Fejtörő

Beküldte Ladó Lajos, Kolozsvár. A, A, A, G, I, K, Ly, N, O, R. E tiz betű megfelelően csoportosítva két madárnevet ad, amelyek közül az elsőnek utolsó, a másodiknak pedig első szótága még egy harmadik madárnevet is képez.

EGYENLET-REJTVÉNY
Beküldték: Mózes Mária és Rózsai, Szilágyi-somlyó.

a = a legkisebb szám
b = kedves vándormadár
c = tagadó szócska
d = a cselekvés leggyakoribb igéje
e = nemsokára itt lesz (tárgyetsetben)
a + b + c + d + e = JÓ közmondás

KIS KERESZTREJTVÉNY
Beküldte: Schemnitz Erzsé, Kisenev.

Függőleges sorok: 1. Férfinev. 2. Nagykegyelmező ember (ékezhíval). 3. Ilyen az utolsó szócska nálunk eső után. 4. Bim... 5. Románul: róka.

Vízszintes sorok: 2. Németül: asztal (kiejtés szerint). 4. Viz alatt kutat. 6. Hires bűnöző község. 7. Illembeli magatartás. 8. A madarak királya.

KOCKAREJTVÉNY.

Befüldte Máthé Sándor, Marosvásárhely.

	Angol fiunév
	Földmives teszi
	Európai nemzet
	Bírósági eljárás
	Elrejt másképpen
	Német névelő
	Szövő állatka

A sorokat helyesen kitöltve, a vastagon jelölt kockákban egy híres, nemrégiben elhunyt nagy erdélyi meseíró nevét kapjuk.

★

MEGFEJTÉSEK.

A február 8-iki mellékletünkben megjelent rejtvény helyes megfejtése:

- Betűrejtvény — Névutó.
- Sakkrejtvény — Megy a juhász a számaron, földig ér a lába. Nagy a legény, de nagyobb boldogtalansága. P.
- Osztórejtvény — Apostol.
- Névrejtvény — Kálmán.
- Rejtett nevek — Lidi, Nándor, Konrad, Kermen, Ottokár, Tivadar, Bertalan, Vencel.

Nagy részt helyes megfejtést küldtek be: Szabó László és Ambrus Vilmos, Schenk Dezső, Bölönyi Mária, Balázs Gizella, Hamlet Illy, Günther Ilonka, Brezovszky Cica, Engel Gizike, Szabó Mancika, Lutz Irén, Klaitz Mancika, Hankó Ilike, Parkas Iluka, Engel Zsuzsa, Lampel Margit, Elthes Amika, Grandpierre Dodika, Engel Ilon, Braun Irén, Rosenfeld Bella, Csethe Ildikó, Losonczi Ferenc, Kálmán Teriko és Andor, Kovács Margitka, Kálmán Gyula, Fried Eva, Rózsahegyi János, Farkas Bandi és Tildi, Kovács Manci, Márta Kálmán, Petneházy Margitka, Redlinger Laci, Montag Bébi, Bán Ili és Nuszi, Kálmán Lilly, Miklós, Borbély testvérek, Petneházy Irén, Schemnitz Erzi, Fried György, Berkovits Imre, Szénbalázs Anna, Guttmann Kató és Cs. Szabó Böske, Kocsárdi Erzsébet, Szóts Zsuzsanna Levente, Kónya Rózi, Frisch Eva, Német Piroska, Ustya Aurél, Bán Irén, Kosinszky Anna, Nemlaha Manci, Göllner Mária, Bród Magda és Gitta, Nussbaum Márta és Jancsi, Vass Jenő, Mózes Margit, Kaufmann Vilmos, Lénárd Zoltán, Hegedűs Baba, Lugozsán Sanyi, Kortnyik Irén, Wollner Tibor, Biró Bözsi, Weisz Irén, Szép Annuska és Balázs Béluska, Mihók Fülöp, Pástyán István, Szép Karcsi és Jenő, Salamon Évi és Juckó, Okolicsányi László Zoltán és Ildikó, Kamil Rózi, Reissfeld Adolf, Panéth Károly, Rosenberg Tibor, Mózes Mária és Rózi, Szakáts Sándor, Farkas Sándor. — A három jutalomkönyvet Brezovszky Cica (Petrozsény), Lénárd Zoltán (Braila), és Bán Irén (Torda) nyerték.

"Az Ifjúság" szerkesztője üzeni:

E. J. M. B. és M. M. (Szilágyosmlyó), P. E. (Ilyefalva), G. E. (Zsibó), H. Z. és Á. (Déva), Z. (Gyimesfacsét). Most nem vehettek részt jutalomkönyv-sorsolásban, mert csak kisebb részét fejtették meg a Fejtörőnek. Ezért birkózzatok meg jobban vele, mert csupán azok kerülnek be a megfejtők névsorába, akik a rejtvények többségét kitalálják. Remélem, nem riadtok el a régi szabály miatt, hiszen minél nehezebb egy feladat, annál nagyobb örömet okoz a megoldása. — Cs. I. (Temesvár), F. E. és P. E. (Nagyvárad), G. I. (Csiksereda), N. P. (Csikszentkirály), M. K. (Petri), Á. A. (Tusnád), O. L., Z. és I. (Köpecz), F. és T. (Csikszentdomokos), W. T. (Margita), M. M. és J. (Szilágyosmlyó). Mindegyiket elkísérte hurrával fűdőző táborunkban az „Ifjúság” régi gárdája s rögtön nemes versenyre állt fel a kitalálásban, buzgóságban. Ugy-e, nem hagyjátok magatokat?

B. M. (Vajdahunyad). Csak teljes névvel aláírt leveleket veszünk figyelembe. A rejtvények általában megfellelnek. — P. E. (Ilyefalva). A sorsjegyek az összes húzásokra érvényesek voltak lenni. — M. M. és R. (Szilágyosmlyó). Aztán, hogy is tudjátok feltételezni, hogy „elleneszenések” lehettek nekem, amikor ilyen tartó és lelkes tagjai vagytok az „Ifjúság” társaságának? A rejtvényekben olyan bőséggel van utánpótlás, hogy nem szabad csodálkoznunk, ha egyre válogatosabb vagyok s csak legjavát jelentetem meg. Remélem, ti is megelégedtetek irántam s szent a béke köztünk. — H. Z. és Á. (Déva). Más rejtvényeket kérek. Ez nem alkalmas. — B. E. (Szécsény). Táálj ki más, inkább tanulságos és érdekes rejtvényeket, Ernő öcsém! Azt ugyan nem veszem a lelkemre, hogy a „Fejtörő” olyan komor szavakkal döbentse meg életem fejtöretjeit: „Memento mori!” Ráértünk ugyanis a halálra emlékezni, illetőleg 12—15 évvel ezelőtti borzasztott már éppen elég! — L. L. (Temesvár). Nemcsak meg vagyok elégedve, hanem egyenesen el vagyok ragadtatva gondosságodtól, kedves Laci! Csak a leglátogatott, jó barátok leszünk. Szervusz! — F. Gy. (Nagyvárad). Be szép színes papírral küldted be a megfejtést! Hej, ha mindenkinek ilyen szép piros cserépfedelesek lehetnének az volna az igazi jó élet! — M. F. (Gyimesközéplak). A „lógrás” három kocka vonalban (a kiindulási kockát is számítva), azán egy oldalt, a harmadik mellett valamelyik kockába. — P. K. (Marosvásárhely), K. I. és P. I. (Szatmár) a jövő héten várunk új üzeneteket.

Takarékoskodjatok a pénzetekkel!

Vászonnemük, selymek, lenvászon, harisnyák, férfi és női szövetek

Nagy árleszállítással kaphatók:

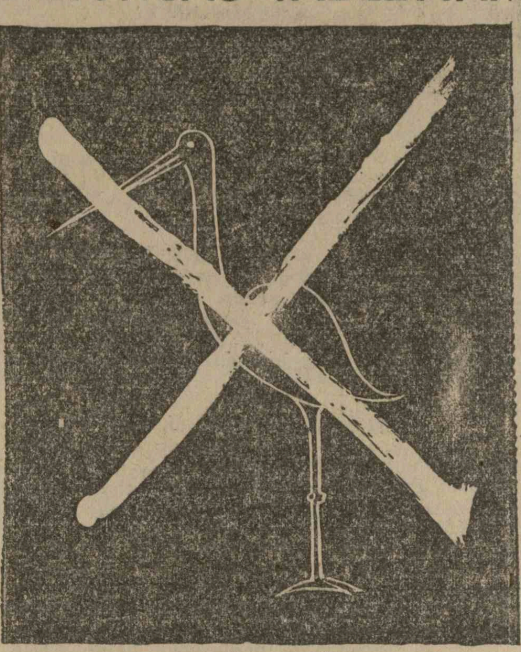
Királyi udv. szállító

ORGHIDAN cégnél, Bukarest I, Str. Pánzari 11

- 18 lej 1 m. Sárgavászon
- 22 lej 1 m. sifon, keményítettlen, jó mosható
- 30 lej 1 m. sifon, superior
- 32 lej 1 m. Indian, finom fehérneműnek
- 33 lej 1 m. sifon, keményítettlen, 80 cm. széles
- 36.50 lej 1 m. sifon, valódi Schroll
- 41 lej 1 m. Gradli férfi fehérneműnek
- 44 lej 1 m. naturálvászon 100 cm.
- 40 lej 1 m. sifon extrafinom, 80 cm.
- 42 lej 1 m. angol ingzefir, modern mintákkal
- 24 lej 1 m. zefir, garantált mosható
- 29 lej 1 m. mintás Oxford, ingeknek
- 68 lej 1 m. lepedővászon, tartós, praktikus, 155 cm
- 140 lej 1 m. elsőrendű lepedővászon, 320 cm.
- 75-90-125-180-220-250-300-350 lej valódi gyapjuszövetek, 100-140 cm. szélességben.

Vidékre postán ulánvétellel szállítunk.

Semori BIZTONSÁG-TABLETTÁK

Semori BIZTONSÁG-TABLETTÁK

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Meggyőződtem, hogy

Hardhead 2 CIOCANE

borotvapenge a legjobb! Védfegy 2 halapács

Képviselet: S. STANESCU & H. ASS BUCURESTI VI, Str. IZVOR 8

Ha influenzás, köhög vagy berekedt úgy igyon HO 329

MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYVIZET

mert az a legjobb nyálkaoldó és köptető. Kapható minden fűszerüzletben.

No. 145—1931. HIRDETMÉNY

Racoșul de sus község korezmája és mászászék helyisége 1931. március hó 23-án délelőtt 9 órakor a községvezetésnél tartandó nyílt árverésen 5 évre haszonbérbe adatik. Kikiáltási ár 39.000 lej, bántópenz 10 százalék. Árverési feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Racoșul de sus, 1931. február 17.
Pető Miklós Putnoky Francisc
primar. notar.

UNITED STATES LINES

Hamburg - New-York

Külön csalorna-szolgálat: SOUTHAMPTON-CHERBOURG-QUEENSTOWN

Legközelebbi indulások:

- President Harding március 3.
- President Roosevelt március 17.
- Levlathan*) március 19.
- American Merchant március 24.
- America március 28.

*) Csak Southamp-on és Cherbourg-ból NÉMETŰL BESZÉLŐ SZEMÉLYZET.

American Merchant Lines
HETENKÉNT LONDONBOL NEW-YORKBA,

Gyümölcsfa-termelők!

Fontos a téli kezelés **SOLBAR** al.

Solbar nagy hatással van: **10jáslerakodás faszu (fusicladium) monilia zuzmo vagy moș stb. ellen.**

Kapható minden szaktüzletben. Mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál a főképviselőt: **„PHARMA” Studerus & Co. BUKAREST II. Strada Spiru Haret 5. szám.**

A munkanélküliek segélyezésére hivatott bizottság

96—1931. sz. **ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY**

A munkanélküliek segélyezésére hivatott bizottság a munkanélküliek részére hetenként körülbelül 600 kgr.-nyi mennyiségben kiosztandó bab és lenese szállítása céljából nyilvános árverést hirdet.

Ezen cikkeket a bizottság által kibocsátott bonok ellenében a munkanélkülieknek kiszolgáltattnak és 15—15 naponként ki lesznek fizetve. A zárt ajánlatokat folyó évi február hó 23-áig (hétfőig) a bizottsági irodában, (városi tanácsnál I. em. 4. ajtó) kell beadni. Itten mindenféle más felvilágosítást is be lehet szerezni.

Brașov, la 19. Februarie 1931.
Cuteanu mp. Dr. Popovici mp.
elnök. bizottsági titkár.

Rotbav—Vörösmart község előljárósága (Brassó vármegye)

HIRDETMÉNY

Közhirre tesszük, hogy 1931. március hó 12-én Vörösmart község (Brassó vármegye) községvezetésénél délelőtt 10 órakor, zárt, írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen eladatik a következő famennyiség:

462 köbméter tölgy-épületfa,
342 köbméter tölgy-tűzifa,
lábon állva, a község „Piscul Lat” nevével erdejéből.

Az eladás a nyilvános árveréséről szóló szabályzat értelmében és a Monitorul Oficial 106-os, 1912. augusztus 12-iki számában közzétett, az állami erdők kitermelésére vonatkozó általános feltételek, valamint olyan külön feltételek alapján tartatik meg, amelyekről az érdeklődők vagy a brassói, vagy Vörösmart község előljáróságánál tudomást szerezhetnek.

A hivatalos becslés 247.000 lej.
Az ideiglenes óvadék 13.000 lej.
Felülajánlatokat nem fogadunk el.

Rotbav—Vörösmart község előljárósága.

BERLITZ magán nyelvkurzusok Brassóban, Virágsor 10. I. em. (a Banka Marmorosch Bank & Co. épületében)

Francia nyelvtanulók született párisi franciák által
Angol nyelvtanulók született londoni angolok által
Román nyelvtanulók született románok által, hasonlóképpen olasz és német nyelvtanulók stb.

A tanárok kizárólag saját anyanyelvükre tanítják.

Az első órától kezdve, a tanítvány csak azt a nyelvet hallja és beszéli, amelyet meg akar tanulni.

Kezddőfogalmak - Társalgás - Nyelvtan irodalom - Kereskedelmi levelezés.

A kurzusok (külön órák és csoportok) azonnal kezdődnek.

Jelentkezések naponta 10—11-ig és este 4—9 óráig.

Piața Libertății (Virágsor) 10. I. em.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap egy szó 6, vasg betűkből 12 lej. Vasárnap, 7-50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére szavanként 3 lej, 50 szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Majdnem új Fordson-traktor, olcsón eladó Szöllősi Dezsőnél, Székelyudvarhely. 11705

FRIEDMANN MARI, BRASSÓ, KÓRHÁZ-U. 18. sz. A 28 év óta fennálló közvetítési irodája, vállal minden szakmabeli közvetítést. Házak, lakások, birtokok, üzlet és telek vételét és eladását. Méltányos közvetítési díj. 11599.

Jól bevezetett fűszerüzlet lakással vagy anélkül kiadó. Cím 11690 szám alatt a brassói kiadóban.

Egy hatos gözcseplő garnitúra felszereléssel együtt elköltözés miatt 60 ezer lejért eladó Ermihályfalván, 562. Gerő Sándornál. 11458

Egy Stöveer-autó jó állapotban, 45 ezer lejért eladó. Bukarest, Stirbei-Voda 76. 11725

Keresek Brassóban, a város közelében, 1-2 hold földet bérbe, vagy megvételre. Ajánlatot kint „Bérlet” jellegre Bukaresti Lapok kiadóhivatalába kérek. 11724

ELADÓ egy Máv. gyártmányú 2 éves kifogástalan állapotban levő 1230 mm-es golyócsapágyas cséplőgépet Hanomag traktorral, kedvező fizetési feltételek mellett. Cím: „Industria Economica” rt. Temesvár. 11715

Kisebb családi ház nagy telekkel, eladó. Bővebbet Brassó, Str. Nicolae Bălcescu 5. (Czell-telep). 11710

Allást nyer

KERESEK szakembert segédnek, vagy társnak, órák-szerüzlettemhez. Család nélküli előnyben. Címeket „Független” jellegre a marosvásárhelyi fiókkiadóhivatalba. 11703.

Székrekedést,

aranyeret, vesebait, májbetegségeket, rheumát gyorsan és könnyen, **anélkül, hogy a szervezetnek ártson**, természetes gyógyóddal gyógyít az

UNIVERSAL-TEA

Dobozonként 95 lej, gyógyzserfárakban és drogriákban. Labor. „Malarin” Bukarest, Piața G. Cantacuzino 3. E 8

Foszforsavas Takarmánymész

38-40% foszforsav-tartalommal.

Elősegíti a fiatal állatok növekedését, ellenállóvá teszi őket a betegségekkel szemben. Megszilárdítja csontjaikat és mindenféle takarmány tápértékét teljessé teszi. Megrendelhető: a

„Mărășești” r. t.

brassói kénsv és műtrágyagyáránál
Brassóban Str. Iuliu Maniu 126. 1165.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

A BRASSÓI LAPOK nyomdavállalatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félévre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félévre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félévre 820, évente 1600 lej.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. Arad: Str. Cuza Voda 3 (Halmágyi Pál). — Déva: Str. S. Barnuțiu 10. (Osztián Kálmán). — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17 Hunyad- és Alsófehérmegyei részére. — Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Szt. György-u. 6. (Szabó Jenő). — Nagyszeben: Str. Ia Turnului 13. (Szigetváry László). — Nagyvárád: Str. Nic. Jiga 32. (Szabó Gyula). — Szatmár: Papo Géza-utca 15. (Kertész László). Szatmár- és Máramaros-megyei részére. — Szilágysátrnyó: (Haberer Ernő). — Temesvár: Berényi Lajos, Gátsor 22 a. — Torda: Str. Reg. Ferdinand 25. (Dánes József).

Magbízások felvételére és fizetések átvételére tenni helyi megbízottakon kívül a központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza, Dán Dániel, Gerő Sándor, Nádas Jenő

Keresünk gyorsíró (nő), ki magyar-német, vagy magyar-román nyelvet tökéletesen bírja. Ajánlatok 74-es postafiókhoz, Bukarest 11728

Szakácsnét férj nélkül, keres Neumann, Str. Pandele Tărușanu 16. (Gara de Nord) Bukarest, Jelentkezni 2-4-ig 11727

Lakás

Néhány modern lakás nagyon olcsó kiadó. Érdeklődni Friedmann Mari Brassó, Kórház-u. 18. sz. 11719.

Két- és háromszobás modern lakások a Schmolli-pasta gyárral szemben 6 és 6-a szám alatt azonnalra, vagy március 1-re kiadók. Bővebbet Gaál építész-nél, Br. 66., Calea Victoriei 66., volt Kut-uca 42-d. 11718

Vegyes

FUCHS FOGORVOS, Bukarest, husz évi praktisszal Párisban, minden modern fogmunkát végez București. Strada Berzei 35. 11166

Modern butorasztalos, legfinomabb új munkát, politurozást, javítást, költözködést vállal; ugyanitt tanone kosztál felvételik. Leopold, Bukarest, Bratului 27. Vasile Lascaron keresztül. 11726

Simon Judit művirág és se-lyemmintázó gyára, átköltözött Bukarest, Str. Gabroven 59. sz. alá. 11723

Hegedűtanárnó kedvező feltételekkel órákat ad. Bukarest, Grivita 15. 11722.

TÖKETÁRS KERESTETIK egy új és rentabilis vállalat létesítéséhez. Ajánlatok referenciával „Szükséges tőke 500000-1000000-ig” jellegre a brassói kiadóba kéretnek. 11717

ÜZLETMEGNYITÁS. Megnyitott a volt Bukovina-vendéglő, Brassó. Szombattól kezdve állandóan nyitva reggelig. Kiti-nő konyha, Elsőrendű italok. Esténként cigányzene. 11713

Jóforgalmu 40000 lakosu városban, főtéren levő gyógyszer-táramhoz csendes vagy activ társat keresek. Leveleket „700000 lej tőke” jellegre Rudolf Mossehoz, Kolozsvár, kérek. 11716.

Házasság céljából megismerkednék földbirtokos leányok, nagy vagyonnal rendelkező uriaszonyok, diplomás es előkelő társadalmi állásu urak Forduljon bizalommal diskretn közreműködő irodámhoz. Közölje igényeit es személy adatait. Cégjelzéstelen levelezés. Bizony Ferenc közvetítő iroda Temesvár 1. Str. Gh. Cosbuc No. 2

Marabu Keltetőgépek

gravitációs kö ponti melegvízfűtés. Többszörösen kifizetőve

Rádiátorok és kazánok központi fűtésnek stb.

raktárról szállít

„MODERNA” építőipari gépek és rádiátor részvénytársaság

Brașov, S. rada Infundată (Kis-utca) 12.

Ajánlat és prospektus díjmentesen.

IDEAL-kávé

D. DANIELIAN

Királyi udvari szállító

BUCUREȘTI, Strada Carol 37.

Telefon: 347-70.

Frókok Str. S. Nicolae Selari No. 7.

Telefon 315-93. Str. Poincare No. 1. (volt Academiei-u.) Telefon: centrale IL 382-77.

Egyedüli kávékereskedések, melyek naponta friss árut noznak forgalomba a legjobb minőségben En-gros árakban.

EUROPA kávéház

etterem,

Brassó, Kolostor-u 7

MEGNYILT uionnan es modernül át-alakítva es berendezve.

Kitűnő konyha. — Azugai csapolt sör. — Elsőrangú fajborok. — PUSZTAI BÉLA uionnan alakított zenekarával

ESTÉNKÉNT TANCI!

HO 7

RADIUMCHEMA

VALÓDI ST. JOACHIMSTHALI RADIUMGYÓGYPÁRNÁK

LEGZEST ELENKITI

VERELLÁST FOKOZZA

ANYAGCSERÉT SZABÁLYOZZA

IDEGEKET KI-EGYENSÜLYOZZA

MÉRGEZŐ ANYAGOKAT ELTÁVOLITJA

GYULLADÁST GÁTLÓ ÉS FELSZÍVÓ HATÁSA VAN

MIRIGYEK MŰKÖDÉSÉT SZABÁLYOZZA. FAJDALMAT CSILLAPIT

RHEUMA ISCHIAS

IZÜLETI GYULLADÁSOK

IDEGBAJOK ZSÁBA, BENULÁS

ÉRELMESZESEDESI NŐI BAJOK

GOLYVA, CUKORBAJ MIGREN, BŐRBAJOK

SZIV-GYOMOR, LÉP-MÁJ-VESE-HASBANTALMAK

TÜDŐ-TUBERKULOTIKUS MEGBETEGEDESEK, ASTHMA STB. STB.

Brassó Irzetképiselet: WEISS EMIL Hirscher-utca 19.

Bukarest: S. Bernstein & Co., S. r. Emigratulul 8 (colț An'lon), Farmacia Császár, Calea Victoriei 101. Gyulafehérvár: Weill Béla, Beszterce: Gellner, Emil, Kolozsvár: Ily. Szele Márton, S. rada Raftu 3. Cernovic: Dr. Schacht Peter, S. r. Banatulul 3. Déva: Samuel M. yás. Dés: Sz. oika László, Lugos: Cséry Vilmos, Nagyvárád: Lederer Ervin, Str. Moldova 20, Segesvár: West Vilmos, Nagyszeben: Reiner A., Str. Seb. Han 20, Szatmár: Kaufmann Ignác, Temesvár: Gaengler Miklós, Str. Telegrafului 6, Marosvásárhely: Dr. Erdélyi Emil, Torda: Jenzensky Aladár, Felsővisó: Pokorny Endre gyógyszerész. Romániai igazgatóság: Arad, Strada Consistoriului 1.

Páratlan olcsóság magyar könyvekben!

(Világhírű könyvek olcsó propaganda kiadása.)

Szabó Dezső: Az elsodort falu (3 kötet)	L. 130	Maurice Paleologue: A cár országa a nagy háboruban (3 kötet)	L. 130
Makkai Sándor: Ordógszekér (2 k.)	85	Stefan Zweig: Amok (2 kötet)	85
Móra Ferenc: Ének a buzamezőkről (2 kötet)	100	Thomas Mann: A Buddenbrook-ház (3 kötet)	130
Markovics Rodion: Szibériai garnizon (2 kötet)	85	Thomas Mann: A varázshegy (4 kötet)	210

Legalább két mű megrendelése esetén portómentes szállítás!

Brassói Lapok Könyvosztálya

Bécsi Mintavásár

1931 március 8. - 14. (a Retunde-ban március 1-ig.)

KÜLÖN RENDEZÉSEK

Butorvásár - Reklámvásár - Szörme-divatszalon
Régiség- és műkiállítás - „Ujkori üzemgazdaság”-kiállítás
NEMZETKÖZI AUTÓ- ÉS MOTORKERÉKPÁR-KIÁLLITÁS
Vas- és patenbutor-vásár - Élelmi és élvezeti cikkek vására - Építkezési és utépitési vásár - Műszaki ujdonságok és találmányok.
Mező- és erdőgazdasági mintavásár

OSZTRÁK VADÁSZKIÁLLITÁS

Gazdasági gépek és szerszámok
Utlevel-vizum nélkül! Vásárigazolvánnyal és utlevéllel szabad határátlépés Ausztriába. Csehszlovák átutazásvizum nélkül A magyar vizumot, a vásárigazolvány felmutatása ellenében a határon adják. Jelentékeny menedék-kezdmények a román, jugoszláv, csehszlovák magyar és osztrák vasutakon, a Dunán, a Fekete Tengeren és a légi forgalomban.

Bármilyen felvilágosítás és vásárigazolványok (a 150 lej) beszerezhetők a **WIENER MESSE A. G.-nál, WIEN VII.**

valamint a lipcei tavaszi vásár idejére - a lipcei felvilágosító irodánál, az Österr. Messhaus-nál és a következő tiszteletbeli képviselőknél BRASSÓBAN: Gebauer Alfréd, Buzasor 10 „Europa”, H. Aronsohn & T-sa, Főter 1 Compagnie Internationale des Wagons-Lits, Kapu-utca

Ha bármilyen magyar könyvre van szüksége, ordul on bizalommal a Brassói Lapok Könyvosztályához. (Brașov, Str. Porții 56.) Bármilyen felvilágosítást és részletes jegyzéket ingyen küldünk.

Magvakat

Lucerna - Vörös - Szarvas - Korcs és fehér heremag. Az összes fajta fűmagvak. Takarmányrépamag. Eredeti behozatal. Erfurti konyhakerti és virágmagvak. Lucfenyőmag. Helybeli különlegesség. Madáreledel és különféle magvak. Méhészeti cikkek. Kerti szerszámok és eszközök. — Állatpolási szerszámok. Kultúrnövények gombai és állati kártevők elleni védőszerke. Tejgazdasági gépek és eszközök stb., stb. szállít elismert legjobb minőségben

Barcasági Mezőgazdasági Árucsernok

BRASSÓ, Weisz Mihály-utca 17. — Telefon 133.

Árjegyzék és ajánlatok kívánatra!